

**Jilid II
Bil. 63**

**Khamis
14 November 1996**

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN DEWAN RAKYAT

**PARLIMEN KESEMBILAN
PENGKAL KEDUA
MESYUARAT KETIGA**

KANDUNGAN

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-
PERTANYAAN**

(Ruangan 1)

**USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH
PERATURAN MESYUARAT 18**

Pemuda UMNO Guna Kekerasan Merempuh Paksa
Persidangan APCET II dan Muka Hodoh Malaysia.
- Y.B. Tuan Lim Guan Eng (Kota Melaka)

(Ruangan 13)

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 1997

(Ruangan 15)

USUL-USUL:

Anggaran Pembangunan 1997

(Ruangan 15)

Waktu Mesyuarat Dan Urusan Dibebaskan Daripada
Peraturan Mesyuarat.

(Ruangan 38)

Oktober, 1996.

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

- Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Tan Sri Dato' Mohamed Zahir bin Haji Ismail, P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K. J.M.N.
- Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, Dato' Seri Dr. Mahathir bin Mohamad, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S. (Kubang Pasu)
- Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Kewangan, Dato' Seri Anwar bin Ibrahim, D.U.P.N., S.S.A.P., S.S.S.A., D.G.S.M., S.P.N.S., S.P.D.K., D.M.P.N. (Permatang Pauh)
- Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, Dato' Seri Dr. Ling Liong Sik, D.G.S.M., S.P.M.P., D.P.M.S., D.P.M.P. (Labis)
- “ Menteri Kerja Raya, Dato' Seri S. Samy Vellu, S.P.M.P., S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput)
- “ Menteri Perusahaan Utama, Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik, S.P.M.P., D.P.C.M. (Beruas)
- “ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, Datuk Leo Moggie anak Irok, P.N.B.S. (Kanowit)
- “ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Seri Rafidah Aziz, S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar)
- “ Menteri Pertanian, Datuk Seri Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud, S.I.M.P., D.A., D.S.S.A., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya)
- “ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato' (Dr.) Haji Abu Hassan bin Haji Omar, S.P.M.S., D.P.M.S., S.M.S., S.M.T. P.I.S. (Kuala Selangor)
- “ Menteri Pendidikan, Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P., D.P.M.S., D.S.A.P., P.N.B.S. (Pekan)
- “ Menteri Penerangan, Dato' Mohamed bin Rahmat, S.P.M.J., S.I.M.P., S.S.S.A., S.S.I.J., D.P.M.J., D.P.M.S., P.N.B.S., K.M.N., P.I.S., B.S.I. (Pulai)
- “ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Sabbaruddin Chik, S.I.M.P., D.P.M.S., D.S.A.P., S.M.S. (Temerloh)
- “ Menteri Sumber Manusia, Dato' Lim Ah Lek, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentong)
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha, D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.T.J., J.M.N. (Kuala Rajang)
- “ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Datuk Law Hieng Ding, P.N.B.S., K.M.N., P.B.S., P.B.J. (Sarikei)

- Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato' Dr. Ting Chew Peh, D.P.M.P. (Gopeng)
- “ Menteri Pertahanan, Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar, D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi)
- “ Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato' Haji Annuar bin Haji Musa, S.I.M.P. (Peringat)
- “ Menteri Luar Negeri, Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N. (Kepala Batas)
- “ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Datuk Osu bin Haji Sukam, P.G.D.K. (Papar)
- “ Menteri Belia dan Sukan, Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin, P.S.M., S.P.M.J., P.I.S., B.S.I. (Pagoh)
- “ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Gombak)
- “ Menteri Kesihatan, Datuk Chua Jui Meng, D.I.M.P., S.M.J., P.I.S. (Bakri)
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Dr. Haji Abdul Hamid bin Haji Othman, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., P.P.T. (Sik)
- “ Menteri Pembangunan Usahawan, Dato' Mustapa bin Mohamed, D.P.M.S. (Jeli)
- “ Timbalan Yang di-Pertua, Tuan Ong Tee Keat, S.M.S. (Ampang Jaya)
- “ Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin, P.G.D.K. (Kinabatangan)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Datuk Seri Megat Junid bin Megat Ayob, D.P.C.M., D.S.A.P., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak)
- “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik)
- “ Timbalan Menteri Kesihatan, Dato' Dr. Siti Zaharah binti Haji Sulaiman, D.I.M.P. (Paya Besar)
- “ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, Dato' Loke Yuen Yow, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim)
- “ Timbalan Menteri Kerja Raya, Datuk Railey bin Haji Jaffrey, P.G.D.K., J.M.N. (Silam)
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Raja Dato' Ariffin bin Raja Sulaiman, D.S.D.K., S.M.S. (Baling)
- “ Timbalan Menteri Pendidikan, Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus, D.S.N.S. (Jempol)
- “ Timbalan Menteri Luar Negeri, Datuk Dr. Leo Michael Toyad, P.G.B.K., J.B.S. (Mukah)

- Yang Berhormat Timbalan Menteri Pertahanan, Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang)
- “ Timbalan Menteri Penerangan, Dato' Drs. Suleiman bin Mohamed, D.P.M.S. (Titiwangsa)
- “ Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Teng Gaik Kwan, D.I.M.P., A.M.N., P.P.N. (Raub)
- “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Tuan Peter Chin Fah Kui, P.B.S., A.B.S. (Miri)
- “ Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir, D.S.D.K., A.M.K. (Kulim-Bandar Baharu)
- “ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Tuan Kerk Choo Ting (Taiping)
- “ Timbalan Menteri Pertanian, Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor, D.P.M.T., K.M.N., P.J.C., J.P., P.J.K. (Setiu)
- “ Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Wong See Wah, D.S.N.S. (Rasah)
- “ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Datuk Peter Tinggom anak Kamarau, P.N.B.S., J.B.S., K.M.N., P.B.S., A.M.N., P.P.C. (Saratok)
- “ Timbalan Menteri Pendidikan, Datuk Dr. Fong Chan Onn, D.M.S.M. (Selandar)
- “ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, Dato' Chan Kong Choy, D.S.A.P., D.P.M.S. (Selayang)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Tuan Ong Ka Ting (Pontian)
- “ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato' K. Kumaran, D.P.M.P., K.M.N., J.S.M., P.M.P., P.P.T., J.P. (Tapah)
- “ Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Dr. Affifudin bin Haji Omar, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap)
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Dr. Ibrahim bin Saad, D.M.S.M. (Tasek Gelugor)
- “ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato' Abu Bakar bin Daud, D.S.M.T., D.S.A.P., D.P.M.T., J.M.N., P.J.C., P.J.K. (Kuala Terengganu)
- “ Timbalan Menteri Pengangkutan, Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam, D.C.S.M., D.M.S.M., D.S.M., P.B.M. (Batu Berendam)
- “ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato' S. Subramaniam, D.S.N.S., D.P.M.J., S.M.J. (Segamat)

Yang Berhormat	Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Goh Cheng Teik (Nibong Tebal)
“	Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Haji Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, D.M.S.M., A.M.P., B.K.T. (Chenderoh)
“	Timbalan Menteri Perusahaan Utama, Cik Siti Zainab binti Abu Bakar, S.M.J. (Tebrau)
“	Timbalan Menteri Pembangunan Usahawan, Tuan Idris bin Jusoh, P.J.K. (Besut)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, Dato' M. Mahalingam, D.P.M.S., J.M.N., J.P. (Subang)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Mohd. Noh bin Rajab, D.S.N.S. (Tampin)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Tuan Douglas Uggah Embas, A.B.S., P.B.S. (Betong)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya, Tuan Yong Khoon Seng (Padawan)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman, D.I.M.P., A.M.P., P.P.N. (Kuantan)
“	Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Haji Muhamad bin Abdullah, D.I.M.P., S.M.P., P.J.K. (Maran)
“	Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Azmi bin Khalid, D.P.M.P., S.M.P., P.J.K. (Padang Besar)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan, Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh, S.M.S., S.S.A., K.M.N. (Kuala Langat)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan, Tuan Chor Chee Heung (Alor Setar)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Hishamuddin bin Tun Hussein, D.P.M.J. (Tenggara)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, Dato' Abu Bakar bin Taib, D.S.D.K., K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Langkawi)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Datuk Tan Chai Ho, P.J.N., K.M.N., A.M.N. (Bandar Tun Razak)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal, P.G.D.K. (Semporna)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan, Dato' Shahrizat binti Abdul Jalil, D.I.M.P. (Lembah Pantai)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Tuan G. Palanivel, P.J.K. (Hulu Selangor)

- Yang Berhormat Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit (Labuan)
- “ Tuan Abdul Aziz bin Mohd. Yassin (Muar)
- “ Tun Abdul Ghafar bin Baba, S.S.M. (Jasin)
- “ Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang (Marang)
- “ Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman (Sungai Benut)
- “ Tuan Abdul Rahin bin Dato' Mohd. Said (Kuala Nerus)
- “ Tuan Abdul Rahman bin Haji Sulaiman, S.S.A., A.M.N., A.M.S., A.M.P., A.D.K. (Parit Buntar)
- “ Datuk Patinggi Tan Sri Haji Abdul Taib Mahmud, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K., S.S.A.P. (Kota Samarahan)
- “ Datuk Abu Seman bin Haji Yusof, D.M.S.M., J.P., B.K.T. (Alor Gajah)
- “ Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang, D.S.N.S., A.M.N. (Kuala Pilah)
- “ Tuan Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah, P.P.T., A.M.P. (Tambun)
- “ Tuan Ahmad Kamaruzaman bin Mohamed Baria, P.J.K. (Jerantut)
- “ Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi, D.M.S.M., P.P.T., P.J.K. (Bagan Datok)
- “ Puan Ainon Khariyah binti Dato' Mohd. Abas, P.M.P., A.M.P. (Parit)
- “ Tuan Akbarkhan bin Abdul Rahman (Libaran)
- “ Tuan Amihamzah bin Ahmad (Lipis)
- “ Datu Amirkahar bin Tun Datu Haji Mustapha (Marudu)
- “ Tuan Asmat Nungka (Beluran)
- “ Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin, D.S.D.K., B.K.M., P.J.K. (Yan)
- “ Tuan Haji Badrul Hisham bin Abdul Aziz, A.S.A. (Hulu Langat)
- “ Tuan Billy Abit Joo (Hulu Rajang)
- “ Tuan Haji Buniyamin bin Yaakob (Bachok)
- “ Tuan Chang Kon You (Ipoh Timor)
- “ Che Ibrahim bin Mustafa, P.J.K. (Sungai Petani)
- “ Tuan Chia Kwang Chye (Bukit Bendera)
- “ Tuan Chiew Chiu Sing (Bintulu)

Yang Berhormat	Dato' Joseph Chong Chek Ah, D.S.P.N. (Batu)
“	Puan Chua Soon Bui (Tawau)
“	Tun Daim bin Haji Zainuddin, S.S.M., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok)
“	Tuan Fu Ah Kiow (Mentakab)
“	Tuan Hamzah bin Ramli (Sri Gading)
“	Dato Haji Hanafi bin Ramli, D.S.D.K., S.M.S., K.M.N., A.M.K., A.M.N., P.P.N., P.J.K., J.P. (Jarlun)
“	Tuan Hashim bin Ismail, P.P.N., P.I.S. (Ledang)
“	Tuan Henryus Amin, A.D.K. (Kinabalu)
“	Dato' Hew See Tong, D.P.M.P., J.P., P.M.P. (Kampar)
“	Tuan Ho Cheong Sing, A.M.N. (Ipoh Barat)
	Dato' Hon Choon Kim, D.S.N.S. (Seremban)
“	Tuan Hoo Seong Chang (Kluang)
“	Tuan Haji Ibrahim bin Mahmood (Kuala Krai)
“	Tuan Ibrahim bin Pateh Mohamad (Tanah Merah)
“	Puan Hajah Ilani binti Dato' Haji Isahak (Kota Bharu)
“	Tuan Jacob Dungau Sagan, P.P.B. (Baram)
“	Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis, D.I.M.P., S.A.P. (Rompin)
“	Tuan James Jimbun Anak Pungga, P.B.S. (Kapit)
“	Tuan Jawah Anak Gerang (Lubok Antu)
“	Tuan Jimmy Lim @ Jimmy Donald (Sri Aman)
“	Tuan Joseph Mauh Anak Ikeh (Selangau)
“	Datuk Joseph Pairin Kitingan (Keningau)
“	Dato' Dr. Kamal bin Salleh, D.S.P.N., K.M.N., P.K.T., J.M.N. (Wangsa Maju)
“	Tuan Kamarudin bin Ahmad (Arau)
“	Tuan R. Karpal Singh (Jelutong)
“	Dr. L. Krishnan, P.M.C., A.M.N. (Telok Kemang)
“	Tuan Lau Ngan Siew, A.D.K. (Sandakan)

Yang Berhormat	Dr. Lee Chong Meng (Bukit Bintang)
“	Dr. G. Leelavathi, A.M.N. (Kapar)
“	Tuan Liew Ah Kim (Seputeh)
“	Tuan Lim Guan Eng (Kota Melaka)
“	Tuan Lim Hock Seng (Bagan)
“	Tuan Lim Kit Siang (Tanjong)
“	Tuan Vincent Lim Kuo Phau (Petaling Jaya Utara)
“	Puan Lim Lay Hoon, P.P.N., B.K.M. (Padang Serai)
“	Tuan Lim Si Cheng, P.I.S. (Senai)
“	Tuan Lim Siang Chai (Petaling Jaya Selatan)
“	Dato' Haji Mahbud bin Haji Hashim, D.S.S.A., A.S.A., P.J.K. (Sabak Bernam)
“	Tuan Mansor bin Masikon (Batu Pahat)
“	Dr. Maximus Johnity Ongkili, A.S.D.K., J.P. (Bandau)
“	Tuan Md. Isa bin Sabu (Kangar)
“	Tuan Michael Lisa Kaya, B.B.S. (Bukit Mas)
“	Tuan Haji Mohamad bin Sabu (Kubang Kerian)
“	Tuan Haji Mohamed bin Haji Abdullah (Pasir Puteh)
“	Tuan Mohamed Khaled bin Nordin P.I.S. (Johor Bahru)
“	Datuk Mohd. Salleh bin Tun Said, P.G.D.K. (Kota Belud)
“	Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan, D.I.M.P., P.M.P., A.M.P., J.P. (Larut)
“	Tuan Mokhtaruddin bin Wan Yusof (Dungun)
“	Tuan Haji Mustafa bin Muda, A.M.N., A.M.T., P.P.N., P.J.K. J.P. (Hulu Terengganu)
“	Tuan Haji Nik Mohd. Amar bin Haji Nik Abdullah (Pengkalan Chepa)
“	Tuan Noh bin Omar, P.J.K. (Tanjong Karang)
“	Dr. Nungsari bin Ahmad Radhi (Balik Pulau)
“	Datuk Nurnikman bin Abdullah (Beaufort)

Yang Berhormat	Tuan Ong Tin Kim (Teluk Intan)
“	Dato’ Othman bin Abdul, D.S.S.A., A.M.P., P.P.T. (Pendang)
“	Dr. Patau Rubis, P.B.S. (Mas Gading)
“	Tuan Paul Noutin, A.D.K. (Penampang)
“	Tuan Philip Yong Chew Lip, A.D.K. (Gaya)
“	Dato’ Haji Qamaruz Zaman bin Haji Ismail, D.P.M.P., P.C.M., K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Bagan Serai)
“	Tuan Radin Malleh (Tenom)
“	Dr. Ramli bin Taib (Kemaman)
“	Mulia Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang)
“	Tuan Richard Riot Anak Jaem (Serian)
“	Tuan Robert Lau Hoi Chew (Sibu)
“	Puan Rohani binti Abd. Karim, P.P.B. (Santubong)
“	Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad, P.I.S. (Parit Sulong)
“	Dato’ Salamon bin Selamat, D.P.M.S., S.S.A., A.M.S., P.J.K. (Shah Alam)
“	Dr. Sanusi bin Daeng Mariok (Rantau Panjang)
“	Puan Seripah Noli binti Syed Hussin (Sepang)
“	Datuk S’ng Chee Hua, D.S.N.S., P.G.D.K. (Julau)
“	Datuk Song Swee Guan, P.G.D.K. (Bandar Kuching)
“	Cik Sukinam Domo (Batang Sadong)
“	Dato’ Haji Sukri bin Haji Mohamed, D.J.M.K., J.P. (Machang)
“	Dr. Tan Chong Keng (Bukit Mertajam)
“	Dr. Tan Kee Kwong (Segambut)
“	Tuan Tan Kok Wai (Cheras)
“	Dr. Tan Seng Giaw (Kepong)
“	Dr. Tan Yee Kew (Kelang)

Yang Berhormat	Tuan Tiong Thai King (Lanang)
“	Tuan Tue Si @ Chang See Ten, P.I.S. (Gelang Patah)
“	Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman, B.K.M. (Pokok Sena)
“	Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, P.B.S. (Batang Lupar)
“	Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood (Tumpat)
“	Tuan Wong Kam Hoong, K.M.N. (Bayan Baru)
“	Dato' Yap Pian Hon, D.M.P.S., A.M.N., P.J.K. (Serdang)
“	Dr. Yap Yit Thong, A.M.P., A.M.N. (Lumut)
“	Dr. Yee Moh Chai (Tanjong Aru)
“	Tuan Yeong Chee Wah (Batu Gajah)
“	Tuan Yunof Edward Marinking (Tuaran)
“	Tuan Yunus bin Rahmat (Jelebu)
“	Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob, A.D.K. (Sipitang)
“	Tuan Zainal Abidin bin Osman (Mersing)
“	Tuan Haji Zainuddin bin Haji Mohamad Nor, S.M.K. (Pasir Mas)
“	Dato' Haji Zakaria bin Mohd. Said, D.S.D.K., S.M.K., K.M.N., P.J.K. (Kuala Kedah)

**PEGAWAI-PEGAWAI KANAN
PARLIMEN MALAYSIA**

Setiausaha Dewan Rakyat : Dato' Haji Abdul Rahman bin Haji Ali, D.P.M.T., A.M.N.,
P.J.K., A.M.S., S.M.T., A.S.D.K.
Ketua Penolong Setiausaha : Said bin Sidik
Penolong Setiausaha Kanan : Zamani bin Haji Sulaiman
Penolong Setiausaha : Haji Mustakin bin Selamat

CAWANGAN DOKUMENTASI

Pegawai Penerbitan : Azhari bin Hamzah
Monarita binti Mohd. Hassan

Pelapor Perbahasan Parlimen : Hajah Shamsiah binti Mohd. Yusop, P.P.N.
Haji Suhor bin Husin
Mohd Saleh bin Mohd. Yusop
Hajah Supiah binti Dewak
Mohamed bin Osman
Hajah Norishah binti Mohd. Thani
Zaharah binti Naim
Norwahidah binti Azizi
Jainah binti Sakimin
Shamsina binti Janor

Pembaca Pruf : Abu Bakar Hasan

CAWANGAN BENTARA

Bentara Mesyuarat : Lt Kol (B) Haji Rahimuddin bin Abdul Mutalib
Mejar (B) Zakaria bin Salleh

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Khamis, 14 November 1996

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

D O A

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan*
Mesyuarat]

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI
PERTANYAAN-PERTANYAAN**

KILANG "CHIPBOARD" - INSENTIF

1. **Dr. Yap Yit Thong [Lumut]** minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan:

- (a) untuk memaksimumkan penggunaan balak, apa jenis insentif akan diberi untuk menggalakkan penubuhan kilang "chip-board"; dan
- (b) bilangan kilang "chipboard" yang sedang ada di dalam negara kita.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama [Cik Siti Zainab binti Abu Bakar]: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Ke arah membangun dan menggalakkan penubuhan kilang "chip-board" yang menggunakan sumber kayu, kerajaan telah menyediakan pelbagai bentuk insentif dan galakan seperti berikut:-
 - (i) memberi galakan taraf perintis selama 5 tahun atau Elaun Cukai Pelaburan untuk tempoh 5 tahun kepada pelabur;
 - (ii) memastikan sumber bahan mentah kayu bagi keperluan industri adalah mencukupi menerusi pengharaman eksport kayu balak dan pengenaan levi dan kuota eksport ke atas kayu gergaji di Semenanjung Malaysia;
 - (iii) menghantar misi perdagangan ke luar negeri bagi mempertahankan dan mengukuhkan pasaran sedia ada di samping menerokai pasaran-pasaran baru bagi keluaran kayu Malaysia; dan
 - (iv) menganjurkan program latihan dan memberi khidmat teknikal bagi menggalakkan penggunaan "chip-board" dalam industri pemprosesan hiliran kayu.

(b) Terdapat 9 buah kilang "chipboard" berasaskan kayu di negara ini iaitu:-

- (i) 7 buah di Semenanjung;
- (ii) 1 buah di Negeri Sabah; dan
- (iii) 1 buah di Negeri Sarawak.

Dr. Yap Yit Thong: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya difahamkan kilang chip board ada beberapa jenis. Sila jelaskan jenis-jenis kilang chip board yang sedia ada di negara kita?

Cik Siti Zainab binti Abu Bakar: Tuan Yang di-Pertua, kilang-kilang jenis papan chip board ialah seperti papan panel, papan serpai, papan simen, papan blok, papan bertumpatan sederhana atau MDF.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Puan Hajah Ilani binti Dato' Haji Isahak.

[Soalan No. 2 - Y.B. Puan Hajah Ilani binti Dato' Haji Isahak (Kota Bharu) tidak hadir]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Ong Tin Kim.

[Soalan No. 3 - Y.B. Tuan Ong Tin Kim (Teluk Intan) tidak hadir]

**PROGRAM KHIDMAT SOSIAL NEGARA -
RASIONAL PEWUJUDAN**

4. **Dato' Hon Choon Kim [Seremban]** minta Menteri Belia dan Sukan menyatakan rasional bagi mewujudkan Program Khidmat Sosial Negara dan secara terperinci memberitahu tentang jenis-jenis latihan yang akan dijalankan.

Timbalan Menteri Belia dan Sukan [Dato' Loke Yuen Yow]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menjawab soalan ini bersama dengan soalan No. 20 pada hari ini juga iaitu soalan daripada Yang Berhormat dari Parit Sulong sekali gus.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah.

Dato' Loke Yuen Yow: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, rasional bagi mewujudkan Program Khidmat Sosial Negara ini adalah berasaskan kepada perkara-perkara berikut:-

- (i) sebagai salah satu kaedah dan usaha bagi menangani masalah sosial di kalangan remaja yang kian membimbangkan, khususnya remaja lepasan SPM yang dianggarkan berjumlah seramai 400,000 orang;
- (ii) menyedari bahawa golongan remaja perlu didedahkan dengan kerja-kerja kemasyarakatan ataupun khidmat sosial; dan

- (iii) perlunya memperkuat pembinaan peribadi yang lebih mantap di kalangan remaja bagi menghadapi cabaran masa depan.

Tuan Yang di-Pertua, strategi pelaksanaan dan program yang akan dilaksanakan masih di peringkat perancangan di mana pendapat, saranan dan pandangan semua pihak akan dikaji dan diteliti. Sebuah jawatankuasa khas telah dibentuk di bawah Yang Berbahagia Tan Sri Awang Had Salleh, seorang bekas Vice-Chancellor Universiti Kebangsaan bagi mengkaji secara lebih mendalam mengenai konsep dan kaedah pelaksanaannya, termasuk membentuk satu program yang sesuai dilaksanakan. Pertimbangan akan dibuat tentang kesesuaian program ini dan bagaimana bentuk program yang akan dilaksanakan, hanya setelah menimbangkan perakuan-perakuan laporan pasukan petugas khas ini.

Tuan Yang di-Pertua, pada dasarnya konsep program ini lebih menjurus kepada pembentukan dan pementapan peribadi iaitu merangkumi latihan ketahanan minda, pembangunan kerohanian dan ketahanan fizikal. Program ini juga bertujuan untuk meningkatkan semangat cintakan negara, bangsa dan agama. Program ini lebih berbentuk latihan, berbeza daripada program Rakan Muda yang diolah sebagai program massa menawarkan aktiviti gaya hidup sihat.

Dato' Hon Choon Kim: Tuan Yang di-Pertua, saya amat gembira kerana Yang Berhormat Timbalan Menteri begitu peka tentang masalah sosial yang dihadapi dan apa yang dikatakan oleh Timbalan Menteri memang benar bahawa sekarang kita lihat di kalangan belia memang menghadapi banyak masalah. Bukan sahaja melakukan banyak masalah sosial, tetapi dari segi kelakuannya pun berbeza daripada apa yang kita dapati pada masa lampau. Bukan sahaja kita lihat di luar, di dalam Dewan juga kita dapat lihat bahawa ada juga Ahli-ahli Yang Berhormat, khususnya di sebelah sana, cara mereka berucap pun begitu kasar dan tidak tahu berbudi bahasa. Sama ada Yang Berhormat Timbalan Menteri bersetuju atau bercadang untuk menjemput mereka supaya menyertai kursus-kursus yang dianjurkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri supaya mereka akan menjadi seorang wakil rakyat yang lebih baik dan tahu berbudi bahasa serta juga tahu hormat-menghormati?

Dato' Loke Yuen Yow: Tuan Yang di-Pertua, saya bersetuju bahawa rakan-rakan kita di sebelah sana tidak begitu berkelakuan baik-buruk. Jadi, saya

berpendapat bahawa ini adalah budaya parti pembangkang, budaya mereka itu, hendak tukar pun susah! Saya cadangkan supaya parti mereka masing-masing mengadakan kursus sendiri untuk Ahli-ahli Yang Berhormat mereka.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Oleh kerana jumlah hampir 400,000 lepasan SPM adalah besar, ini bermakna Program Khidmat Sosial akan membabitkan satu gerakan yang massive dan memerlukan logistik yang juga banyak. Jadi, adakah pihak kementerian dalam melaksanakan program ini kelak akan membabitkan pemimpin-pemimpin akar umbi atau 'grass roots' dengan izin, seperti PIBG, persatuan-persatuan belia di kawasan dan juga penggerak-penggerak sosial atau social activist di peringkat kawasan untuk turut menjayakan program ini kelak? Terima kasih.

Dato' Loke Yuen Yow: Tuan Yang di-Pertua, saya bersetuju seperti apa yang difahami oleh Yang Berhormat bahawa rancangan ini adalah satu rancangan yang massive. Kalau saya tidak silap lebih sama massive dengan Program Rakan Muda. Jadi, pihak-pihak yang akan terlibat adalah banyak, seperti Kementerian Pendidikan, NGO, PIBG di sekolah, semuanya akan terlibat supaya memastikan lepasan SPM sekolah-sekolah itu akan masuk ke dalam program ini untuk dilatih sepanjang beberapa bulan sebelum mereka keluar bekerja di masyarakat.

KLIA - TARIKH BEROPERASI

5. **Tuan Karpal Singh [Jelutong]** minta Menteri Pengangkutan menyatakan bilakah Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur akan beroperasi. Apakah gunanya Lapangan Terbang Sultan Abdul Aziz selepas Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur bermula operasi.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan [Tuan Chor Chee Heung]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Dewan yang mulia ini, lapangan terbang antarabangsa baru Kuala Lumpur di Sepang atau dikenali sebagai KLIA akan beroperasi pada awal tahun 1998.

Berkenaan dengan status Lapangan Terbang Sultan Abdul Aziz Shah di Subang selepas Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur mula beroperasi, beberapa kemudahan seperti MAS "heavy maintenance", dengan izin, Police Air Wing, TUDM dan AIROD masih akan dikekalkan di Lapangan Terbang Sultan Abdul Aziz Shah, Subang. Selain daripada itu, lapangan terbang ini akan dijadikan sebagai pusat operasi penerbangan am ataupun "general aviation" dengan izin. Sekian.

Tuan Lim Si Cheng: Soalan tambahan saya iaitu adakah benar projek pembinaan Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur ini tidak akan siap untuk beroperasi pada tahun 1998 dan berapakah landasan akan dibuat untuk lapangan terbang ini? Sekian, terima kasih.

Tuan Chor Chee Heung: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, memang saya percaya kerajaan yakin bahawa dengan pengurusan rapi dan juga strategi dan langkah-langkah yang diambil oleh KLIAB projek menyiapkan Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur akan mengikut jadualnya, beroperasi pada awal tahun 1998.

Memang benar pada awal tahun ini terdapat dua atau tiga pakej kontrak terlewat sedikit tetapi kerajaan berpendapat bahawa kelewatan ini tidak serius hanya 5 atau 6 minggu di belakang "schedule" dengan izin.

Bagi soalan kedua, Tuan Yang di-Pertua, jumlah landasan untuk KLIA, pada tahun 1998 bila ia mula beroperasi kita dapat dua landasan. Bila KLIA siap semua, misal kata siap pada tahun 2000 ke atas, maka KLIA akan mempunyai empat landasan. Sekian, terima kasih.

KAD PENGENALAN BARU - PENUKARAN

6. **Tuan Yeong Chee Wah [Batu Pahat]** minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) mengapa lebih 1.3 juta rakyat negara masih belum memohon untuk menukar kad pengenalan lama kepada kad pengenalan baru yang bermutu tinggi; dan
- (b) apakah halangan mereka selain daripada sikap sambil lewa dan menunggu hingga ke saat akhir dan apakah arahan dan cadangan bagi rakyat Malaysia yang sedang berada di luar negara tetapi tidak sempat menukar kad pengenalan baru dalam tempoh masa yang ditetapkan.

Timbalan Menteri Dalam Negeri [Tuan Ong Ka Ting]: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Mengikut rekod Jabatan Pendaftaran Negara setakat akhir bulan Oktober 1996 kira-kira 912,000 warganegara Malaysia dan penduduk tetap masih lagi belum memohon atau menukar kad pengenalan mereka kepada kad pengenalan baru. Tidak dapat dipastikan mengapa mereka ini lewat menukar kad pengenalan tetapi dipercayai salah satu faktor ialah sikap sambil lewa.

- (b) Peraturan-peraturan Pendaftaran Negara 1990, telah memberikan tempoh 6 tahun kepada pemegang kad pengenalan Malaysia untuk memperbaharui kad pengenalan lama berbentuk plastik kepada kad pengenalan baru. Peraturan ini walau bagaimanapun, mengecualikan mereka yang tidak berada di Malaysia pada 31hb. Disember 1996. Mereka perlu berbuat demikian hanya setelah mereka kembali ke Malaysia iaitu dalam tempoh satu bulan.

Tuan Yunus Rahmat: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Dalam usaha Jabatan Pendaftaran mengemaskinikan KPT ini, tentunya sejumlah wang telah diperolehi. Saya ingin tahu berapakah jumlah kutipan yang telah dibuat bagi bayaran tetap dan juga denda sehingga proses yang dibuat sehingga kini? Dan saya juga ingin bertanya adakah kes-kes yang dikesan oleh jabatan berkenaan bagi kad pengenalan lama yang dipercayai dipalsukan ataupun palsu. Apakah tindakan yang telah dibuat ataupun diambil kepada pemilik-pemilik? Terima kasih.

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, berapakah wang dikutip dalam kira-kira lima tahun lebih, hampir enam tahun ini, saya tidak mempunyai angka tersebut di sini, saya pohon notis.

Mengenai kad-kad pengenalan plastik yang dikatakan palsu, memang ada kad palsu ini mereka cuba memohon untuk menukar tetapi dibongkar atau didedahkan. Ada di antara pemegang itu didakwa di bawah Akta Pendaftaran 1990, tetapi denda itu tidak begitu tinggi, maksimum hanya RM3,000, nampaknya orang tidak takut maka kita cadang mungkin hendak pinda akta itu. Jadi, penalti lebih tinggi.

Tuan Yeong Chee Wah: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin minta penjelasan dari Yang Berhormat Timbalan Menteri, benar atau tidak hanya mereka yang berada di luar negara selepas 1990 yang belum menukar kad pengenalan lama, mereka tidak dihukum. Oleh kerana ramai murid yang pergi ke negara lain pada tahun 1994 atau 1995 akan dihukum sekiranya mereka tidak menukar kad pengenalan lama pada penghujung tahun ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, memang terdapat sedikit kekeliruan pada suatu ketika apabila ada kenyataan mengatakan bahawa mereka yang pergi luar negeri sebelum 1990 sahaja

boleh dikecualikan. Tetapi selepas Kementerian Dalam Negeri telah buat interpretasi yang lebih tepat, kita telah buat satu keputusan iaitu sesiapa sahaja kalau dia tidak berada di negara ini pada 31hb. Disember, maknanya mungkin dia keluar tahun lepas, tetapi 31hb. Disember dia masih belum balik, masih berada di luar negeri, maka selepas itu bila dia balik, mereka boleh memohon dalam tempoh satu bulan dengan bukti pasportnya. Tetapi kalau mereka keluar 30hb. Disember, mereka ini tidak dikecualikan, satu hari pun tidak boleh. Kalau 30hb. hendak keluar, pastikan dia pohon dulu, sebab dia masih berada di negara ini. Tarikh cut off yang penting ialah 31hb.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Dr. Maximus Johnity Ongkili.

[Soalan No. 7 Y.B. Dr. Maximus Johnity Ongkili (Bandau) tidak hadir]

LALUAN 131 DARI KUBANG KERIAN KE SABAK-CADANGAN MEMPERELOKKAN

8. Tuan Haji Nik Mohd. Amar bin haji Nik Abdullah [Pengkalan Chepa] minta Menteri Kerja Raya menyatakan sama ada cadangan kementerian untuk memperelokkan laluan 131 dari Kubang Kerian ke Sabak telah dimasukkan dalam RMK-7 atau tidak. Jika, ya, bilakah kerja-kerja tersebut akan bermula dan jika tidak, kenapa.

Menteri Kerja Raya [Dato' Seri S. Samy Vellu]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, memang terdapat cadangan untuk memperluaskan dan memperelokkan laluan 131 dari Kubang Kerian ke Sabak. Cadangan ini telah pun dimasukkan dan diluluskan di dalam Rancangan Malaysia Ketujuh.

Pada masa sekarang, kerja-kerja reka bentuk awalan dan pelan-pelan untuk tujuan pengambilan balik tanah sedang disediakan oleh pihak JKR. Kerja-kerja pembinaan akan bermula setelah proses pengambilan balik tanah selesai.

KWSP-PENGELUARAN ZAKAT ATAS WANG SIMPANAN

9. Tuan Haji Mustafa bin Muda [Hulu Terengganu] minta Menteri Kewangan menyatakan bahawa wang simpanan KWSP, masih belum boleh pencarum-pencarumnya mengeluarkan, adakah kementerian telah membuat kajian dan mendapatkan fatwa Majlis Agama Kebangsaan dari aspek perundangan Islam yang membolehkan pencarum KWSP dapat mengeluarkan zakat di atas wang simpanan mereka sebagaimana Lembaga Tabung Haji.

Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Dr. Affudin bin Haji Omar]: Tuan Yang di-Pertua, setakat ini belum ada fatwa yang seragam di kalangan mufti-mufti negeri mengenai sama ada simpanan KWSP diwajibkan zakat atau tidak. Ini adalah kerana simpanan KWSP belum menjadi milik sempurna yang bebas digunakan mengikut budi bicara ahli-ahli kecuali selepas memenuhi syarat-syarat yang diperuntukkan dalam undang-undang.

Simpanan KWSP tidak boleh disamakan dengan simpanan Tabung Haji, kerana simpanan KWSP adalah simpanan wajib bagi tujuan persaraan para pekerja yang tidak berpencen, sedangkan simpanan Tabung Haji adalah simpanan sukarela. Dari segi kuasa mengurus, undang-undang memberi kuasa kepada KWSP termasuk kuasa membuat pelaburan dengan tidak perlu mendapatkan mandat dari ahli, tetapi pengurusan Tabung Haji diberi mandat oleh ahli-ahli untuk melaburkan simpanan mereka dan zakat yang dibayar oleh Tabung Haji merupakan zakat perniagaan dan ahli-ahli tidak lagi dikenakan zakat atas dasar 'nisab' dan 'haul' akaun tabungan masing-masing secara individu.

BILIK SEMBAHYANG DI KILANG - KEMUDAHAN

10. Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan [Larut] minta Menteri Sumber Manusia memberitahu adakah benar tohmanah bahawa setengah-setengah kilang tidak dilengkapi dengan bilik-bilik sembahyang dan kalau adapun, masa untuk orang Islam menunaikan sembahyang tidak dibenarkan dan kenapa.

Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir]: Tuan Yang di-Pertua, pada dewasa ini, sebahagian besar majikan-majikan terutamanya mereka yang menggaji ramai pekerja beragama Islam ada menyediakan kemudahan bersembahyang di tempat kerja masing-masing. Kementerian Sumber Manusia juga sedar terdapatnya sungutan dari sebilangan kecil pekerja-pekerja beragama Islam yang mendakwa mereka dihalang untuk bersembahyang oleh majikan. Berasaskan kepada siasatan yang dijalankan oleh kementerian ini melalui Jabatan Buruh, adalah didapati halangan-halangan yang didakwa itu biasanya timbul daripada ketidakfahaman majikan bukan Islam tentang kewajipan setiap pekerja Islam dalam menunaikan sembahyang bagi memenuhi tuntutan salah satu daripada Rukun Islam.

Bagi menangani masalah itu, pegawai-pegawai Jabatan Buruh di bawah Kementerian Sumber Manusia telah melakukan lawatan promosi ke

syarikat-syarikat yang terbabit bagi menerangkan konsep sembahyang. Pegawai-pegawai berkenaan telah mengemukakan cadangan mengenai langkah-langkah yang boleh diambil oleh majikan-majikan berkenaan untuk membolehkan pekerja-pekerja Islam menunaikan sembahyang tanpa menjejaskan operasi syarikat. Lazimnya majikan-majikan yang dilawati itu akan akur kepada nasihat yang diberi dan masalah berkenaan tidak timbul lagi.

Langkah jangka panjang Kementerian Sumber Manusia menangani masalah ini ialah dengan menyediakan Garis Panduan Kod Amalan Sembahyang Dalam Waktu Kerja di Sektor Swasta. Garis panduan tersebut sedang digubal dengan kerjasama daripada Bahagian Hal Ehwal Islam, Jabatan Perdana Menteri, Institut Kefahaman Islam Malaysia, Persatuan Majikan dan Kesatuan Sekerja. Apabila siap nanti, garis panduan tersebut dijangka akan dapat mengatasi masalah mengenai menunaikan sembahyang di kalangan pekerja-pekerja beragama Islam.

Tuan Noh bin Omar: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mendapatkan penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri mengenai Kod Amalan Kerja yang sedang digubal ini. Adakah dalam kod tersebut nanti akan diletakkan satu syarat di mana setiap majikan ataupun kilang yang mempunyai lebih 100 orang pekerja Islam ini diwajibkan kilang tersebut menyediakan seorang guru agama untuk mengajar agama kepada pekerja-pekerja kilang ini?

Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, itu adalah satu perkara yang lain. Sekarang ini kita sedang berbincang untuk menyediakan tempat sembahyang - itu adalah satu persoalan yang lebih besar.

Mengenai menyediakan guru agama, itu merupakan satu beban tambahan kepada syarikat yang berkaitan. Namun demikian, dalam penggunaan Tabung Pembangunan Sumber Manusia sekarang ini, memang kita telah bersetuju bahawa salah satu kursus agama boleh dijadikan sebagai satu kursus dalam konteks meningkatkan produktiviti dan kursus agama begini dibenarkan untuk digunakan dari tabung tersebut.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Dahulu pernah disebut iaitu pihak kementerian akan bersetuju dengan Jadual Waktu Anjal, iaitu pihak pekerja yang mengambil masa untuk sembahyang itu disusun semula jadual shift mereka, terutama sekali waktu Subuh dan waktu Maghrib. Apakah pihak kerajaan sekarang ini telah pun menjalankan Jadual Waktu Anjal untuk kilang-kilang yang menghadapi masalah pekerja shift ketika pekerja mereka menunaikan sembahyang?

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, pada keseluruhannya kita tidak menghadapi sebarang masalah seperti itu. Tetapi kadangkalanya terdapat sesuatu jenis productions yang menggunakan machinery yang cukup mahal dan kadangkala ianya tidak boleh diberhentikan, kalau berhenti maka akan timbullah berbagai-bagai kerosakan dan sebagainya. Maka sudah tentulah dalam industri-industri yang berkaitan itu akan diatur cara mereka sendiri untuk memberi waktu kepada pekerja-pekerja mereka sembahyang tanpa menjejaskan masalah syarikat.

PERKHIDMATAN RADIO WANITA - PELAKSANAAN

11. **Datuk Abu Seman bin Haji Yusof [Alor Gajah]** minta Menteri Penerangan menyatakan:

- (a) bilakah perkhidmatan radio wanita akan dilaksanakan; dan
- (b) nama syarikat atau perkongsian syarikat yang akan ditawarkan peluang mengendalikan radio tersebut; dan garis panduan yang ditetapkan bagi menjamin kelicinan perkhidmatan berkenaan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan [Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal]: Tuan Yang di-Pertua, cadangan untuk menubuhkan Perkhidmatan Siaran Radio Wanita sedang diperingkat kajian dan dengan ini konsortium yang akan mengendalikan radio itu belum diputuskan lagi. Semua siaran radio dan televisyen di negara adalah tertakluk kepada garis panduan penyiaran.

Tuan Yunus bin Rahmat: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Apakah rasional kementerian untuk mewujudkan Siaran Radio Wanita ini? Apakah kementerian juga bercadang akan menyediakan siaran radio untuk lelaki ataupun sebaliknya? Adakah cadangan ini akan diterima, sekiranya ada cadangan-cadangan yang akan dikemukakan kepada pihak kementerian dan kalau ada bilakah agaknya akan dilaksanakan?

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Jelevu, iaitu satu kemungkinan tuntutan atau permohonan daripada kumpulan wanita agar satu program yang merangkumi keseluruhannya dalam mengadakan program-program wanita, contohnya seperti solek-menyolek dan lain-lain lagi. Oleh kerana mereka mendapati bahawa program yang sedia ada pada hari ini tidak mencukupi di mana program-program yang ada dalam radio kita pada hari ini mengandungi hiburan, sukan dan juga program yang mengandungi pro-

gram kanak-kanak, kemungkinan tidak cukup masa untuk kita beri tumpuan sepenuhnya, sama ada 24 jam atau sebagainya khusus untuk program wanita. Maka golongan wanita menuntut agar satu radio khusus dapat diwujudkan semata-mata selaras dengan selera kumpulan wanita.

Manakala cadangan seperti Yang Berhormat bangkitkan, iaitu adakah program kepada golongan yang lain khususnya pihak lelaki? Saya rasa program yang ada di radio sekarang sudah pun mencukupi pada masyarakat keseluruhannya. Cuma dari segi untuk memenuhi selera kebanyakan daripada golongan wanita kita yang ramai berada di rumah, kemungkinan mereka berkehendakkan sedikit-sebanyak daripada masa yang ada kepada mereka untuk ditumpukan, khususnya kita hendak lahirkan golongan wanita yang juga mempunyai maklumat dan mempunyai pendidikan.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Zaman digital memang memerlukan manusia untuk menuju ke arah decentralization ataupun pengecilan minat. Jadi, adakah kemungkinan kewujudan radio wanita ini adalah atas pengecilan minat iaitu penumpuan fokus? Dan adakah ini didorong oleh pihak pengiklan yang hendak mengkhususkan kepada iklan-iklan barangan wanita dan sekali gus dengan itu bagaimanakah sekiranya permohonan ini dilayan kelak atau diluluskan? Bagaimana sekiranya wujud permohonan atas kumpulan minat yang lebih kecil umpamanya parti politik - radio UMNO, radio DAP dan radio PAS? Adakah perkara ini akan dilayan juga? Terima kasih.

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Jawapan untuk yang akhir tadi, saya ingin memberi jawapan bagi pendahuluan. Saya rasa Kementerian tidak mempunyai pendekatan mengenai dasar hendak memberi perhatian kepada parti-parti politik, kita tidak kira sama ada dia Barisan Nasional UMNO ke, apatah lagi PAS pembangkang ataupun DAP. Langsung kita tidak ada pendekatan dari sudut itu untuk kita lahirkan satu rangkaian radio yang hanya ditumpukan satu parti.

Tujuan kita melahirkan radio ini adalah semata-mata untuk hendakkan supaya masyarakat kita mempunyai pelbagai maklumat dan berpendidikan di samping kita nak lahirkan satu bangsa yang bersatu padu tidak berpecah belah. Walaupun Barisan Nasional mempunyai kuasa pada hari ini, tetapi kita tidak tamak kuasa, hendak beri kelulusan satu radio untuk UMNO ataupun untuk MCA ataupun MIC. Pertimbangan kita ialah semata-mata

hendak lahirkan satu masyarakat yang betul-betul masyarakat bermaklumat, berpendidikan dan bersatu padu - Barisan Nasional lah tu.

Bagi menjawab soalan sekiranya seperti apa yang saya nyatakan tadi sekiranya ada tuntutan dari pihak-pihak kecil tentang perkara ini kita akan mengkaji. Sekiranya didapati keperluannya ada dan memberi manfaat kepada negara kita, kita akan pertimbangkan permohonan sedemikian. Terima kasih.

SAMBUTAN KEMERDEKAAN - PENGENDALIAN PROGRAM

12. Puan Hajjah Seripah Noli binti Syed Hussin [Sepang] minta Perdana Menteri menyatakan tentang kemungkinan bekerjasama dengan kementerian yang lain seperti Kementerian Belia dan Sukan dan badan-badan bukan kerajaan dalam menjayakan Program Sambutan Kemerdekaan di masa-masa akan datang, memandangkan corak sambutan yang ada sekarang, terutamanya sambutan di Dataran Merdeka tidak memberikan kesan yang positif terhadap golongan generasi muda kerana ianya lebih bercorak hiburan dan bukannya menanam rasa cintakan tanahair atau membuatkan mereka lebih memahami sejarah kemerdekaan itu sendiri.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Azmi bin Khalid]: Tuan Yang di-Pertua, pengendalian program sambutan perayaan Hari Kebangsaan adalah suatu program tahunan negara yang diadakan bukan sahaja di ibu negara Kuala Lumpur tetapi di negeri-negeri yang dibuat secara bergilir-gilir setiap tiga tahun.

Agensi-agensi yang terlibat mengendalikan perayaan Hari Kebangsaan merangkumi kementerian, jabatan kerajaan, pihak swasta dan badan-badan sukarela. Dengan kata lain seluruh lapisan masyarakat Malaysia daripada pelbagai keturunan melalui perwakilan badan atau persatuan masing-masing turut serta merayakan Kebangsaan.

Program Diambang Merdeka di Dataran Merdeka adalah satu-satu program yang diadakan bagi sambutan perayaan Hari Kebangsaan sebagai satu bentuk pengisian bagi memperingati Hari Kebangsaan negara. Persembahan-persembahan yang diadakan adalah mengikut garis panduan yang ditetapkan oleh kerajaan iaitu mengutamakan penerapan unsur-unsur patriotik selain daripada berhibur.

Oleh kerana corak persembahan sebegini amat digemari oleh golongan muda maka ianya perlu dilihat sebagai usaha untuk menanam semangat

patriotik dan penghayatan Hari Kebangsaan bagi golongan berkenaan. Selain daripada sambutan di Dataran Merdeka terdapat berbagai-bagai lagi program yang bertujuan memupuk kefahaman, kesedaran dan menanam semangat kesetiaan kepada tanah air khususnya bagi generasi muda.

Antaranya ialah pertandingan lagu-lagu patriotik, pertandingan Pidato Piala Di-Raja, sayembara mendeklamasi puisi, Muzikal Merdeka dan Forum Perdana. Kemuncak kepada sambutan Hari Kebangsaan ialah pertunjukan padang, perbarisan dan perarakan Hari Kebangsaan yang diadakan secara besar-besaran setiap tahun.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya bersetuju dengan imbasan yang diberi oleh Yang Berhormat dari Sepang. Kadang-kadang keghairahan meraikan Hari Kemerdekaan itu hilang semangat patriotik bila menyambut Hari Kemerdekaan.

Jadi, soalnya apakah persediaan yang dibuat oleh pihak kementerian yang mengelolakan Hari Kemerdekaan demikian seluruh negara? Umpamanya baru-baru ini di Kuching diadakan perayaan Hari Kebangsaan, salah satu daripada aktiviti yang dibuat pada malam sebelum pukul 12.00 ialah berbaris menggunakan motosikal dan membawa bendera Malaysia.

Tetapi malangnya selepas pukul 12.30 malam, perbarisan itu menjadi rockers dan mendatangkan pergaduhan dan perkelahian seluruh bandar. Hampir 8 pergaduhan besar pada malam itu dan pihak polis dan penganjur jawatankuasa itu tidak bersedia langsung. Jadi, soalan saya pada masa akan datang adakah pesediaan dibuat untuk mengelakkan perkara sedemikian tidak berlaku lagi? Terima kasih.

Dato' Azmi bin Khalid: Tuan Yang di-Pertua, ada dua soalan di sini. Satu ialah mengenai semangat patriotisme. Sama ada orang-orang muda ini bergaduh selepas perayaan tidak bermakna mereka tidak patriotik. Bermakna soal patriotik itu tidak menjadi masalah cuma pada segi kawalan, jadi kalau kita adakan perayaan merdeka tiap-tiap tahun di tiap-tiap negeri sememangnya pihak polis diberi kuasa mengawas daripada berlakunya perkara yang tidak diingini.

Jadi dari segi dasar memang ada cara dan peraturan-peraturan tetapi kadangkala kemungkinan dalam keghairahan orang-orang muda itu, kadangkala berlaku juga perkara yang tidak baik. Insya-Allah saranan Yang Berhormat itu tadi mungkin dapat diperketatkan lagi kawalan. Terima kasih.

Tuan Yunof Edward Maringking: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tahun ini tema perayaan Hari Kebangsaan ialah "Budaya Penentu Kecapaian", jadi soalan saya ialah apakah jenis budaya yang dikenal pasti oleh pihak kerajaan yang kita boleh berbangga untuk betul-betul meneruskan tema ini supaya diamalkan sebagai penentu kecapaian dalam segala aspek kemasyarakatan negara kita ini.

Dato' Azmi bin Khalid: Tuan Yang di-Pertua, nampaknya pihak pembangkang ini masih tidak tahu apa kecemerlangan dan kecapaian negara selama selepas merdeka. Sebab itu mereka sehingga sepanjang tahun, sepanjang masa memberi pententangan sahaja.

Saya rasa kalau kita tidak sedar apa yang telah kita buat sejak selepas merdeka ini maka kita ini buta dalam penglihatan pemikiran.

Tuan Yunof Edward Maringking: Itu tuduhan melulu.

PROJEK JALAN CHANGLOON - KUALA PERLIS DAN DARI KUALA PERLIS KE BATU PUTEH - PELAKSANAAN

13. **Tuan Md. Isa bin Sabu [Kangar]** minta Menteri Kerja Raya menyatakan apakah persediaannya bagi melaksanakan Projek Lebuhraya Changloon-Kuala Perlis. Juga nyatakan adakah pihaknya bercadang untuk melaksanakan Projek Lebuhraya Kuala Perlis Satun [Thailand] dan kalau ya bila; kalau tidak kenapa?

Menteri Kerja Raya [Dato' Seri S. Samy Vellu]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, projek Jalan Changloon - Kuala Perlis telah diluluskan untuk dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Ketujuh. Projek ini akan dilaksanakan secara 'design and build'. Kerja-kerja reka bentuk sedang giat dilaksanakan oleh kontraktor yang dilantik. Projek ini dijangka akan bermula pada awal tahun 1997 dan dijangka dapat disiapkan dalam tempoh tiga tahun.

Projek jalan dari Kuala Perlis ke Batu Puteh juga telah diluluskan untuk dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Ketujuh. Projek ini merupakan sebahagian dari projek jalan dari Kuala Perlis ke Satun, Thailand. Untuk bahagian di negara Thailand, pihak berkuasa Thailand akan menyambung jalan dari Batu Puteh ke Satun, Thailand. Tender bagi projek jalan dari Kuala Perlis ke Batu Puteh dijangka akan dipanggil pada pertengahan tahun 1997.

Tuan Md. Isa bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua,

terima kasih atas jawapan ini. Walau bagaimanapun sukacita saya mendapat penjelasan tambahan. Dari segi rundingan dengan pihak berkuasa Satun, bilakah agaknya pihak berkuasa Satun akan melaksanakan projek sambungan jalan Satun ke Bukit Puteh, Kuala Perlis. Supaya Kuala Perlis dapat disambungkan ke Satun.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, baru-baru sahaja saya bagi penjelasan dalam jawapan saya, saya tidak akan menyambung.

Tuan Kamarudin bin Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mendapatkan penjelasan. Sebelum itu saya ingin perbetulkan Yang Berhormat Menteri tadi menyebut 'Batu Puteh' sebenarnya 'Bukit Puteh'. Dan seterusnya saya ingin mendapat penjelasan mengenai projek ini sama ada ia akan diswasta dan dikenakan tol dan dalam designnya adakah diletakkan juga laluan motosikal. Terima kasih.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, nama itu Batu Puteh ke lain Puteh saya tidak tahu. [Ketawa] Apa yang dilulus oleh kerajaan dan Kementerian Kewangan jikalau namanya Batu Puteh saya ambil projek itu sebagai Batu Puteh. Saya tidak ada kuasa untuk menukar nama. [Ketawa] Jikalau ada, Yang Berhormat boleh memohon kepada Kementerian Kewangan lah.

Walaupun bagaimanapun, kita tidak ada apa-apa cadangan untuk mengenakan tol oleh kerana kita suka juga mempercepatkan pelaksanaan projek itu oleh kerana kita berikan kepada kontrak untuk 'design' dan 'built'. Jikalau kita melantik juruperunding untuk menjalankan kerja-kerja reka bentuk, ia mengambil masa yang panjang. Oleh kerana itu, saya percaya kontraktor ini akan bertanggungjawab untuk menjalankan reka bentuk membina dan menjamin kepada kerajaan iaitu reka bentuk itu boleh diambil sebagai reka bentuk yang sesuai.

PERKESO-PELAKSANAAN SKIM PINJAMAN PELAJARAN KEPADA ANAK AHLI

14. **Tuan Hoo Seong Chang [Kluang]** minta Menteri Sumber Manusia menyatakan dengan pindaan Akta Keselamatan Sosial Pekerja 1969, PERKESO akan membenarkan anak penerima faedah pencarum menikmati Skim Pinjaman Pelajaran untuk menikmati kemudahan pendidikan:

- (a) bilakah skim ini akan dilancarkan dan berapakah peruntukan yang disediakan; dan
- (b) bagaimanakah cara pengagihan kemudahan ini untuk disalurkan kepada mereka yang layak.

Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir]: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Kemudahan pendidikan dalam bentuk pinjaman atau biasiswa kepada anak tanggungan seseorang yang berinsurans akan dilancarkan secepat mungkin sebaik sahaja cadangan pindaan kepada Akta Keselamatan Sosial Pekerja 1969 disempurnakan.

Untuk makluman, cadangan pindaan kepada akta tersebut telah pun dibaca kali yang pertama di Dewan yang mulia ini pada 28hb. Oktober 1996. Sebagai permulaan, satu dana pusingan sebanyak RM30 juta akan disediakan untuk tujuan tersebut.

- (b) Prosedur dan syarat-syarat terperinci, termasuk tempoh bayaran balik dan faedah yang bakal dikenakan akan diumumkan pada suatu masa yang sesuai.

Pada dasarnya, kemudahan ini akan layak dinikmati oleh anak-anak tanggungan seseorang yang berinsurans yang:

- (i) mati akibat suatu bencana kerja;
- (ii) mati semasa menerima pencen ilat;
- (iii) mati sebelum mencapai umur 55 tahun, tetapi telah memenuhi syarat-syarat kelayakan caruman yang ditetapkan;
- (iv) menerima pencen ilat; dan
- (v) menerima bayaran-bayaran berkala faedah hilang upaya yang kekal.

EKUITI BUMIPUTERA DALAM SYARIKAT BAROKER SAHAM - PENCAPAIAN

15. **Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit [Labuan]** minta Menteri Kewangan menyatakan apakah pihak kementerian sudah berpuas hati tentang pencapaian pegangan ekuiti bumiputera dalam syarikat-syarikat broker saham dan imbalan bilangan pemegang lesen wakil peniaga bumiputera berbanding dengan bukan bumiputera dan apakah usaha kementerian bagi mempertingkatkan kedudukan tersebut.

Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Dr. Affifudin bin Haji Omar]: Tuan Yang di-Pertua, kerajaan menyedari tentang kurangnya pencapaian ekuiti bumiputera dalam syarikat-syarikat broker saham serta tiadanya keseimbangan dalam

komposisi wakil peniaga bumiputera dan bukan bumiputera.

Bagi memastikan syarikat-syarikat broker saham mematuhi dasar 30% penyertaan aktif bumiputera dalam industri pasaran saham, satu kajian bersama telah dijalankan oleh Suruhanjaya Sekuriti dan Bursa Saham Kuala Lumpur (BSKL), termasuk kajian mengenai struktur ekuiti serta komposisi wakil peniaga yang diambil oleh syarikat yang berkenaan.

Kajian mendapati memang terdapat syarikat-syarikat broker saham yang gagal mematuhi dasar kerajaan dari segi penyertaan bumiputera. Sekuriti Saham dan juga BSKL telah diminta menjalankan pemeriksaan susulan ke atas syarikat-syarikat broker saham bagi memastikan dasar kerajaan dipatuhi selepas kajian ini dilakukan.

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak menyatakan peratusan purata pegangan ekuiti bumiputera di dalam industri broker saham di negara ini. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri menyatakan kepada Dewan ini dan Yang Berhormat menyebutkan ada syarikat-syarikat yang melanggar atau tidak mematuhi arahan kementerian tentang pegangan ekuiti bumiputera ini. Bolehkah Yang Berhormat sebutkan syarikat-syarikat yang berkenaan?

Dato' Dr. Affifudin bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, pada keseluruhannya, pemegangan ekuiti bumiputera dalam BSKL adalah lebih kurang 20.8% dan ini memanglah jauh lebih rendah daripada tahap sasaran kerajaan iaitu 30%.

Mengikut kajian yang dibuat oleh Suruhanjaya Sekuriti dan BSKL yang dibuat pada bulan Jun tahun ini yang mana sample 20 syarikat broker saham di Lembah Kelang diambil, iaitu 20 ini dipilih berasaskan kepada penguasaan setengah daripada volume of business dalam BSKL dan mereka semua besar-besar.

Didapati bahawa 3 syarikat ini tidak memenuhi kehendak kerajaan yang mana bukan sahaja ekuitinya mesti dipegang 30% oleh bumiputera, tetapi juga di dalam soal pengurusan. Syarikat-syarikat ini ialah HLG iaitu ia hanya mempunyai 9.5% ekuiti, OHK 15.3% ekuiti dan TA Securities hanya 2.6% ekuiti.

Lain-lain syarikat yang di luar daripada 20 sample ini mungkin banyak lagi, tetapi apa yang penting, yang saya sebut 20 ini lagi sekali saya tegaskan, yang 20 ini menguasai sebahagian, iaitu setengah daripada volume of trading harian di dalam Bursa Saham Kuala Lumpur.

Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Sudah cukuplah Yang Berhormat. Yang Berhormat Puan Chua Soon Bui.

[Soalan No. 16 - Y.B. Puan Chua Soon Bui (Tawau) tidak hadir]

TELEFON BIMBIT - BILANGAN SYARIKAT BERLESEN

17. **Dr. Tan Chong Keng [Bukit Mertajam]** minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan:

- (a) bilangan syarikat telefon bimbit yang telah dilesenkan untuk menjalankan perniagaan di Malaysia; dan
- (b) bolehkah kementerian ini memberi syarat pelesenan supaya semua syarikat telefon bimbit menggunakan menara komunikasi yang sama tetapi hanya berbeza dalam 'frequency band' yang digunakan bagi setiap syarikat dan bolehkah kadar bayaran telefon bimbit dikurangkan.

Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos [Dato' Chan Kong Choy]: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Sehingga kini, 7 buah syarikat telefon bimbit telah dilesenkan untuk mengendalikan perniagaan di Malaysia.
- (b) Kementerian ini belum bercadang untuk mengenakan syarat supaya semua syarikat telefon bimbit menggunakan menara komunikasi yang sama. Ini adalah memandangkan penempatan menara-menara transmisi telefon bimbit adalah bergantung kepada faktor-faktor tertentu.

Di antaranya termasuklah keperluan mewujudkan liputan perkhidmatan tempat berkenaan, sama ada pengusaha lain yang mengendalikan perkhidmatan yang sama telah menempatkan sistemnya di sesuatu tempat dan lain-lain pertimbangan komersial.

Faktor-faktor ini perlu diambil kira untuk mengelakkan berlakunya duplikasi dalam pembekalan infrastruktur transmisi telefon bimbit di sesuatu tempat. Mengikut pemerhatian kementerian ini, kebanyakan pengusaha telah pun berkongsi menara-menara transmisi di mana yang boleh.

Kadar bayaran telefon bimbit yang dikuatkuasakan sekarang sebanyak RM60

sebulan adalah kadar maksimum. Pengusaha-pengusaha sentiasa digalakkan untuk mengenakan bayaran yang lebih rendah daripada kadar tersebut sebagai insentif untuk menarik lebih ramai pelanggan menggunakan sistem mereka.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, memandangkan bahawa banyak pengguna telefon bimbit tidak dapat menggunakan atau membuat panggilan kerana congestion, dengan izin, atau kesesakan talian. Adakah pihak kementerian akan mencadangkan supaya bayaran RM60 ini dibatalkan sama sekali kerana ini merupakan satu penipuan kepada pembeli telefon bimbit, sungguhpun mereka telah membayar jumlah yang begitu besar, kerana kesesakan talian, panggilan langsung tidak boleh dibuat?

Dato' Chan Kong Choy: Tuan Yang di-Pertua, setakat ini pihak kementerian tidak bercadang untuk meminta pihak pengusaha telefon bimbit untuk menghapuskan sewaan bulanan sebanyak RM60 ini kerana masalah congestion ini adalah dua perkara yang berlainan.

Untuk mengatasi masalah congestion, dengan izin, pengusaha-pengusaha telekomunikasi selular ini telah pun diberikan arahan supaya mencari penyelesaian, misalnya untuk memakai teknologi yang terkini dan sebagainya untuk menyelesaikan masalah yang tersebut. Dengan menghapuskan RM60 ini tidak akan memberi apa-apa pertolongan atau bantuan untuk menyelesaikan masalah 'congestion' ini.

Dr. Tan Chong Keng: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin tanya soalan tambahan kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Adakah kementeriannya sedia memberi arahan kepada syarikat-syarikat telefon bimbit supaya menjamin satu kawasan liputan yang, sekurang-kurangnya boleh meliputi semua bandar yang besar sebelum memasarkan supaya tidak merugikan orang ramai yang membeli telefon bimbit dengan nombor itu tetapi penggunaannya adalah terhad kepada sesuatu kawasan sahaja.

Dato' Chan Kong Choy: Tuan Yang di-Pertua, semua pengusaha telefon bimbit memang ada rancangan untuk memperluaskan kawasan liputannya ke seluruh negara tetapi ini kena mengikut peringkat dan para pengguna adalah diberikan kebebasan untuk memilih mana-mana pengusaha yang difikir dapat memberikan perkhidmatan yang baik sekali.

SEKOLAH BERASRAMA DI SABAH - PEMBINAAN

18. Tuan Yunof Edward Maringking [Tuaran] minta Menteri Pendidikan menyatakan bilakah kementeriannya akan mendirikan sebuah Sekolah Rendah Berasrama Desa di Kampung Nulu dan sebuah Sekolah Menengah Berasrama Penuh di Pekan Nabalu dalam kawasan Kiulu memandangkan tapak bagi kedua-dua sekolah tersebut telah dikenal pasti oleh Jabatan Pendidikan Negeri Sabah.

Timbalan Menteri Pendidikan [Datuk Dr. Fong Chan Onn]: Tuan Yang di-Pertua, kementerian belum lagi bercadang untuk membina Sekolah Rendah Berasrama Desa di Kampung Nulu kerana terdapat dua buah sekolah yang terletak berhampiran dengan sekolah ini. Jarak di antara SK Lakub ke Kampung Nulu ialah 7 km dan Sekolah Kebangsaan Wasai ke Kampung Nulu ialah 5 km. Pihak kementerian juga belum lagi bercadang mendirikan Sekolah Menengah Berasrama Penuh di Pekan Nabalu oleh kerana terdapat enam buah sekolah menengah di sekitar Sekolah Rendah Zon Nabalu yang boleh menampung pelajar sehingga tahun 2000.

Tuan Yunof Edward Maringking: Tuan Yang di-Pertua, saya sungguh hairan jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi oleh kerana alasannya iaitu SK Lakub adalah 7 km dan SK Wasai adalah lebih kurang 5 km juga tetapi saya ingin memaklumkan kepada Yang Berhormat bahawa...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, minta pertanyaan, Yang Berhormat.

Tuan Yunof Edward Maringking: Nanti saya soal, lepas saya beri latar belakang dulu. Bagi anak-anak yang berumur hanya 7 tahun, 7 kilometer berjalan melintas sungai yang begitu banyak adalah...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat kata 70 meter ke 7 meter tadi.

Tuan Yunof Edward Maringking: 7 kilometer.

Tuan Yang di-Pertua: 7 kilometerkah?

Tuan Yunof Edward Maringking: 7 kilometer. Jadi, persoalan saya adakah Kementerian Pendidikan mengambil kira umur kanak-kanak dan perkembangan di sekitarnya ataupun keadaan ekonomi di sekitarnya bila mengambil kira jarak jauh sekolah yang ada di sekitar itu untuk merancang keperluan di kampung yang saya sebutkan itu.

Datuk Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, dalam rancangan Kementerian Pendidikan memang kita agak sekolah-sekolah yang ada sekarang adalah cukup. Kalau Ahli Yang Berhormat ada rayuan bolehlah dibuat tetapi melalui Wakil Rakyat Barisan Nasionallah. *[Ketawa]*

SEKOLAH BISTARI-PENGWUJUDAN

19. **Tuan Yunus bin Rahmat** minta Kementerian Pendidikan menyatakan berapakah jumlah Sekolah Bistari akan diwujudkan menjelang Disember 96, jumlah akan dibina di dalam Rancangan Malaysia Ketujuh dan apakah strategi kementerian ke arah memberi kefahaman kepada rakyat akan faedah dan keperluan pengwujudan Sekolah Bistari ini.

Datuk Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, Sekolah Bistari masih di peringkat perancangan. Konsep Sekolah Bistari (Smart Schools) bukan terhad pada reka bentuk bangunan dan teknologi sahaja tetapi yang lebih penting ialah kurikulum, pengajaran, pembelajaran dan penilaian. Adalah dijangka Sekolah Bistari yang pertama akan mula dilaksanakan pada awal tahun 1998 melalui projek perintis. Selepas itu pelaksanaan akan diperluas ke seluruh negara secara berperingkat-peringkat. Adalah diharap semua sekolah menjadi Sekolah Bistari menjelang akhir Rancangan Malaysia Kelapan.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Boleh tidak saya minta Timbalan Menteri Pertanian jawab sebab orang Langkawi mai ni *[memandang ke arah galeri]**[Ketawa]*. Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali saya hendak tanya, sekarang ini kita ada sekolah menengah sains, sekolah menengah berasrama penuh. Sekolah-sekolah ini pun terdiri daripada budak-budak yang bijak bistari. Apakah perbezaan di antara sekolah-sekolah berasrama penuh dan sekolah asrama sains ini?

Yang keduanya, adakah Sekolah Bistari ini akan diadakan di Langkawi supaya orang-orang Langkawi ini dengar. *[Ketawa]*

Datuk Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, jawapan untuk soalan kedua ini, memang kita akan memperluaskan Sekolah Bistari kepada Langkawi.

Soalan pertama ini, perbezaan utama di antara konsep Sekolah Bistari dengan sekolah-sekolah biasa dan sekolah berasrama penuh ialah dalam konsep kurikulum, cara kita mengajar dan sebagainya. Dalam konsep Sekolah Bistari kita

galakkan berinteraksi di kalangan pelajar-pelajar dan guru-guru supaya kita boleh tubuhkan satu semangat yang berfikir, semangat curiosity, dengan izin, dan sebagainya dan adalah diharap bahawa dengan penggunaan alat-alat berkomputer, bermaklumat dan information dan sebagainya kita boleh mempertingkatkan semangat tersebut. Seperti yang saya telah terangkan adalah dijangka bahawa semua sekolah di seluruh negara akan dijadikan sebagai Sekolah Bistari menjelang Rancangan Malaysia Kelapan.

Tuan Yunus bin Rahmat: Tuan Yang di-Pertua, apa juga perancangan yang akan dibuat oleh Kementerian Pendidikan, kita amat mengalu-alukan tetapi apa yang menjadi masalahnya kebanyakan ibu bapa tidak faham dan kebanyakan rakyat juga tidak jelas apakah maksud dan juga tujuan sesuatu perancangan itu dibuat untuk mempertingkatkan mutu pembelajaran dan sebagainya.

Jadi, saya ingin bertanya, selain daripada penjelasan kepada ibu bapa, adakah PIBG juga dijadikan sasaran untuk memberikan kefahaman sebagai pihak yang bertanggungjawab bagi menyalurkan maklumat ini akan pentingnya pengwujudan Sekolah Bistari ini dan apakah tindakan dan tugas yang perlu dilakukan oleh ibu bapa sebagai guru yang utama di peringkat sekolah kepada anak-anak?

Datuk Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, memang Kementerian Pendidikan bersetuju dengan cadangan Ahli Yang Berhormat dari Jelebu kerana kita perlukan bukan sahaja sokongan tetapi kita perlukan kerjasama dari pihak ibu bapa, PIBG dan pihak penyokong-penyokong sekolah untuk memperluaskan usaha kita membolehkan setiap sekolah menjadi Sekolah Bistari. Dalam konteks ini, pengalaman yang Kementerian Pendidikan akan dapat daripada pelaksanaan projek perintis ini kita akan galakkan bercampur gaul di antara guru-guru, ibu bapa, PIBG dan penyokong-penyokong sekolah supaya kita boleh mempercepatkan proses mempertingkatkan semangat kreativiti dan sebagainya dan pengalaman daripada itu kita akan gunakan untuk memperluaskan ke projek-projek yang lain itu.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, soalan nombor 20, tetapi telah dijawab tadi.

PEMELIHARAAN HUTAN/PEMBALAKAN HARAM - TINDAKAN

21. **Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]** minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan keberkesanan penguatkuasaan dalam pemeliharaan hutan di seluruh negara. Berapa kes telah dan akan dihadapi ke mahkamah kerana pembalakan haram dan kesalahan yang lain sejak 1990. Apakah masalah yang dihadapi dengan penguatkuasaannya. Apakah keluasan hutan dan hutan bakau dan wet land di seluruh negara.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama [Cik Siti Zainab binti Abu Bakar]: Tuan Yang di-Pertua, penguatkuasaan undang-undang untuk menjamin pemeliharaan hutan adalah amat berkesan terutamanya selepas pindaan Akta Perhutanan Negara 1984 pada tahun 1993. Ini jelas dapat dilihat daripada penurunan bilangan kes-kes kesalahan yang berlaku setiap tahun di Semenanjung Malaysia semenjak 1990 seperti berikut:-

Tahun	Bilangan kes
1990	172
1991	512
1992	191
1993	149
1994	41
1995	34

Mengenai bilangan kes-kes mahkamah di Semenanjung terdapat 3 kes kesalahan yang telah dibawa ke mahkamah bagi tempoh 1995 hingga suku tahun pertama 1996 yang masing-masingnya di negeri Perak, Terengganu dan Kedah. Di negeri Perak seramai 4 orang telah dikenakan denda sebanyak RM100.00 setiap orang dan dijatuhkan hukuman penjara satu tahun. Di negeri Terengganu seorang telah dikenakan denda sebanyak RM50,000.00 dan penjara satu tahun. Walau bagaimanapun, pesalah ini gagal menjelaskan bayaran denda dan dikenakan penjara selama 6 bulan, menjadikan tempoh penjara terhadap selama satu tahun enam bulan. Sementara di negeri Kedah seorang telah dikenakan denda sebanyak RM10,000.00 dan hukuman penjara satu hari.

Bilangan kes-kes pembalakan haram yang telah dibawa ke mahkamah bagi negeri Sarawak adalah seperti berikut:

Tahun	Bilangan kes
1990	2
1991	-
1992	12
1993	5
1994	1
1995	15

Setakat ini penguatkuasaan undang-undang dan peraturan-peraturan perhutanan tidak menghadapi masalah oleh kerana Akta Perhutanan Negara 1984 (Pindaan) 1993 telah memperuntukkan kuasa bagi pihak polis dan tentera memberi bantuan dalam menangani masalah pembalakan haram. Walaupun terdapat peruntukan undang-undang yang ketat mengenai pembalakan haram, namun masih ada kes-kes pembalakan haram yang kecil-kecilan. Bagi membanteras lagi kegiatan ini, pihak kerajaan mengambil langkah-langkah lain seperti memberikan insentif berupa hadiah sagu hati kepada orang yang memberi maklumat.

Jumlah keluasan hutan-hutan bakau dan wetland di seluruh negara setakat awal tahun 1996 adalah seperti berikut: Jumlah keluasan hutan 19.05 juta hektar, jumlah keluasan hutan bakau 0.59 juta hektar, jumlah keluasan wetland termasuk hutan bakau 2.31 juta hektar.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat sedar bahawa dengan bilangan kes yang nampaknya berkurangan, bukannya ini bermakna pihak pembalakan haram lebih bijaksana, lebih pandai untuk menggunakan loophole dalam undang-undang ataupun keberkesanan untuk memonitor kes-kes ini adalah lembab? Dan.....

Tuan Yang di-Pertua: Cukup Yang Berhormat, cukuplah, sudah dua soalan.

Dr. Tan Seng Giaw: Kerana jawapan tadi tidak membayangkan keadaan yang sebenar.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, biarlah dia jawab.

Dr. Tan Seng Giaw: Cuma itu perkataan yang manis-manis belaka. [Ketawa]

Tuan Yang di-Pertua: Sila jawab Yang Berhormat. Cukuplah Yang Berhormat. Sila jawab.

Cik Siti Zainab binti Abu Bakar: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Kepong telah

berkali-kali menyuarakan perkara ini, dan saya kata kalau beliau ada bukti yang sahih yang menunjukkan penguatkuasaan undang-undang tidak berkesan sila beri maklumat kepada kementerian. Tetapi ini maklumat yang kami ada yang sebenar tentang kes-kes pembalakan haram. Sepertimana Yang Berhormat sedia maklum, di bawah penguatkuasaan undang-undang yang sekarang ini ketat, sekiranya mereka yang didapati melakukan pembalakan haram, polis akan terus menggari mereka dan bawa terus ke penjara, dan ini akan menghindarkan mereka untuk melakukan pencerobohan dan pembalakan haram.

Seorang Ahli: DAP penipu!

Tuan Yang di-Pertua: Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Mulut sudah selesai. *[Ketawa]*

[Masa untuk pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 2, 3, 7, 16, 22 hingga 33 dijilid dalam buku berasingan]

USUL

USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH PERATURAN MESYUARAT 18

Pemuda UMNO Guna Kekerasan Merempuh Paksa Persidangan APCET II dan Muka Hodoh Malaysia

3.35 ptg.

Tuan Lim Guan Eng: *[Kota Melaka]:* Tuan Yang di-Pertua, saya berdiri di bawah Peraturan Mesyuarat 18(2), saya memberi pemberitahu bahawa saya ingin mendapat izin untuk menangguhkan Majlis Mesyuarat Dewan Rakyat untuk membincang satu perkara tertentu, kepentingan orang ramai yang perlu disegerakan, iaitu masalah tindakan Pemuda UMNO mengarahkan ahlinya melanggar undang-undang.....

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Seorang Ahli: DAP penipu!

Tuan Lim Guan Eng:....dengan menggunakan kekerasan merempuh secara paksa Persidangan Asia Pasifik Kedua Timor Timur (APCET II) pada 9hb. November, 1996 dan menuntut kebebasan 13 orang peserta-peserta yang masih ditahan dan usul saya berbunyi:

“Bahawa di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1), Majlis Mesyuarat ini mengizinkan Ahli Parlimen kawasan Kota Melaka, Yang Berhormat Tuan Lim Guan Eng, menangguhkan Majlis Mesyuarat ini untuk membincang masalah tindakan Pemuda UMNO mengarahkan ahlinya melanggar undang-undang dengan menggunakan kekerasan merempuh secara paksa Persidangan Asia Pasifik Kedua Timor Timur (APCET II) pada 9hb. November, 1996, pengusiran 46 orang asing daripada 12 negara dan menuntut kebebasan 13 orang peserta-peserta yang masih ditahan di Balai Polis Dang Wangi kerana ia adalah satu perkara tertentu, kepentingan orang ramai yang berkehendak disegerakan.”

Tuan Yang di-Pertua, pada pukul 9.40 pagi 9hb. November, 1996 kira-kira 100 orang peserta daripada dalam dan luar negara telah melancarkan satu inisiatif persendirian bernama Persidangan Asia Pasifik Kedua Timor Timur (APCET II) di sebuah hotel di Kuala Lumpur yang berusaha mencari penyelesaian dan keamanan dalam konflik di antara Indonesia dan rakyat Timor Timur. Persidangan yang dijalankan secara aman menjadi huru-hara

bila 500 orang yang menggelarkan mereka Barisan Bertindak Rakyat Malaysia tetapi terdiri daripada [Disampuk] ahli-ahli Pemuda UMNO, MCA dan MIC telah merempuh masuk secara paksa bilik persidangan itu. Malah mereka telah menggunakan kekerasan dengan memecah bilik persidangan, mengugut peserta dan menarik mereka keluar secara paksa. Tindakan ini menunjukkan muka hodoh Malaysia kepada dunia lebih-lebih lagi bila di kalangan peserta terdiri kaum wanita, orang tua, paderi-paderi dan seorang yang cacat.

Polis hanya datang sejam kemudian dan menahan 66 orang serta mengusir keluar 46 orang asing daripada 12 negara. Apa yang menghairankan ialah polis menahan hanya 6 orang ahli Pemuda UMNO yang berdemonstrasi secara haram bila ada 500 orang yang berdemonstrasi dan menggunakan kekerasan memecah bilik hotel. Lagi pun keenam-enam orang ahli Pemuda UMNO yang berdemonstrasi ini dilepaskan selepas beberapa jam pada hari yang sama, sedangkan masih ada 13 orang peserta Persidangan Asia Pasifik Kedua Timor Timur (APCET II) yang ditahan. Ini menunjukkan bahawa polis mengamalkan *double standard* dengan menahan mereka yang dimangsakan sehingga hari ini serta membebaskan ahli-ahli Pemuda UMNO yang melakukan kekerasan dan keganasan. Apakah rasional polis menahan peserta-peserta Persidangan APCET bila persidangan tersebut telah pun dihentikan secara paksa oleh ahli-ahli Pemuda Barisan Nasional?

Ini bermakna sudah tidak adapun kesalahan perhimpunan haram di bawah Seksyen 27A(1)(c) Akta Polis. Di antara pemimpin Pemuda UMNO yang ditahan adalah Penolong Setiausaha Pergerakan Pemuda UMNO - Saifuddin Nasution Ismail, Exco Pemuda UMNO - Mohamad Supardi Mohd. Nor dan Timbalan Ketua Pemuda UMNO Perak yang juga ADUN Tambun - Nazri Ismail. Yang mendapat kecaman antarabangsa paling keras ialah pengusiran seorang aktivitis Timor Timur yang kini berlindung di Australia, Helder da Costa, bukan balik ke Australia tetapi ke Indonesia yang mana nyawa beliau mungkin terancam di sana.

Tuan Yang di-Pertua, tindakan seperti ini menimbulkan keraguan tentang kedaulatan Malaysia sebagai negara yang merdeka. Adalah dikesali juga mereka yang ditahan, termasuk pemberita-pemberita tempatan dan luar negara yang menjalankan tugas, yang jelas menunjukkan tidak ada kebebasan akhbar di Malaysia. Lagi pun, mereka juga membuat aduan bahawa tidak ada bekalan air

paip dan 11 orang dihimpit dalam satu lokap kecil berukuran 10' X 12' bersama tandas yang tidak sihat dan tidak berperikemanusiaan.

Di samping itu, saya amat terkejut bila Yang Berhormat Ketua Pemuda UMNO, Yang Berhormat dari Bagan Datoh, tanpa malu-malu menyatakan pada 11hb. November, 1996 bahawa beliau telah mengarahkan demonstrasi dijalankan dan rempuhan ke atas persidangan APCET II dilancarkan. Adalah sungguh memalukan seorang pemimpin kerajaan yang menggubal undang-undang tidak mempertankannya, tetapi sebaliknya melanggarnya. Sekiranya penganjur Persidangan APCET II melanggar undang-undang, maka Pemuda UMNO boleh meminta pihak polis mengambil tindakan, tetapi tidak boleh, dengan izin, "take the law into their own hands". Yang Berhormat Ketua Pemuda UMNO sepatutnya harus ditahan polis kerana mengarahkan satu demonstrasi haram diadakan.

Perkara ini adalah satu perkara tertentu dan berkepentingan orang ramai kerana tindakan keras parti pemerintah Barisan Nasional, Kementerian Dalam Negeri dan Polis telah memalukan dan mencemarkan nama baik Malaysia di pentas antarabangsa. Perkara ini harus disegerakan supaya baki 13 orang yang masih ditahan termasuk beberapa penganut agama Hindu yang meraikan Deepavali dalam lokap polis, boleh dibebaskan secepat mungkin untuk menyatukan mereka dengan keluarga mereka. Oleh itu Majlis Dewan Rakyat harus ditangguhkan supaya kita dapat berbincang macam mana menebus balik maruah dan nama baik negara Malaysia serta menunjukkan bahawa Malaysia adalah negara berdaulat yang berprihatin tentang pencabulan hak asasi manusia rakyat Timor Timur serta ingin melihat penyelesaian aman di mana rakyat Timor Timur boleh menentukan masa depan mereka. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya telah menerima satu pemberitahu Usul di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) daripada Yang Berhormat Ahli dari kawasan Kota Melaka pada 13hb. November, 1996, jam 2.00 petang. Teks Usul itu adalah seperti yang dibacakan oleh Ahli Yang Berhormat itu sebentar tadi. Bagi membolehkan perkara ini ditimbang oleh Majlis Mesyuarat hari ini, saya sebagai Yang di-Pertua hendaklah berpuas hati bahawa perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu memenuhi 3 syarat. Syarat yang pertama ialah bahawa perkara itu tertentu, kedua ialah bagi kepentingan orang ramai dan yang ketiga ialah ia berkehendak disegerakan.

Saya telah meneliti perkara ini dan saya dapati bahawa perkara ini adalah perkara tertentu, ia adalah bagi kepentingan orang ramai, tetapi pada fikiran saya, perkara ini tidak perlu disegerakan. Kejadian ini telah berlaku. Mana-mana Ahli boleh mengambil apa-apa tindakan untuk membahaskan perkara ini di dalam Dewan pada bila-bila masa pun, sama ada mana-mana pihak telah melanggar undang-undang atau tidak. Selain daripada itu, saya difahamkan, kesemua 46 peserta luar negeri yang terlibat dalam persidangan itu telah dihantar pulang. Oleh yang demikian, saya menolak Usul ini. *[Tepuk]*

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 1997

Bacaan Kali Yang Kedua

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN 1997

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah "Rang Undang-undang Perbekalan 1997 dibacakan kali yang kedua sekarang" dan "Bahawa Usul yang berikut ini dirujuk kepada Jawatankuasa sebuah-buah Majlis:

"Bahawa Dewan ini, mengikut seksyen 4(3) Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih daripada RM17,268,654,900 (Ringgit Malaysia tujuh belas bilion, dua ratus enam puluh lapan juta, enam ratus lima puluh empat ribu, sembilan ratus) dibelanjakan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 1997, dan bagi tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan, 1997 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 26 Tahun 1996, adalah diuntukkan di bawah Maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang bersesuaian dengan butiran-butiran itu di ruangan tujuh dan lapan senarai tersebut." *[13hb. November, 1996]*

Tuan Yang di-Pertua: Saya minta Kementerian Penerangan menjawab.

3.46 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan [Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya

mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah terlibat di dalam perbahasan Rang Undang-undang Perbekalan 1997 dan khususnya yang telah memberi perhatian khusus terhadap Kementerian Penerangan.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai cadangan supaya kerajaan mendapatkan kaedah penapisan yang sesuai kepada siaran televisyen, free to air, dengan izin, dan satelit yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Sungai Benut dan Marang, perkara ini telah dijelaskan semasa penggulangan perbahasan Rang Undang-undang Penyiaran (Pindaan) 1996. Perkembangan terkini ialah Kementerian Dalam Negeri dan Kementerian Penerangan sedang menyediakan garis panduan yang akan digunakan oleh semua stesen siaran satelit bagi menapis rancangan-rancangannya sendiri sebelum disiarkan.

Mengenai cadangan supaya menghentikan siaran rancangan yang mengandungi isu-isu negatif, seperti maksiat, lucah dan sebagainya yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Marang, kerajaan telah mengharamkan penayangan bahan-bahan siaran yang mengandungi unsur-unsur ganas, tahyul, seks dan yang bertentangan dengan budaya atau VHSC, dengan izin. Kementerian Penerangan pula mempunyai mekanisme kawal selia rancangan-rancangan yang disiarkan di dalam televisyen. Semua ini bertujuan untuk memastikan semua rancangan-rancangan yang disiarkan di dalam televisyen mematuhi peraturan-peraturan yang di dalam garis panduan siaran.

Mengenai cadangan meningkatkan mutu rancangan televisyen dengan menambah rancangan-rancangan berbentuk agama dan ilmunan serta mengurangkan rancangan-rancangan berbentuk hiburan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Larut, usaha-usaha sememangnya dilaksanakan untuk meningkatkan mutu rancangan televisyen secara berperingkat. Antara usaha itu ialah meningkatkan mutu pembikinan filem-filem tempatan dan juga mutu perkhidmatan stesen-stesen penyiaran, khususnya di RTM.

Stesen-stesen penyiaran menggunakan pelbagai kaedah untuk menyampaikan mesej-mesej kepada pendengar radio dan penonton televisyen yang terdiri daripada rakyat berbilang kaum, peringkat umur, agama dan pendidikan dan sebagainya.

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin:
[Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Hendak beri jalan?

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Tuan Yang di-Pertua, saya amat tertarik kerana Kementerian Penerangan ini adalah sebuah kementerian yang paling mustahak kerana ia akan membentuk negara kita di masa hadapan. Bekenaan dengan tayangan-tayangan filem di TV, adakah Yang Berhormat sedar bahawa sungguhpun Yang Berhormat mengatakan bahawa kementerian sedang mengambil tindakan, tetapi saya masih tengok di kaca TV iaitu "Pop Kuiz" dan juga "Asia Bagus".

"Asia Bagus" itu, dia punya D.J. itu rambutnya macam lipan bara. Kemudian yang "Pop Kuiz" itu dia tepuk dengan tidak tentu fasal. Jadi, saya nampak pelik. Sebagai manusia yang allright, saya nampak pelik. Saya nampak depa tidak allright - perangai lebih kurang macam yang duduk dalam hutan, yang ada ekor. Jadi, adakah kementerian tidak mengambil tindakan untuk membetulkannya? Kerana ini akan diikuti oleh budak-budak. Saya sudah tengok perangai budak-budak di mana perangnya macam yang dok ada dalam TV itu. Jadi, saya naik bimbang.

Begitu juga dengan filem-filem. Berkali-kali Ahli Dewan Rakyat menyatakan - kita tahu filem ini berlakon, tetapi biarlah lakonan itu lakonan yang betul, jangan berlakon nampak berlakon. Jadi, peliklah. Kementerian, faham atau tidak maksud saya ini?

Tuan Yang di-Pertua: Dia faham ya!

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Tuan Yang di-Pertua, dia faham no?

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih.

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab soalan rakan dari Yan, sebetulnya, kementerian amat prihatin makanya kita telah menggubal satu garis panduan yang kita katakan 'garis panduan terkini'. Tidak lama lagi Yang Berhormat Menteri Penerangan akan menjelaskan tentang kandungan ini dan akan diedarkan kepada stesen-stesen penyiaran sebagai satu panduan kepada mereka kelak. Seperti apa yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Yan agar perkara budaya Barat yang ditontonkan tidak akan dapat disiarkan. Walaupun 'Asia Bagus' adalah satu program yang mana ada hubung kaitnya dengan hendak mengeratkan hubungan di antara negara-negara jiran seperti Singapura, Indonesia dan juga Malaysia. Walaupun demikian, sekiranya teguran Yang Berhormat dari Yan itu adalah satu teguran yang baik dan bila mana garis panduan ini

kita laksanakan, mudah-mudahan akan mendapat perhatian khususnya dari stesen-stesen TV yang ada di negara kita ini.

Manakala dengan filem-filem, drama-drama khususnya seperti yang diutarakan oleh Yang Berhormat tadi. Seperti yang saya jelaskan di Dewan yang mulia ini pada minggu yang lalu mengenai dengan Dasar Perfileman Negara, kita akan lancarkan pada awal tahun depan. Dengan adanya Dasar Perfileman Negara ini, ia akan menjadi satu panduan kepada pengeluar-pengeluar filem di negara ini dan kita akan dapat mengeluarkan satu bentuk filem ataupun drama yang bermutu tinggi selaras dengan cita-cita kita untuk melahirkan bukan hanya drama, nilai budaya yang kelak dipaparkan oleh pengeluar-pengeluar filem ini, bahkan juga dari garis panduan ini kita mahukan penglibatan usahawan tempatan.

Walaupun ada pada hari ini seperti kumpulan Kris Motion dan pelbagai lagi yang kita telah beri peluang. Kris Motion telah kita beri peluang, walaupun pada peringkat awal kita beri cadangan kepada Kabinet pada tanggal 30hb. Oktober yang lalu dan telah pun meluluskan 200 jam untuk kita agihkan kepada Kris Motion. Dan ini selaras dengan cita-cita kita agar bukan hanya mereka terlibat bahkan seperti teguran Ahli Yang Berhormat tadi, satu teguran yang baik dan kementerian akan mengambil tindakan seperti apa yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Yan tadi.

Tuan Yang di-Pertua, gaya penyampai mesej secara rigid seperti ditumpukan kepada sesuatu kaum dan agama dikhuatiri boleh mengakibatkan mereka tidak berminat untuk mendengar radio dan menonton televisyen. Jika keadaan seperti ini berlaku, maka matlamat untuk menyampaikan mesej kepada orang ramai melalui radio dan televisyen tidak akan mencapai sasaran dan matlamatnya. Mengenai isu terdapatnya rancangan-rancangan televisyen berbahasa Inggeris seolah-olah mengagung-agungkan bahasa itu serta mencampuradukkan penggunaan bahasa Inggeris dengan Bahasa Melayu yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dari Pokok Sena, Sungai Benut dan Tanjong Karang, walaupun masih terdapat rancangan-rancangan berbahasa Inggeris, namun martabat dan keagungan Bahasa Melayu selaku bahasa rasmi negara ini adalah dikekalkan.

Sejajar dengan itu, stesen-stesen siaran swasta telah dikenakan syarat untuk menggunakan 60% Bahasa Melayu dan 40% bahasa Inggeris dalam rancangan-rancangan siaran mereka. Rancangan-

rancangan berbahasa Inggeris ini perlu diteruskan selaras dengan dasar dan hasrat untuk menyumbang ke arah peningkatan pengetahuan rakyat negara ini dalam bahasa Inggeris.

Pencampuradukan penggunaan Bahasa Melayu dan bahasa Inggeris khususnya yang terdapat dalam drama-drama Melayu berlaku disebabkan penerbit drama-drama itu cuba memaparkan realiti, gaya pertuturan masyarakat di negara ini. Namun begitu, perkara ini sedang diberi perhatian serius oleh kementerian.

Mengenai cadangan supaya wakil rakyat diberi kebenaran menggunakan parabola bersaiz besar, empat kaki atau 120 sentimeter supaya dapat menerima siaran satelit dengan lebih luas yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Pokok Sena dan

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin kembali sedikit soalan mesej. Kalau kita pandang industri perfileman di seluruh dunia semenjak tahun 30-an, 40-an dan 50-an Hollywood diguna oleh pihak pembuat filem di Hollywood untuk membuat satu propaganda besar di seluruh dunia menekan bangsa-bangsa Arab dan Islam.

Dan pada tahun 60-an, 70-an semenjak Leela Khalid yang 'hijack aeroplane', sekali lagi Hollywood digunakan mendatangkan satu mesej yang semua orang Arab dan Palestine ini adalah 'terrorist'. Jadi, penyebaran yang begitu meluas menerusi Hollywood itu sangat diterima dan sangat popular sekali.

Jadi, kalau kita pandang filem-filem yang dibuat di negara kita sendiri, tidak ada satu mesej dan tidak ada satu penekanan yang langsung. Bahkan baru pagi semalam, Dato' Jins Shamsuddin ditemuramah oleh pihak TV yang mengatakan filem Melayu tahun 50-an dan 40-an lebih mendatangkan satu peringatan kepada kita oleh kerana ada mesej-mesej yang tertentu dibuat.

Tetapi, filem sekarang menekankan kepada komersial sahaja, tidak ada mesej. Jadi, bukan sahaja dari segi kualiti tetapi juga dari segi mesej tidak ada. Jadi, bolehkah kita membuat satu kursus yang tertentu kepada pihak penerbit filem, penulis skrip dan sebagainya agar kalau hendak buat filem, hendak bina filem bukan sahaja baik dari segi mutunya juga mempunyai mutu komersial dan

kualiti dan sebagainya tetapi juga mempunyai satu mesej yang tertentu untuk kebaikan negara Malaysia walau apa bentuk sekali pun mesej-mesej yang kita hendak beri bukan sahaja kepada masyarakat kita sendiri, tetapi juga kepada masyarakat luar yang berpeluang melihat filem-filem yang kita buat di negara ini.

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Gelang Patah memang kementerian sedar bahawa betapa perlunya kursus-kursus ini diadakan khususnya

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Batang Lutar!

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Ah! Batang Lutar. Walaupun 'Gelang Patah' batang yang tidak boleh dilupa! *[Ketawa]*

Mengenai dengan betapa pentingnya kursus ini diadakan, memang kita prihatin. Makanya kementerian telah pun mengorak langkah dan pelbagai program menerusi FINAS, satu badan di bawah kawalselia kementerian untuk mengadakan pelbagai kursus untuk mempertingkatkan, walaupun ada penglibatan seperti yang saya nyatakan, usahawan bumiputera dalam dunia perfileman, tahap yang ada pada hari ini, kita nyatakan kita tidak puas hati. Harus ada peningkatan agar komitmen yang ada, bukan hanya keuntungan menjadi keutamaan kepada usahawan bumiputera yang terlibat dalam dunia perfileman, tetapi nilai dan kualiti yang kelak disiarkan menerusi drama dan perfileman ini haruslah menjadi titik mula kepada usahawan-usahawan ini terlibat dalam dunia perfileman.

Kita sedar bahawa kesan filem ini amat berkesan sekali. Saya sendiri melihat kesannya kepada anak saya bila menonton drama-drama dan juga hiburan-hiburan, makanya kita menitikberatkan. Dan dalam Belanjawan 1996 yang lalu, kerajaan menerusi Kementerian Kewangan telah pun memperuntukkan satu dana khas RM50 juta yang diurus oleh Bank Pembangunan Malaysia di mana dana ini boleh digunakan oleh pengusaha-pengusaha untuk meminjam dana tersebut, kewangan tersebut semata-mata untuk sama ada menerbitkan drama-drama ataupun terlibat dalam pengurusan peningkatan mutu pengeluaran filem yang ada di negara kita ini.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: *[Bangun]*

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Ya!

Tuan Yang di-Pertua: Ya!

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tuan Yang di-Pertua, mendengar jawapan dari Setiausaha Parlimen tadi, makanya saya pun teringin hendak bertanya, adakah oleh sebab drama-drama yang dahulunya tidak bermutu, maka sekarang yang saya tengok, yang lebih tidak bermutu ini diarahkan oleh orang-orang yang bukan Melayu.

Sekarang ini drama di waktu petang itu, yang anak-anak kita semua tonton itu kebanyakan pengarahnya terdiri daripada orang-orang yang bukan Melayu, orang yang tidak faham tentang cara kebudayaan orang Melayu. Ini yang menimbulkan banyak masalah, yang saya katakan tadi dan yang saya selalu bangkitkan yang menggunakan bahasa Inggeris, sebab mereka ini menjadi pengarah. Mereka ingat, menggunakan bahasa Inggeris itu dapat menunjukkan status orang-orang di Malaysia ini, itu yang saya ingin tahu!

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Pokok Sena, seperti yang saya jelaskan tadi, bahawa Kementerian, insya-Allah, akan melancarkan Dasar Perfileman Negara yang menjadi satu garis panduan bukan hanya garis panduan kepada peningkatan penglibatan usahawan bumiputera bahkan dari segi garis panduan agar budaya yang baik, yang dipaparkan kelak menerusi pengeluaran filem-filem ini akan dapat disiarkan.

Perbezaan di antara pengeluar filem yang terdahulu, kalau dalam tahun 50-an dan 60-an, kita tahu bahawa banyak dari pengusaha-pengusaha ini terlibat dengan penuh komitmen, kalau filem pengeluaran Tan Sri P. Ramlee pun, kita masih ingat masa kecil pun, saya suka menonton filem-filem itu kerana ia mempunyai mesej yang baik mengenai keluarga, mengenai budaya, mengenai agama dan pelbagai lagi. Tetapi komitmen mereka yang terlibat dalam dunia perfileman pada awal-awal dahulu adalah betul-betul, bukan keuntungan yang menjadi satu perhitungan. Itu yang membimbangkan kita. Jangan banyak keuntungan menjadi satu pendekatan usahawan yang ada pada hari ini sehinggakan mutu dan kualiti filem-filem yang dikeluarkan akan tidak selaras dengan selera dan dasar kerajaan pada hari ini.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, hendak beri jalan kepada Pokok Sena?

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Tuan Yang di-Pertua, tentunya saya tidak mempunyai cukup masa kerana banyak lagi. Beri peluang sedikit sahaja. Last one.

Tuan Yang di-Pertua: Baik.

[Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan *mempengerusikan mesyuarat*].

4.01 ptg.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: [Tepuk] Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua yang baru keluar dan Dato' yang baru masuk. Saya hendak tahu, kenapa kita hendak tunggu hingga pembentangan dasar, kita tidak tahu bila lagi? Sekarang kita tahu masalah itu wujud, kita baiki dari sekarang ini, jangan tunggu dasar. Macam saya tengok di Langkawi baru ini, jalan teruk. Bila saya tanya apa pasal jalan teruk? Dia kata, ini pembangunan, sementara dok buat. Sementara hendak tunggu pembangunan itu, dia orang itu macam-macam accident, jadi macam mana sekarang ini pun. Tidak usah tunggu sehingga akta ini dibentang, itu perkara lama lagi. Sekarang kita tengok keadaan yang tidak berapa elok, kita pindalah sekarang, kita betulkan sekarang. Macam Kementerian Pendidikan dulu, dia kata hendak laksanakan tahun 1997. Saya kata kenapa 1997? Dia baiki dalam tahun 1996. Begitu juga Kementerian Penerangan, jangan tunggu sampai akta ini hendak dibentang, kita tidak tahu bila akta ini, benda ini buruk tidak boleh hendak biar. Anak-anak kita rosak!

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Tuan Yang di-Pertua, bukan akta, dia dasar, dasar sudah pun diluluskan oleh kerajaan. Ia akan dilancarkan pada tahun depan. Ia bukan kita hendak tunggu, seperti yang saya jelaskan tadi. Banyak perkara sudah pun kita ambil perhatian, tentang apa yang ditegur oleh Ahli Yang Berhormat dari Pokok Sena.

Walau bagaimanapun, kita hendakkan supaya keadaan ini harus diselesaikan "not on peacemeal basis" dengan izin, kita mesti ada satu pendekatan yang tersusun dan cara pendekatan bukan "ad-hoc" dengan izin. Tuan Yang di-Pertua, makanya dasar ini amat penting bagi kita agar menjadi satu garis panduan yang cukup lengkap untuk kita melaksanakan garis panduan.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai isu terdapatnya rancangan-rancangan televisyen, dasar kerajaan ialah "limited open sky" dengan izin. Selaras dengan dasar itu, parabola yang bersaiz 60 cm untuk penerimaan siaran satelit Astro sahaja yang dibenarkan bagi penggunaan orang awam. Sekiranya parabola yang lebih besar dibenarkan untuk menerima siaran satelit tanpa had 'open sky' dengan izin, maka isu-isu berhubung dengan....

Dato' Othman bin Abdul: *[Bangun]*

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Yang Berhormat dari Pendang bangun.

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Tuan Yang di-Pertua, sebetulnya saya tidak mempunyai cukup masa.

Dato' Othman bin Abdul: Mengenai parabola sahaja.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Baik.

Dato' Othman bin Abdul: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak tanya Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan ini. Apakah kewajaran kementerian hanya memberi Syarikat Phillips untuk memasang parabola dan juga decoder ini? Sedangkan ini adalah "absolute monopoly" dengan izin, mengapa tidak diberikan empat atau lima syarikat?

Tuan Yang di-Pertua, contoh saya memesan dan membayar penuh pada 18hb. Oktober sampai sekarang tidak boleh dipasang. Dia kata bekalan tidak cukup.

Seorang Ahli: Itu lampu.

Dato' Othman bin Abdul: Tidak sampai. Jadi, mengapa wajar yang harus diberikan oleh Kementerian Penerangan memberi hanya kepada Syarikat Phillips untuk memasang parabola ini kepada peminat-peminat yang hendak memasang parabola ini? Saya hendakkan satu jawapan.

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Bagi menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Pendang ini, sebetulnya bukan hanya Phillips yang telah kita jemput, yang terlibat dalam parabola ini, ada banyak syarikat, ada 9 syarikat. Saya telah difahamkan bahawa syarikat yang terlibat termasuklah seperti syarikat-syarikat besar seperti Sony dan lain-lain. Tetapi hanya Phillips sahaja yang telah memenuhi syarat, kehendak yang kita perlukan selaras dengan spesifikasi seperti yang dijelaskan Yang Berhormat Menteri dalam pembentangan Rang undang-undang pada awal bulan ini.

Tuan Yang di-Pertua, maka isu-isu berhubung dengan bahan-bahan siaran yang mengandungi unsur-unsur negatif sepertimana yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dalam Dewan yang mulia ini akan tidak dapat dibendung dan dikawal, oleh sebab kesukaran untuk membuat penapisan.

Mengenai dakwaan bekalan bahan-bahan siaran televisyen dimonopoli oleh pihak-pihak tertentu khususnya HVD, yang dibangkitkan oleh Ahli Yang

Berhormat dari Libaran. Urusan pembekalan bahan-bahan siaran televisyen di RTM dilaksanakan berasaskan kriteria dan peraturan bekalan dan kontrak yang ditetapkan oleh kerajaan untuk memastikan kesaksamaan, keadilan dan mutu perolehan. Kementerian Penerangan telah menetapkan perolehan ini dilaksanakan secara konsortium, lima konsortium termasuk HVD telah dilantik. Namun begitu, pembekal-pembekal lain masih diberi peluang membekalkan rancangan-rancangan kepada RTM supaya perkembangan dan kemajuan industri bahan-bahan siaran televisyen tempatan dapat berkembang dengan lebih pesat dan berdaya saing pada masa akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Penerangan ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi pandangan dan teguran yang membina kepada*[Disampuk]* sudah habis.

Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman: Hendak minta penjelasan sebelum Yang Berhormat Setiausaha Parlimen duduk. Jadi, sebelum Yang Berhormat Setiausaha Parlimen duduk dan selesai menggulung perbahasan, saya ingin tahu satu perkara yang belum disentuh oleh Kementerian Penerangan iaitu berhubung dengan siaran radio agama yang mana satu ketika dulu pihak kementerian telah bercadang untuk menubuhkan satu siaran agama khusus untuk dalam syiar mengembangkan agama. Jadi, saya ingin tahu setakat manakah perancangan yang telah disusun oleh pihak kementerian bagi menentukan penubuhan siaran khusus untuk siaran agama ini? Sekian, terima kasih.

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Tuan Yang di-Pertua, tidak dalam pengetahuan saya kita mempunyai rancangan untuk mewujudkan satu siaran radio agama. Walaupun demikian, kita mempunyai Islam Vision, satu program yang digalakkan agar dipaparkan di antara negara-negara Islam ataupun di rantau Asia dan juga Timur Tengah. Walaupun demikian, saya akan melihat perkara ini dan sekiranya didapati, saya akan maklumkan kepada Ahli Yang Berhormat secara bertulis.

Seperti yang saya jelaskan tadi, sekali lagi saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah sudi terlibat secara langsung membahaskan rang undang-undang yang berhubungkait dengan kementerian dan sekiranya ada perkara-perkara yang tidak sempat saya menjawab di Dewan yang mulia ini, saya berjanji akan memberi perhatian ke atas perkara-perkara tersebut dengan sewajarnya. Sekian, terima kasih.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Kementerian Luar Negeri.

4.09 ptg.

Timbalan Menteri Luar Negeri [Datuk Dr. Leo Michael Toyad]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu izinkan saya merakamkan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang mengambil bahagian di dalam perbahasan Belanjawan 1997 untuk Kementerian Luar Negeri.

Tuan Yang di-Pertua, sukacita dimaklumkan bahawa beberapa isu telah dibangkit oleh Ahli-ahli Yang Berhormat iaitu satu dasar perhubungan konstruktif Asean terhadap Myanmar. Persoalan ini telah ditimbulkan oleh Yang Berhormat dari Tanjong, Marang, Kota Melaka dan Kepong pada masa perbahasan.

Tuan Yang di-Pertua, Malaysia sentiasa prihatin pada perkembangan yang berlaku di Myanmar sebagai salah satu negara Asia Tenggara. Perkembangan yang berlaku dalam Myanmar akan mempunyai implikasi secara langsung dan tidak langsung kepada keadaan keselamatan, ketenteraman dan juga kestabilan rantau Asia Tenggara keseluruhannya. Seperti negara-negara Asean yang lain, Malaysia sememangnya ingin melihat perkembangan yang positif di Myanmar tetapi bukan dengan cara mencampuri hal dalaman negara itu.

Asean sentiasa berpegang teguh kepada prinsip, tidak mencampuri hal ehwal dalaman negara-negara lain yang mana prinsip ini telah terbukti berjaya dalam memelihara keharmonian dan ketenteraman hubungan di antara negara-negara Asean selama ini. Dalam usaha memujuk Myanmar melaksanakan reformasi politik dan ekonomi, Asean mempunyai pakatan dan cara tersendiri yang tidak sama dengan cara dan pendekatan negara-negara Barat. Pendekatan yang paling berkesan ialah melalui dasar hubungan membina atau "constructive engagement" dengan izin, dan bukannya dengan cara pemulauan atau mengenakan sekatan ekonomi ke atas Myanmar.

Pada pandangan ASEAN pemulauan dan sekatan ekonomi bukan cara yang sesuai, malahan ia akan mendatangkan penderitaan kepada sebilangan besar rakyat Myanmar yang tidak berdosa. Jadi, dasar hubungan membina ASEAN ini telah berjaya memupuk kepercayaan dan juga membina keyakinan di kalangan kepimpinan Myanmar terhadap ASEAN. Ini terbukti bila Myanmar secara

beransur-ansur membuka pintunya kepada ASEAN dalam mewujudkan hubungan kerjasama ekonomi dan juga teknikal. Selain dari itu Myanmar telah juga membuka pintunya kepada pelabur-pelabur asing dan juga membebaskan tahanan-tahanan politik termasuk Aung San Suu Kyi.

Tuan Yang di-Pertua, keberkesanan dasar hubungan membina ASEAN ini amat ketara apabila Myanmar memohon untuk menjadi anggota ASEAN. Jadi, semua negara ASEAN tidak menolak hakikat bahawa potensi ASEAN sepenuhnya akan dapat dicapai apabila semua negara dalam Asia Tenggara ini berada di bawah bumbung ASEAN. Jadi, menyedari hakikat ini, Ketua-Ketua Negara Kerajaan ASEAN semasa Sidang Kemuncak Ke-5 di Bangkok dalam bulan Disember tahun lepas telah bersetuju supaya dipertingkatkan lagi usaha-usaha untuk merealisasikan ASEAN yang dianggotai oleh semua negara dalam Asia Tenggara ini. Seruan ini telah disambut baik oleh negara bukan ASEAN dalam Asia Tenggara iaitu Kemboja, Laos dan Myanmar. Ketiga-tiga negara tersebut kini telah mengemukakan permohonan rasmi untuk menjadi anggota ASEAN dan permohonan mereka akan dipertimbangkan mengikut proses dan prosedur ASEAN yang biasa. Sementara itu ASEAN akan membantu negara-negara berkenaan dalam usaha menyediakan mereka untuk memasuki ASEAN.

Tuan Yang di-Pertua, negara-negara dan NGO-NGO Barat tidak pernah dan tidak akan mengakui hakikat bahawa dasar hubungan membina ASEAN telah berjaya membuka Myanmar kepada masyarakat antarabangsa, walaupun secara perlahan dan beransur-ansur.

Dr. Tan Seng Giaw: [Bangun]

Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: [Bangun]

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Ada Yang Berhormat bangun.

Datuk Dr. Leo Michael Toyad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin meneruskan jawapan saya.....

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Teruskan. Saya fikir pun begitu.

Datuk Dr. Leo Michael Toyad:.....dan kalau boleh Yang Berhormat timbulkan di dalam Jawatankuasa kerana saya ada urusan lain selepas ini.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Baik.

Datuk Dr. Leo Michael Toyad: Terima kasih, Yang Berhormat dari Kepong.

Kita terpaksa menerima hakikat bahawa mereka mempunyai agenda yang tersendiri dalam mengasingkan dengan izin, singling out Myanmar sebagai negara yang tidak menghormati hak asasi dan demokrasi, sedangkan pencabulan hak asasi dan demokrasi banyak berlaku di negara-negara lain. Namun demikian, Malaysia dan negara-negara ASEAN yang lain akan meneruskan dasar hubungan membina dengan Myanmar sebagai usaha mempengaruhi dan menyediakan negara tersebut sebelum menjadi anggota ASEAN. Perbezaan utama pendekatan ASEAN dengan apa yang ingin dilakukan oleh negara-negara Barat ialah ASEAN ingin mengubah Myanmar dari dalam, sementara Barat pula ingin memaksakan Myanmar berubah dari jauh.

Kita perlu sedar jika berlaku kekacauan dan ketidakstabilan dalam negara Myanmar, ia tidak akan mendatangkan kesan kepada negara Barat, tetapi yang akan merasa akibatnya ialah negara-negara di Asia Tenggara yang merupakan jiran tetap kepada negara Myanmar. Oleh yang demikian, Tuan Yang di-Pertua, adalah penting bagi ASEAN menentukan keadaan di Myanmar tidak berkembang ke arah mengancam keselamatan, kestabilan dan ketenteraman rantau ini melalui caranya yang tersendiri.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai persoalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Tanjong iaitu konflik di Timor Timur dan juga Yang Berhormat dari Kota Melaka, Yang Berhormat dari Tanjong Karang, ingin saya katakan di sini, Malaysia adalah tidak menyokong sebarang cadangan untuk mengadakan pungutan suara untuk menentukan nasib dan masa depan rakyat Timor Timur. Malaysia berpendapat tindakan Indonesia melaksanakan proses pembebasan penjajahan (decolonialization) itu adalah berdasarkan kepada hasrat rakyat Timor Timur itu sendiri. Jadi, Malaysia menyokong status Timor Timur sebagai salah satu wilayah Indonesia.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai isu perlantikan Tan Sri Razali Ismail sebagai Presiden United Nation General Assembly (UNGA) dan kedudukan Setiausaha Agung PBB, Boutros Boutros-Ghali yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Marang, Yang Berhormat dari Lumut dan juga Yang Berhormat dari Klang.

Tuan Yang di-Pertua, sememangnya Malaysia amat berbangga lebih-lebih lagi Kementerian Luar Negeri di atas perlantikan Tan Sri Razali Ismail sebagai Presiden Sesi Ke-51 Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

Mengenai Setiausaha Agung PBB itu, Boutros Boutros-Ghali, kerajaan telah pun berulang kali menyuarakan pendapat tidak puas hati dengan prestasi beliau terutamanya dalam mencari penyelesaian terhadap masalah semasa, termasuk konflik di Bosnia Herzegovina. Jawatan yang disandangkan oleh beliau akan tamat pada 31hb. Disember tahun ini dan beliau akan bertanding untuk lantikan semula. Walaupun tempoh khidmat beliau akan berakhir tidak lama lagi Majlis Keselamatan PBB masih belum membuat sebarang keputusan. Malaysia telah menyuarakan pendapat bahawa Malaysia tidak akan menyokong pencalonan Boutros Boutros-Ghali tetapi aka menyokong calon-calon lain dari Afrika.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai persoalan konflik di Chechnya yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Marang, izinkan saya menyatakan di sini bahawa Malaysia mengambil sikap dingin terhadap konflik di Chechnya adalah tidak betul sama sekali. Sebaliknya kita prihatin terhadap peperangan ini dan kita telah mengeluarkan kenyataan pada 22hb. Ogos, 1996 mengenai pendirian Malaysia, di mana kita telah menyuarakan rasa kesal terhadap konflik domestik yang berlaku dan meminta supaya pihak Russia mencari jalan penyelesaian secara baik bagi mengelakkan peperangan domestik yang mana banyak jiwa telah terkorban.

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua, semenjak pengumuman tersebut Russia telah mengadakan perundingan damai, Chechnya dan tentera Russia telah pun berundur dari wilayah tersebut. Jadi, dengan perkembangan positif sedemikian, Malaysia menganggap langkah-langkah permulaan bagi mencapai perdamaian yang berpanjangan dan yang memenuhi kehendak pihak Chechnya telah pun diambil.

Menyentuh persoalan Palestin yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Marang, izinkan saya nyatakan di sini Tuan Yang di-Pertua, Malaysia tidak berhasrat untuk mengadakan hubungan diplomatik dengan Israel buat masa sekarang. Negara ini mahu melihat lebih dahulu Israel melaksanakan janji-janjinya sepertimana yang telah dipersetujui dalam Perjanjian Damai Asia Barat.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh mengenai hubungan perdagangan dengan negara tersebut, buat masa ini kerajaan hanya memberi pertimbangan dan kebenaran secara berperingkat. Jadi, pada masa sekarang kerajaan hanya membenarkan syarikat-syarikat tempatan untuk memohon lesen eksport dan import untuk menjalankan aktiviti perdagangan

dengan Israel. Bagaimanapun aktiviti-aktiviti perdagangan di antara kedua negara telah dijalankan secara tidak formal dan tidak melibatkan hubungan rasmi di antara kedua negara.

Tuan Yang di-Pertua, ingin saya bangkitkan seperkara masalah kewangan PBB yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Parit Sulong. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dan Dewan yang mulia ini, Malaysia bukanlah di kalangan negara-negara yang tidak membayar sumbangan mereka kepada Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, bahkan bukan sahaja kita setiap tahun membuat pembayaran sepenuhnya, tetapi menepati tarikh yang ditetapkan untuk pembayaran. Sumbangan Malaysia setiap tahun adalah RM3,922,942 atau US\$1,522,889 kepada Belanjawan Tetap Tahunan, Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. Walau bagaimanapun, terdapat juga beberapa negara yang besar, yang masih belum juga menjelaskan tunggakan mereka itu.

Yang Berhormat dari Kubang Kerian telah membangkitkan isu peperangan di Afghanistan. Izinkan saya menyatakan di sini, negara kita Malaysia sentiasa mengikuti perkembangan yang berlaku di Afghanistan, negara ini telah menyuarakan pandangan dan pendapatnya di forum-forum antarabangsa supaya satu penyelesaian yang menyeluruh dapat dicapai terhadap krisis tersebut.

Kita berpendapat krisis di Afghanistan hendaklah ditangani melalui Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu dan Pertubuhan-Pertubuhan Serantau serta OIC sendiri. Malaysia juga menggesa pihak-pihak yang bertelingkah dapat menyelesaikan perbezaan pendapat di kalangan mereka melalui meja rundingan. Kita menyokong sebarang usaha dari mana-mana pihak ke arah penyelesaian krisis di negara tersebut dan seterusnya mengekalkan keamanan di Afghanistan.

Mengenai isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kota Melaka, isu anti-Asia di Australia itu. Adalah dimaklumkan bahawa Kerajaan Australia telah pun menjelaskan pendiriannya mengenai dasar imigrasi yang non discriminatory bagi kemasukan orang asing. Ini merupakan dasar rasmi negara Australia yang telah diumumkan secara meluas. Pendapat yang telah dikeluarkan oleh seorang ahli Parlimen Australia itu bagi menyekat kemasukan orang Asia ke Australia bukanlah mencerminkan pendapat rasmi kerajaan, ianya juga tidak mendapat sokongan yang meluas. Kerajaan Malaysia berpendapat tidak ada Kempen Anti Asia dan tidak timbullah soal tindakan oleh negara kita dalam menangani perkara ini.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Arau telah membangkitkan isu gaji kakitangan-kakitanganambilan tempatan, ingin saya nyatakan di sini bahawa mengenai gaji para pegawai kerajaan di luar negeri berbanding dengan gaji kakitanganambilan tempatan, sukacita saya maklumkan bahawa terdapat kes di mana gaji kakitanganambilan tempatan adalah lebih tinggi dari elaun perbezaan sara hidup pegawai kita di Malaysia.

Jadi, dalam hal ini izinkan saya nyatakan bahawa selain dari EPSH untuk pegawai kita di Malaysia mereka juga disediakan kemudahan penginapan, elaun keraian, kemudahan perubatan, bantuan pelajaran untuk anak-anak mereka dan beberapa tempat cuti beristirehat di atas tanggungan kerajaan.

Jadi, sekiranya kita ambil kirakan nilai-nilai ini dan elaun-elaun ini tangga gaji pegawai yang dibayar di Malaysia tidak akan timbul keadaan di mana pendapatan kakitanganambilan tempatan melebihi pendapatan pegawai dari Malaysia. Jadi, oleh itu kementerian berpendapat pada masa kini kemudahan yang sedia ada pada pegawai kita sudah memadai dan sekiranya ada perubahan dalam kenaikan atau perubahan dalam kadar sara hidup di mana-mana perwakilan kita dari kementerian dan kerajaan akan terus mengambil tindakan untuk mengatasinya.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, akhir sekali saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbincangan Belanjawan 1997 untuk Kementerian Luar Negeri. Kita mengambil semua pandangan dan teguran yang membina dari Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian dan dalam mengendalikan hubungan luar negeri. Terima kasih.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Kementerian Sumber Manusia.

4.23 ptg.

Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir]: Saya mengucapkan berbilang terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbincangan Rang Undang-undang Perbekalan 1997, terutamanya mereka yang telah menyentuh perkara-perkara di bawah bidang kuasa Kementerian Sumber Manusia. Kementerian ini menerima baik pandangan, cadangan dan teguran membina yang telah dikemukakan, dan suka saya menyatakan bahawa perkara-perkara yang telah diutarakan itu akan diteliti dan tindakan yang sewajarnya diambil terhadapnya.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Sumber Manusia dalam mengawal selia kedudukan pekerjaan dan perburuhan di negara ini melaksanakan dasar perburuhan yang adil dan saksama tanpa mendiskriminasi mana-mana golongan pekerja mahupun majikan. Segala usaha diambil untuk membanteras kejadian diskriminasi dan eksploitasi, misalnya memastikan terma dan syarat perkhidmatan, upah dan kemudahan-kemudahan seperti tempat tinggal dan sebagainya adalah terpakai secara adil dan saksama kepada mana-mana golongan pekerja. Justeru itu, seseorang pekerja asing yang sah adalah dibayar upah dan menerima kemudahan-kemudahan lain yang sama seperti yang dinikmati oleh seseorang pekerja tempatan untuk jenis kerja yang serupa.

Oleh itu, dakwaan bahawa majikan menggunakan helah menawarkan upah yang rendah untuk membantut minat pekerja tempatan bekerja dengan mereka dan membolehkan pekerja-pekerja asing yang sah digaji adalah sukar diterima. Ini kerana Kementerian Sumber Manusia melalui Jabatan Buruh semasa menjalankan pemeriksaan berkanun di tempat-tempat kerja, di antara lainnya menyemak rekod-rekod gaji bagi memastikan tiada diskriminasi atau penyelewengan dilakukan terhadap mana-mana pekerja, baik tempatan mahupun asing. Hakikatnya, upah tinggi yang diperolehi oleh pekerja-pekerja asing ini adalah disebabkan mereka lebih bersedia dan sanggup membuat kerja-kerja lebih masa yang melayakkan mereka dibayar elaun lebih masa dan tidak kerana pekerja tempatan ditawarkan upah yang rendah.

Justeru itu, kenyataan Ahli-ahli Yang Berhormat dari Marang, Jerantut, Tawau dan Beaufort tentang majikan-majikan lebih cenderung mengambil pekerja-pekerja asing yang sah kerana boleh membayar upah yang rendah, dan sekaligus merampas peluang pekerjaan pekerja-pekerja tempatan adalah tidak benar. Walau bagaimanapun, Kementerian Sumber Manusia tidak menafikan ada majikan-majikan yang tidak bertanggungjawab telah menyeleweng dan melakukan amalan mendiskriminasi dan mengeksploitasi pekerja-pekerja asing yang tidak sah dengan menawarkan gaji yang rendah dan mengetepikan pengambilan pekerja tempatan. Namun, masalah itu sedang ditangani oleh pihak yang berwajib, khususnya Kementerian Dalam Negeri. Di antara langkah-langkah yang dicadangkan untuk membanteraskannya ialah memperkenalkan hukuman undang-undang yang lebih tegas, misalnya denda dan tempoh penjara yang lebih tinggi, termasuk kemungkinan hukuman sebat.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Jerantut telah juga menyuarakan kebimbangan keadaan belia-belia, khususnya di kawasan beliau, telah menganggur ekor peluang-peluang pekerjaan di sana telah direbut oleh pekerja asing. Keadaan sedemikian tidak sepatutnya berlaku, akan tetapi ianya semakin menjadi satu kenyataan bahawa pekerja-pekerja tempatan kita kian terlalu memilih pekerjaan. Mereka lebih berminat kepada kerja-kerja yang less manual, dan bentuk pejabat, berbanding kerja yang berbentuk manual, yang memerlukan tenaga, yang lazimnya diisi oleh pekerja-pekerja rakyat asing dewasa ini.

Sikap terlalu memilih pekerjaan itu dirumitkan lagi dengan sikap enggan untuk berpindah dari tempat tinggal bagi mendapatkan pekerjaan. Ini corak pemikiran, dengan izin, 'mindset' yang wujud di kalangan pekerja-pekerja tempatan yang perlu dihapuskan. Kita perlu sama-sama memainkan peranan untuk mengolah corak pemikiran itu dengan menggalakkan dan mendorong mereka supaya merebut peluang-peluang pekerjaan yang ada dan tidak membiarkan pekerja-pekerja asing mendominasi sektor-sektor ekonomi di negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kubang Kerian pula memilih untuk memberi senario yang negatif tentang usaha kerajaan menggalakkan kilang-kilang supaya beralih ke proses pengeluaran menggunakan teknologi tinggi dan automasi. Beliau membayangkan pekerja-pekerja tempatan kita akan dibuang kerana tidak cukup terlatih, dan digantikan dengan pekerja-pekerja asing yang mempunyai kemahiran. Sukalah saya menegaskan bahawa seiringan dengan langkah kerajaan untuk mengalih industri yang berintensifkan buruh kepada industri yang berintensifkan modal dan teknologi, proses untuk melatih semula dan meningkatkan kemahiran pekerja-pekerja tempatan supaya secocok dengan keperluan industri masa akan datang itu sudah pun bermula.

Untuk tujuan tersebut, kerajaan telah menubuhkan Kumpulan Wang Pembangunan Sumber Manusia bagi mendorong majikan-majikan yang layak supaya menghantar pekerja-pekerja mereka untuk mengikuti latihan semula dan meningkatkan kemahiran di dalam atau pun di luar negeri. Semenjak Kumpulan Wang tersebut ditubuhkan pada 1hb. Januari 1993 sehingga 31hb. Oktober 1996, seramai 1,091,480 orang pekerja telah diluluskan untuk mengikuti latihan semula dan peningkatan kemahiran dalam pelbagai bidang.

Dalam pada itu, majikan industri kecil juga tidak ketinggalan supaya seiring dengan usaha kerajaan

.....

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: *[Bangun]*

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Kubang Kerian bangun. Nak bagi jalan tak?

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Sekejap saja, nak habis dah. Point ini satu.

Seiring dengan usaha kerajaan mempergiatkan latihan meningkatkan kemahiran pekerja-pekerja dengan melaksanakan satu skim galakan khusus menerusi Kumpulan Wang Pembangunan Sumber Manusia. Melalui skim tersebut bagi setiap RM1.00 yang dibayar oleh majikan kecil yang layak, kerajaan akan menyumbang sebanyak RM2.00. Sebagai komitmen, kerajaan telah memberi geran berjumlah RM20.00 juta kepada Majlis Pembangunan Sumber Manusia untuk melaksanakan skim tersebut.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, baru-baru pekerja elektronik yang dibuang di Pulau Pinang, mereka tidak dapat kerja di tempat lain kerana mereka kurang mahir. Adakah pekerja ini dimasukkan ke dalam skim latihan tadi supaya mereka dapat kemahiran tertentu untuk diserapkan ke kilang-kilang lain?

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, semua pekerja elektronik yang dimaksudkan di Pulau Pinang telah pun ditawarkan kerja sebelum tarikh mereka berhenti. Dapat sahaja khabar angin yang syarikat itu hendak tutup ataupun hendak mengurangkan pekerjaan, berduyun-duyun majikan yang lain pergi untuk melobi supaya mereka itu dapat bekerja dengan syarikat-syarikat yang lain. Jadi, tidak ada masalah orang yang menganggur.

Majlis Pembangunan Sumber Manusia juga memperkenalkan skim-skim latihan yang sesuai, bukan sahaja untuk mendorong majikan sektor swasta supaya meningkatkan program latihan mereka, malah untuk memudahkan majikan mendapat grant latihan di bawah kumpulan wang pembangunan sumber manusia

Sehingga kini, sebanyak 11 skim telah diperkenalkan dan skim-skim ini menawarkan banyak fleksibiliti kepada majikan untuk meningkatkan usaha-usaha melatih semula dan meningkatkan kemahiran pekerja-pekerja mereka. Ini termasuklah menggalakkan latihan dalaman (in-house training), latihan di tempat pekerjaan (on-the-job training), latihan jarak jauh dan juga bantuan kewangan untuk membolehkan majikan memperolehi peralatan latihan dan mengadakan bilik-bilik latihan di premis syarikat.

Tuan Yang di-Pertua, saya rasa penjelasan tadi menjawab seruan Yang Berhormat dari Tambun kepada kerajaan supaya langkah-langkah yang sesuai diambil untuk mempertingkatkan.....

Tuan Yunus bin Rahmat: *[Bangun]*

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Yang Berhormat Timbalan Menteri, Yang Berhormat dari Rembau.....Jelebu.....

Tuan Yunus bin Rahmat: Jelebu, Tuan Yang di-Pertua. Saya berterima kasih di atas penjelasan yang telah diberikan mengenai dengan welfare kakitangan di kilang-kilang. Cuma saya ingin mendapat sedikit sebanyak penjelasan dari Yang Berhormat Timbalan Menteri. Masalah yang ketara sekarang ini ialah masalah pengangkutan pekerja-pekerja kilang dari rumah ke kilang-kilang yang jauhnya ada yang mencapai lebih daripada 30 batu dari tempat kediaman pekerja-pekerja.

Umpamanya, dari Rompin ke Seremban dan dari Palong ke Seremban di dalam kawasan Negeri Sembilan. Ada juga sebahagiannya datang dari kawasan Parlimen saya di Jelebu - dari Sungai Lui umpamanya dan dari DUN Lui di dalam daerah Jempol.

Jadi, saya ingin bertanya, adakah kementerian berusaha untuk berunding dengan pihak Kementerian Pembangunan Usahawan, terutamanya dengan pihak Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan (LPKP) bagi mengeluarkan secara automatis lesen ataupun permit bas kilang kepada pengusaha-pengusaha kilang tempatan, di mana pada waktu ini, pengusaha-pengusaha kilang menghadapi permasalahan untuk mendapatkan permit ataupun kontrak pengangkutan pekerja-pekerja.

Lebih malang lagi, sebahagian daripada kontraktor yang mendapat kontrak pengangkutan itu telah tidak dibayar wang yang sepatutnya telah dijanjikan untuk kos pengangkutan kepada pengusaha-pengusaha bas kilang ini. Jadi, saya minta penjelasan dari Yang Berhormat Dato'.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, sepatutnya soalan itu dikemukakan apabila Kementerian Pembangunan Usahawan memberi jawapan, mungkin ini dapat dibangkitkan. Namun demikian, sukacita saya menyatakan bahawa dalam satu perbualan sambilan dengan menteri yang berkaitan, beliau telah menyatakan memang permit-permit untuk maksud pengangkutan kilang itu memang dilonggarkan. Itu yang telah diberi dan Yang Berhormat Menteri pun ada di sini. Sekejap lagi dia boleh jawab.

Tentang bayaran tidak dibuat mengikut kontrak, itu adalah satu urusan perniagaan, maka perlulah diselesaikan dengan cara lain.

Tuan Yang di-Pertua, saya yakin penjelasan tadi menjawab seruan Yang Berhormat dari Tambun kepada kerajaan supaya langkah-langkah yang sesuai diambil untuk mempertingkatkan usaha-usaha syarikat swasta menjalankan latihan untuk pekerja-pekerja mereka.

Pada masa yang sama, menjawab pertanyaan Ahli Yang Berhormat dari Johor Bahru, Kementerian Sumber Manusia menjalankan program-program tertentu yang memfokuskan kepada belia-belia terdiri daripada pelajar-pelajar, para lepasan sekolah dan para pencari kerja supaya berminat di dalam bidang kemahiran dan teknikal. Di antara program-program yang dijalankan itu termasuklah:

- (i) menjalankan kursus-kursus yang tidak begitu memerlukan kelulusan akademik, tetapi yang lebih memfokuskan kepada corak latihan berbentuk "on-the-job training" atau "hands-on" di Institut Latihan Perindustrian di bawah Jabatan Tenaga Rakyat, misalnya di dalam bidang binaan, pembuatan perabot dan plumbing;
- (ii) memperkenalkan Skim Perantisan di bawah Majlis Pembangunan Sumber Manusia. Skim Perantisan ini menggalakkan majikan mengambil lepasan sekolah di peringkat PMR dan SPM sebagai perantis dan memberi mereka latihan dalam bidang kemahiran tertentu; dan
- (iii) menjalankan aktiviti-aktiviti bimbingan kerjaya di sekolah-sekolah bagi menarik minat lepasan sekolah untuk memasuki bidang-bidang industri yang memerlukan guna tenaga, khususnya guna tenaga mahir dan terlatih serta memberi penerangan dan pendedahan mengenai peluang-peluang pekerjaan di dalam bidang perindustrian kepada bakal-bakal lepasan sekolah.

Itu adalah di antara program-program yang disediakan oleh kerajaan untuk memastikan tenaga kerja muda kita diberi peluang yang secukupnya untuk dilatih, sesuai dengan keperluan industri di negara ini.

Selain Kementerian Sumber Manusia, kerajaan menerusi Kementerian Pendidikan, Kementerian Pembangunan Usahawan, Kementerian Belia dan Sukan dan juga MARA turut menyediakan latihan-latihan yang sesuai kepada kumpulan sasaran masing-masing.

Beralih kepada perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Keluang, kejadian kilang-kilang milik asing menutup atau mengurangkan operasinya membabitkan pemberhentian pekerja-pekerja bukanlah disebabkan tindakan diskriminasi majikan terhadap pekerja, tetapi didorong oleh faktor-faktor luaran yang lain di luar kawalan Kementerian Sumber Manusia dan kadangkala di luar kawalan majikan itu sendiri.

Walau bagaimanapun, bagi pihak kementerian ini, segala usaha akan diambil untuk memastikan pekerja-pekerja yang diberhentikan mendapat sepenuhnya hak dan faedah statutory daripada majikan mereka, di samping membantu pekerja-pekerja itu mendapat pekerjaan yang baru.

Sehubungan itu, Kementerian Sumber Manusia telah menubuhkan Pasukan Petugas di setiap negeri untuk mengawasi keadaan pekerjaan dan bertindak segera sekiranya mengetahui atau menerima laporan bahawa sesebuah kilang bercadang untuk menutup atau mengurangkan operasinya membabitkan pemberhentian pekerja-pekerja. Pasukan Petugas ini akan memastikan kepentingan pekerja-pekerja adalah terjamin, di antaranya memastikan pekerja-pekerja asing diberhentikan dahulu dan tiada unsur-unsur diskriminasi berlaku di kalangan pekerja-pekerja yang diberhentikan.

Kita harus sedar bahawa kejadian penutupan kilang-kilang berlaku di mana-mana negara dari masa ke semasa dan pada masa yang sama, kilang-kilang baru pula ditubuhkan dengan banyak.

Di negara kita, kilang-kilang yang ditutup, khususnya dalam sektor elektronik adalah yang berintensifkan buruh. Ini tidak membimbangkan kerajaan, malah digalakkan kerana ianya sejajar dengan dasar penyesuaian perindustrian (industrial adjustment) negara kita. Penutupan itu akan mempercepatkan lagi perkembangan industri yang berintensifkan modal dan teknologi. Di samping itu, ianya akan membolehkan pekerja-pekerja dalam industri yang berkaitan berpindah kepada industri lain yang mungkin menggunakan teknologi tinggi.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Larut membangkitkan perkara berhubung kerja sambilan (part time), sambil menyeru majikan-majikan sektor swasta lebih berminat menggaji pekerja sambilan. Beliau berpendapat konsep kerja sambilan ini boleh menarik para suri rumah, khususnya untuk memasuki pasaran buruh secara aktif dan sedikit sebanyak mengatasi masalah kekurangan tenaga kerja yang dihadapi oleh negara.

Sehubungan itu, saya ingin menjelaskan bahawa Kementerian Sumber Manusia bercadang untuk meminda Akta Kerja 1995 bagi mendorong para majikan supaya berminat untuk menggaji pekerja-pekerja secara sambilan, di samping menggunakan kaedah waktu kerja anjal (flexi-time).

Pada masa ini, peruntukan Akta Kerja 1955 berkehendakkan majikan menawarkan hak dan kemudahan yang sama kepada semua pekerja. Kerana ketegaran ini, majikan lebih cenderung menggaji pekerja untuk bekerja secara sepenuh masa.

Melalui pindaan yang dicadangkan, ketegaran itu akan ditangani sewajarnya, misalnya seseorang pekerja sambilan akan dibayar upah dan menikmati kemudahan-kemudahan seperti cuti rehat dan sebagainya mengikut perkiraan pro-rata. Dengan cara itu, kepentingan para majikan dan pekerja akan terpelihara dan konsep kerja sambilan dan waktu kerja anjal dapat dimanfaatkan sepenuhnya oleh kedua-dua pihak.

Tuan Yang di-Pertua, dengan penjelasan-penjelasan di atas, saya percaya jawapan saya mencakupi perkara-perkara utama berkaitan Kementerian Sumber Manusia.....

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya ucap tahniahlah banyak tindakan yang telah dibuat oleh pihak kementerian tetapi ada satu persoalan yang saya ingin bertanya kepada Timbalan Menteri iaitu pada tiap-tiap tahun, kalau tidak salah saya di antara 200,000 ke 300,000 lepasan sekolah yang mungkin tidak menyambung persekolahan mereka ke peringkat yang lebih tinggi lagi.

Jadi, persoalan saya, adakah pihak kementerian membuat 'one stop centre' di tiap-tiap daerah ataupun tiap-tiap negeri supaya nama-nama budak-budak lepasan sekolah mengikut kemahuan dan minat mereka disenaraikan dan senarai ini dimajukan sebelum lepasan sekolah itu berlaku iaitu kepada sekolah-sekolah untuk membuat senarai dan senarai ini kita adakan di satu tempat supaya apabila keperluan berbangkit, nama-nama ini tidak akan tercicir.

Mungkin apa yang saya sebut ini tidak jelas tetapi senario di Sarawak umpamanya, anak-anak lepasan sekolah, apabila habis persekolahan mereka, dia balik ke luar bandar. Jadi, apa sahaja pengiklanan di bandar sama ada kerja kilang ataupun kerja di syarikat-syarikat yang lain, mereka yang balik ke luar bandar itu tidak berpeluang untuk membaca

surat khabar, iklan-iklan dan masa mereka pergi ke sawah atau ke bendang ataupun ke kebun misalnya, mereka ini tidak bawa radio. Dia tidak dengar pengiklanan dalam radio bahkan mereka hendak dengar orang masuk tentera, polis dan sebagainya pun tidak boleh juga. Jadi, maknanya keciciran masyarakat banyak, budak-budak yang keluar dari sekolah itu patutnya bekerja dan patutnya bekerja di tempat yang lain dan tidak membuat pekerjaan. Jadi, datang satu negatif aspek pendidikan, iaitu tidak guna pergi sekolah lepas itu tidak dapat kerja juga, masih balik ke bendang dan balik ke kebun dan kebun itu pun tidak maju oleh kerana dia sudah malas dan tidak mahu kerja di kebun lagi.

Jadi, saya bertanya dengan pihak kementerian, adakah cadangan untuk membuatkan 'pool' ataupun senarai semua lepasan sekolah tiap-tiap tahun dan nama ini dimajukan kepada pihak yang tertentu agar apabila nama pekerja diperlu, tuju sahaja permohonan kepada pihak ini dan pihak ini akan memberikan senarai dan alamat mereka sekali dan untuk menghubungi terus dengan mereka yang telah lepas sekolah untuk dijemput diberi temuduga atau masuk bekerja.

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana kita tahu, pihak kerajaan ada jabatan, apa yang dikatakan Jabatan Tenaga Rakyat dan salah satu tugasya ialah sebagai 'employment agency' kepada rakyat kita. Bermakna semua rakyat termasuk yang baru keluar sekolah boleh daftar diri dengan Jabatan Tenaga Rakyat itu memberi alamat mereka, alamat surat menyurat dan kalau terdapat kekosongan, maka serta merta mereka akan dihubungi dan mereka bolehlah ditemuduga dan mendapat kerja. Malah, masalah yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat, mengikut pengetahuan saya tidaklah begitu tepat kerana saya dapati dalam banyak pejabat-pejabat Tenaga Rakyat yang saya lawati di Sarawak, termasuk yang kecil-kecil seperti di Kapit dan sebagainya saya dapati ada pegawai-pegawai perjawatan dari pelbagai syarikat, dari Pulau Pinang, Johor, tunggu di pejabat itu berhari-hari untuk menunggu kalau-kalau ada orang datang untuk mencari pekerjaan.

Jadi, ada kemungkinan orang-orang yang lulus SPM dan sebagainya tetapi balik ke kampung kerana dia sendiri tidak mahu berikhtiar sedikit pun, misalnya pergi repot diri ke Jabatan Tenaga Rakyat. Kalau dia repot, saya rasa tidak akan ada masalah. Kita sekarang ini ada lebih kurang, yang sah dan yang tidak sah, lebih daripada 2 juta pekerja asing

dari luar negeri di negara kita ini. Ini semua adalah kekosongan yang boleh diisikan oleh rakyat kita dan untuk mendapatkan pekerja asing dari luar negeri bukanlah murah lagi kerana satunya, untuk mendapat kelulusan begitu sukar sekali. Keduanya, sudah mendapat kelulusan pun dengan bayaran levilah, itu dan ini dan pelbagai bayaran komisyen dan sebagainya, maka sudah menjadi satu perkara yang mahal untuk 'recruit' pekerja dari luar negeri ini. Jadi, kalau dia boleh dapat pekerja dari dalam negeri, Alhamdulillahlah. Mereka akan lebih suka untuk dapat pekerja dalam negeri.

Tuan Yang di-Pertua, itu sahajalah sedikit sebanyak penjelasan saya. Kalau ada saya tertinggal, maka itu telah pun dicatat dan kita akan ambil tindakan di mana boleh. Sekian, terima kasih.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Berikutnya Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

4.45 ptg.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian membahaskan perkara-perkara yang berkaitan dengan Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Ahli-ahli Yang Berhormat dari Parit Sulong, Kota Belud, Larut, Parit, Seremban, Kota Melaka, Tumpat, Gaya, Sri Aman, Gelang Patah, Labuan, Bagan, Wangsa Maju, Serdang, Bukit Mertajam, Tuaran, Sepang, Mentakab, Kemaman, Kepong, Balik Pulau, Machang, Kelang dan Shah Alam telah menyentuh perkara-perkara mengenai perumahan.

Hampir kesemua Ahli-ahli Yang Berhormat yang menyentuh isu perumahan telah menyokong usaha kerajaan menubuhkan Syarikat Perumahan Negara. Adalah menjadi harapan kerajaan bahawa syarikat ini akan mampu menyediakan rumah kos rendah dan sederhana dengan bilangan yang mencukupi.

Mengenai kuota bumiputera yang tidak habis dijual seperti yang dibangkitkan oleh beberapa Ahli Yang Berhormat, kuasa untuk menjual unit-unit tersebut adalah terlebih di bawah bidang kuasa kerajaan-kerajaan negeri yang mempunyai perancangan dan pertimbangan tersendiri bagaimanakah kuota tersebut boleh dikelolakan. Cadangan untuk membeli kuota unit bumiputera oleh Syarikat Perumahan Negara adalah cadangan yang baik dan boleh dikaji selanjutnya.

Ahli Yang Berhormat dari Parit membangkitkan isu rumah kos rendah tidak sesuai untuk habitat manusia. Sebenarnya satu garis panduan perancangan dan reka bentuk perumahan kos rendah telah diperkenalkan untuk diguna pakai oleh semua pihak awam dan swasta. Dengan adanya garis panduan ini rumah-rumah kos rendah yang akan dibina akan dapat memberi kepuasan kepada penghuninya.

Mengenai rumah untuk disewa seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Seremban, memang terdapat program pembinaan rumah untuk disewa di bawah Program Perumahan Rakyat.

Ahli Yang Berhormat dari Gelang Patah telah menyentuh tentang pengagihan rumah kos rendah secara adil. Untuk melaksanakan perkara ini, kerajaan sedang melaksanakan Sistem Pendaftaran Terbuka Berkomputer. Dengan adanya sistem ini, pemilihan dan pengagihan rumah kos rendah akan dapat dilaksanakan dengan cara yang lebih adil dan saksama.

Mengenai ura-ura kerajaan menaikkan harga rumah kos rendah di bandar-bandar utama sebagaimana disentuh oleh Ahli Yang Berhormat dari Tumpat dan Labuan, langkah tersebut diambil untuk menggalakkan pemaju-pemaju perumahan membina lebih banyak rumah kos rendah di kawasan berkenaan.

Isu supaya majikan menyediakan rumah-rumah untuk pekerja-pekerja yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Gaya, kerajaan menggalakkan majikan menyediakan perumahan untuk pekerja-pekerjanya di kawasan berdekatan dengan tempat mereka berkerja.

Mengenai isu inflasi aset atau dengan izin, asset inflation yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Wangsa Maju, perkara ini adalah bergantung kepada bekalan dan permintaan. Disebabkan bekalan hartanah semakin berkurangan terutama sekali di kawasan-kawasan bandar, yang utamanya di Lembah Kelang, kenaikan harga pasaran hartanah dan rumah-rumah tidaklah dapat dielakkan.

Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mertajam mencadangkan agar kemudahan rebat 5% daripada harga rumah diberi kepada semua rakyat tanpa mengira keturunan yang berpendapatan kurang dari RM2,000 sebulan, perkara ini akan diberi pertimbangan sewajarnya.

Ahli Yang Berhormat dari Balik Pulau mencadangkan satu dana diadakan untuk membiayai pembangunan perumahan kos rendah.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerajaan pada masa ini telah pun memperuntukkan RM1.1 bilion untuk membiayai pembangunan perumahan kos rendah.

Mengenai saranan Ahli Yang Berhormat dari Larut supaya ditubuhkan petugas khas bagi mencari jalan menyelesaikan rumah terbengkalai. Kementerian kini telah pun mempunyai bahagian pengawasan dan penguatkuasa yang sedang menangani masalah rumah terbengkalai dengan kesan yang baik. Kementerian ini juga sentiasa bekerjasama dengan Tabung Pemulihan Projek Terbengkalai (TPPT Sdn. Bhd.) supaya projek-projek terbengkalai dapat dipulihkan. Sehingga ini daripada jumlah sebanyak 462 projek, 271 projek terbengkalai telah pun dapat dipulihkan.

Mengenai isu yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, kerajaan memang amat peka daripada kesan inflasi akibat perubahan dalam kos dan caj yang dikenakan untuk menyediakan perkhidmatan perbandaran kepada penduduk-penduduk tempatan. Oleh itu, kerajaan akan berhati-hati apabila menimbangkan kadar-kadar yang perlu dibayar oleh rakyat seperti cukai pintu dan kadar caj bagi perkhidmatan-perkhidmatan seperti pembetulan dan kutipan sampah supaya kadar-kadar yang dikenakan tidak membebankan rakyat. Di samping kajian semula mutu perkhidmatan kepada orang ramai, pihak IWK juga diharap dapat mengenakan caj hanya setelah perkhidmatan diberikan kepada para pengguna.

Mengenai soalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Parit mengenai isu penyediaan kemudahan untuk orang-orang yang kurang upaya. Sukacita dimaklumkan bahawa Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan telah meminda Undang-undang Kecil Bangunan Seragam 1984 pada tahun 1990 untuk memasukkan kehendak berkaitan dengan penyediaan kemudahan dalam bangunan bagi orang-orang yang kurang upaya. Ini termasuklah antaranya kemudahan ruang meletak kenderaan, penyediaan landas angkat, dengan izin, ramp, kehendak berkaitan dengan reka bentuk tangga, pintu masuk utama, ruang laluan, dengan izin, circulation space lift, kemudahan susur tangan, kehendak dalaman tandas serta keperluan berkaitan, pengumuman isyarat dan amaran untuk orang yang kurang upaya dari segi penglihatan dan pendengaran.

Pindaan tersebut melibatkan bangunan-bangunan awam seperti bangunan-bangunan perniagaan, bangunan institusi, bangunan awam

antaranya termasuklah zoo, muzium, perpustakaan, bangunan pameran, kompleks sukan serta pawagan dan bangunan ibadat. Bangunan kediaman turut dimasukkan di dalam pindaan tersebut, tetapi ia lebih tertumpu kepada bangunan-bangunan berbilang tingkat yang melibatkan penggunaan oleh orang awam.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Seremban, peruntukan pembangunan perkampungan sebanyak RM6 juta. Pada tahun 1997 mencukup mengikut rancangan dan keperluan tempat kampung dan tidak semestinya setiap kampung diagih peruntukan pembangunan yang sama. Tumpuan serta keutamaan dan jumlah yang berpatutan pada lazimnya diluluskan bagi menangani masalah ketiadaan jalan premis dan longkang konkrit kampung-kampung yang terbabit. Walau bagaimanapun, sekiranya peruntukan ini tidak mencukupi, maka kementerian akan memohon tambahan peruntukan untuk memenuhi permintaan-permintaan bagi projek-projek yang mendesak dalam mengatasi masalah ini.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, kerajaan memang memerlukan peruntukan yang besar bagi membangunkan kampung-kampung di luar bandar yang terletak di pinggir hutan dan juga di tepi-tepi pantai. Bagi memperbaiki dan meningkatkan kualiti hidup penduduk-penduduk kampung seperti menaikkan taraf jalan, longkang, pemasangan elektrik, penyediaan bekalan air, pembinaan dewan orang ramai dan lain-lain kemudahan asas. Bagi penempatan-penempatan yang dahulunya dikenali sebagai kampung-kampung baru, dengan usaha yang berterusan oleh pihak kerajaan, Kerajaan Pusat dan kerajaan negeri serta penguasa-penguasa tempatan, maka kini dari jumlah 452 buah kampung-kampung, 96% daripadanya telah mempunyai bekalan elektrik, 92% menikmati bekalan air, lebih kurang 79% mempunyai jalan bertar dan longkang berkonkrit, 92% mempunyai dewan orang ramai dan lebih kurang 95% mempunyai sistem sanitasi yang baik.

Kebanyakan daripada kampung-kampung ini juga telah maju kerana berhampiran dengan bandar. Oleh itu, kampung-kampung ini tidak memerlukan peruntukan yang banyak bagi memajukan kawasannya. Oleh itu, dakwaan ketidaksamaan dalam jumlah peruntukan pembangunan bagi kampung-kampung luar bandar dan kampung baru memang tidak benar dan merupakan satu tuduhan yang melulu dan nakal. Malahan, oleh kerana sokongan yang begitu hebat dan kuat oleh

penduduk-penduduk kampung baru kepada kerajaan dalam pilihan raya yang lalu, maka kerajaan Barisan Nasional akan tetap memberikan pembelaan kepada kampung-kampung ini.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Saya hendak tahu daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, apalah agaknya rasional di belakang Yang Berhormat dari Kota Melaka yang membangkitkan bahawa kampung baru ini tidak diagihkan peruntukan secara adil. Tentu ada motif politik tertentu, kerana kita tahu bahawa Kota Melaka pun memang tidak ada kampung baru. Dan yang dia sibuk kawasan orang lain itu fasal apa? Dapat berikan penjelasan.

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Terima kasih saya ucapkan kepada Yang Berhormat dari Bagan Datok. Sebenarnya Kota Melaka tidak ada kawasan kampung baru, tetapi saya sendiri ada 10 kawasan kampung baru. Dalam pilihan raya yang baru-baru ini kesemua 10 kawasan kampung baru ini telah memberikan undi majoriti kepada calon-calon Barisan Nasional. Jadi, untuk menarik perhatian penduduk-penduduk, pengundi-pengundi di kampung baru ini bahawa Kerajaan Barisan Nasional tidak memberikan perhatian, tidak memberikan pembelaan, maka itulah dibangkitkan.....

Dr. Tan Seng Giaw: [Bangun]

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Yang Berhormat, Kepong bangun.

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: seolah-olah kita telah melupakan kampung-kampung baru.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Kepong hendak kacaukah?

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, kita memberikan pembelaan kepada kampung-kampung tradisional dan juga kampung baru. Malahan kepada semua rakyat, kerana ini merupakan tugas Kerajaan Barisan Nasional.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Saya berharap Yang Berhormat akan terus menyokong dasar untuk memberi pertolongan kepada semua jenis kampung, sama ada tradisional ataupun kampung baru. Tetapi adakah Yang Berhormat sedar bahawa pihak parti komponen Barisan Nasional Yang Berhormat sendiri, terutamanya MCA yang mengatakan kampung-kampung baru ini seperti di Jinjang dan sebagainya

dianaktirikan, tidak ada pembangunan langsung. Ini ada di dalam akhbar, terutamanya akhbar Cina yang mengatakan kampung-kampung baru seperti Jinjang tidak ada pembangunan langsung, kerana dicuai, dilalai dan dianaktirikan.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Yang Berhormat dari Kepong hendak bertanya apa?

Dr. Tan Seng Giaw: Ini mukadimah. [Ketawa]

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Tidak boleh, jalan terus.

Dr. Tan Seng Giaw: Tidak ada, saya akan terus.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Jangan joli, bertanya terus.

Dr. Tan Seng Giaw: Saya bertanya terus. Adakah Yang Berhormat sedar parti komponen Yang Berhormat sendiri yang mengatakan demikian, bukan orang lain. Apakah maksud mereka, sebelah tangan kanan Yang Berhormat kata, oh, kita jaga semua jenis kampung, tetapi sebelah kiri ada parti komponen kata, tidak ada, dianaktirikan dan sebagainya. Apakah maksudnya? Ini bermain politik ataupun wayang kulit?

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, ini memang jelas menunjukkan bahawa Ahli-ahli Yang Berhormat dari Barisan Nasional walaupun kita telah beri semua kemudahan ini, tetapi mereka belum puas hati lagi, kerana mereka hendak yang lebih baik untuk pengundi-pengundi mereka. [Tepuk] Mereka ini memberikan kritikan yang baik, yang bernas kepada kita di pihak kerajaan. Tetapi pihak pembangkang lain sekali, mereka cuba mengkritik untuk menjatuhkan kerajaan. Jadi, dia lain, yang satu lagi dia minta yang lebih baik. Kalau kita kaji dari segi ini juga, itulah sebab dua Wakil Rakyat dari Seremban lompat masuk Barisan Nasional.....

Dr. Tan Seng Giaw: [Bangun]

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Dia bangun lagi.

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali:.....kerana mereka yakin yang kita boleh memberi pembelaan.....

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Hendak beri jalan?

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: yang lebih baik.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Saya memang tidak mengambil kesempatan, cuma hendak jawapan yang adil dan saksama, kerana kita sama-sama menuju dan meminta keadilan. Yang Berhormat sendiri dan juga Yang Berhormat dari Serdang lagi dia sibuk dengan kawasan saya sekarang. Dia sangat sibuk sekarang. *[Ketawa]* Saya pun mengalu-alukan kalau dia sibuk sangat, kerana Yang Berhormat dari Taiping pun tahu....

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Yang Berhormat dari Kepong, tanya soalan, jangan joli. *[Ketawa]*

Dr. Tan Seng Giaw: Macam mana joli, ini satu subjek yang serius. Saya sangat serius. Yang Berhormat, adakah Yang Berhormat sedar bahawa walaupun ada peruntukan tiap-tiap tahun beberapa juta ringgit untuk Jinjang, tetapi tidak mencukupi. Tetapi Yang Berhormat dari Serdang kata tidak ada langsung peruntukan untuk Jinjang. Apakah maksudnya?

Dato' Yap Pian Hon: Masuk MCA lah.

Dr. Tan Seng Giaw: Inikah pemeliharaan rakyat? Yang Berhormat dari Taiping pun tahu juga kerana dia sibuk juga tiap-tiap pilihan raya hendak jatuhkan saya.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Cukuplah, duduk!

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, kalau dari segi hendak jatuhkan Kepong bukan sahaja Taiping, saya pun kalau ada peluang memang saya hendak jatuhkan. *[Tepuk]*

Dato' Yap Pian Hon: *[Bangun]*

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Serdang pula sudah bangun.

Dato' Yap Pian Hon: Tuan Yang di-Pertua, untuk penjelasan, tadi Yang Berhormat dari Kepong katakan Jinjang tiada peruntukan. Sebenarnya Jinjang di bawah DBKL, bukan di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Apa yang dikatakan dalam surat khabar kerana saya khuatir Yang Berhormat dari Kepong itu, saya meminta Timbalan Menteri untuk menjelaskan sama ada Yang Berhormat dari Kepong benar-benar telah berkhidmat kepada rakyat di Jinjang, di mana terjadi keadaan yang sedemikian di Jinjang. Tidak ada sebab mereka tidak ada kerja dan tidak berkhidmat kepada rakyat di situ. Jadi, rayuan daripada Jinjang kepada MCA.

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya faham dengan kehendak Serdang, iaitu dia hendak, kalau boleh tambah peruntukan. Ini memang kita boleh timbang, tetapi pihak DAP ini kata kita tidak buat apa langsung untuk kampung baru. Ini yang kita tidak boleh terima. Jadi, dua fakta yang berlainan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Batu Gajah, kajian terhadap cukai taksiran sebenarnya adalah amalan biasa semua pihak berkuasa tempatan bagi mengimbangi perbelanjaan tahunan dengan hasil yang akan dipungut pada satu-satu masa.

Berhubung dengan masalah banjir kilat pula, kementerian telah pun menyalurkan peruntukan kewangan secara one-off, dengan izin, berjumlah RM50 juta bagi tahun 1994 dan RM100 juta lagi bagi tahun 1996 untuk membantu pihak berkuasa tempatan melaksanakan kerja-kerja bagi mengatasi masalah banjir. Berhubung dengan masalah banjir juga, cadangan Yang Berhormat dari Bukit Mertajam supaya pihak pemaju mencarumkan sejumlah wang ke dalam suatu tabung, sebenarnya telah dilaksanakan oleh kebanyakan pihak berkuasa tempatan dalam bentuk sumbangan saliran yang akan digunakan untuk membina atau membaiki saliran yang sedia ada supaya banjir akibat pembangunan berkenaan dapat dielakkan.

Dalam menjalankan sesuatu projek pembangunan perumahan dan industri, pihak pemaju diwajibkan menyediakan kolam takungan untuk setiap pembangunan yang melebihi 10 ekar untuk menahan air bagi beberapa jam supaya saliran perparitan dan sungai sempat mengalirkan air keluar ke lautan tanpa mengakibatkan berlakunya banjir.

Mengenai isu yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Sungai Benut, sememangnya terdapat peruntukan di bawah Undang-undang Kecil Pengiklanan, Pihak Berkuasa Tempatan yang mengutamakan penggunaan bahasa Malaysia. Walau bagaimanapun, bahasa-bahasa lain boleh juga digunakan tetapi ukuran tulisannya hendaklah lebih kecil daripada tulisan Bahasa Malaysia.

Mengenai perkhidmatan kebombaan pula, kementerian mengucapkan ribuan terima kasih atas ulasan Yang Berhormat dari Kluang terhadap tugas-tugas Jabatan Perkhidmatan Bomba di mana pandangan Yang Berhormat secara tidak langsung memberikan satu imej yang baik kepada Jabatan Bomba. Perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat adalah dalam pertimbangan Jabatan Perkhidmatan Bomba. Berkenaan dengan caj-caj bayaran pemeriksaan yang dikenakan kepada

premis atau bangunan, yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat, pihak bomba akan mengkaji sama ada caj ini sah atau pun sebaliknya dan tindakan susulan akan diambil sewajarnya.

Mengenai saranan Ahli Yang Berhormat dari Gaya pula, perbekalan alat-alat keperluan kebomba dalam bangunan bukanlah di bawah bidang kuasa Jabatan Bomba, ianya adalah tanggungjawab pemilik bangunan tersebut. Walau bagaimanapun, keperluan peralatan kebomba bagi setiap bangunan terkandung dalam Undang-undang Kecil Bangunan Seragam. Untuk makluman Yang Berhormat, Kerajaan Persekutuan telah pun meluluskan pembinaan sebanyak 5 buah projek balai bomba di Sabah.

Tuan Yang di-Pertua, sekiranya ada apa-apa perkara lain yang tidak sempat saya sentuh, ianya tetap akan diambil perhatian oleh kementerian. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri.

5.04 ptg.

Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri [Tuan Kerk Choo Ting]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi teguran, cadangan dan pandangan yang membina semasa membahaskan Rang Undang-undang Perbekalan 1997 mengenai perkara-perkara yang menyentuh bidang kuasa Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri. Izinkan saya memberi jawapan ke atas beberapa perkara dan isu penting yang telah dibangkitkan.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai hubungan perdagangan Malaysia-Israel, yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Marang, saya ingin memaklumkan bahawa ianya dilaksanakan melalui pengeluaran lesen import bagi barangan yang hanya boleh diperolehi dari negara berkenaan yang memenuhi keperluan kualiti, teknologi tinggi dan harga untuk kegunaan syarikat-syarikat pengilang yang beroperasi di Malaysia sahaja. Di antara barangan tersebut ialah peralatan mesin dan bahan kegunaan perindustrian. Menyentuh mengenai cadangan supaya dibatalkan hubungan perdagangan yang sedia ada, kementerian akan mempertimbangkannya sebelum membuat sebarang keputusan.

Yang Berhormat dari Senai telah mencadangkan supaya pembangunan industri peralatan jentera

dipertingkatkan. MITI memang menyedari bahawa pembangunan industri peralatan jentera adalah penting dalam usaha kerajaan untuk menuju ke arah sebuah negara perindustrian sepenuhnya menjelang tahun 2020. Atas kesedaran ini, kerajaan telah menyediakan beberapa insentif bagi menggalakkan industri ini. Antaranya ialah pemberian status taraf perintis dan galakan elaun cukai pelaburan ke atas pelaburan bagi pembuatan jentera dan peralatan yang kritikal. Memandangkan industri ini memerlukan kepakaran dan teknologi tinggi, kerajaan juga telah memberikan galakan supaya ianya dijalankan melalui projek usahasama dengan pelabur luar negara terutama bagi pembuatan mould, tool and dike, dengan izin. Ini bagi mempercepatkan pemindahan teknologi dan kemahiran untuk membangunkan industri ini. Kelonggaran telah diberi bagi pemilikan ekuiti asing sehingga 19% tanpa dikenakan syarat eksport bagi tempoh 5 tahun untuk pelaburan dalam pembuatan mould, tool and dike, dengan izin.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Senai juga mencadangkan supaya pemberian lesen dan permit ke atas mana-mana perusahaan tidak dihadkan bagi mewujudkan persaingan sihat dalam industri berkenaan. Pada amnya, kerajaan telah mengambil dasar liberal terhadap pelesenan projek-projek perkilangan. Had-had pelesenan di bawah Akta Penyelarasan Perindustrian Tahun 1975 telah dikaji semula beberapa kali dengan tujuan mempermudah atau merealisasikan keseluruhan iklim pelaburan.

Kerajaan tidak menghalang pelaburan di sektor perkilangan kecuali bagi projek-projek yang tertentu, misalnya, baru-baru ini kerajaan telah melaksanakan dasar menolak projek-projek berintensifkan buruh. Pengecualian hanya diberi jika projek-projek berkenaan di tempatkan di Koridor Pantai Timur, Semenanjung Malaysia, Sabah dan Sarawak atau projek-projek tersebut mempunyai tahap teknologi atau nilai tambah yang tinggi. Walaupun langkah liberal diambil dalam meluluskan projek-projek di sektor perkilangan, terdapat juga keadaan di mana keperluan kerajaan mengawal bilangan projek-projek tertentu dalam industri-industri berorientasikan pasaran tempatan di mana projek-projek yang ditubuhkan tersebut melibatkan pelaburan modal yang besar, tempoh bayaran balik yang lama dan berisiko tinggi.

Berhubung dengan usul yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Belud menggesa supaya langkah-langkah yang lebih serius diambil untuk

membangunkan industri maritim termasuk industri pembinaan dan perkapalan di Sabah, perkara ini telah diambil perhatian oleh kerajaan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerajaan telah pun mengenal pasti dan memperkenalkan beberapa insentif pelaburan untuk industri pembinaan kapal dan membaik pulih kapal untuk projek-projek yang ditempatkan di kawasan-kawasan koridor pantai timur Semenanjung Malaysia, Sabah dan Sarawak. Projek-projek industri tersebut, yang ditempatkan di pantai barat Semenanjung, tidak digazetkan untuk mendapat insentif pelaburan. Selain daripada insentif pelaburan, kerajaan juga menyediakan kemudahan pinjaman kewangan yang dikenali sebagai Ship Financing Facility (SFF), dengan izin, yang dikendalikan melalui Bank Industri Malaysia Berhad.

Ahli Yang Berhormat dari Seremban dan Alor Gajah mengalu-alukan hala tuju industri negara yang disarankan dalam Belanjawan 1997 yang lebih menumpukan kepada industri capital intensive berbanding labour intensive, dengan izin. Kerajaan akan memperkenalkan strategi-strategi yang menekankan kepelbagaian, kemodenan, pengukuhan asas perindustrian. Tujuannya ialah untuk beralih kepada industri yang berintensifkan kemahiran dan menggunakan teknologi yang lebih canggih supaya dapat menghasilkan pelbagai jenis keluaran, mempunyai rekabentuk yang lebih baik dan kompetitif untuk memenuhi kehendak pasaran global.

Ahli Parlimen dari Kubang Kerian melahirkan kebimbangan beliau.....

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Rompin bangun.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya hendak minta penjelasan dari Yang Berhormat. Tadi Yang Berhormat ada mengatakan kerajaan atau kementerian akan membuat satu halacara baru menyusun semula industri di negara kita supaya lebih kepada 'capital intensive'.

Saya hendak bertanya, kalau kita lihat dari segi pengalaman di negara jiran, bukan suatu yang senang hendak mengubah arah ini ataupun ada yang mengatakan bahawa 'not reformed', mengatakan reformasi dalam industri negara kita bukan satu perkara yang mudah. Sebagai contoh, mereka mendapat satu sumber tenaga kerja yang murah, ia boleh import pekerja dari luar ke negara kita, oleh

itu, kos pembuatannya masih rendah kalau menggunakan tenaga pekerja di luar.

Untuk mereka pergi kepada satu pendekatan yang baru, 'capital intensive', makan modal yang tinggi, adakah pengilang-pengilang ini ada minat untuk berbuat demikian sebab menggunakan satu usaha, mengeluarkan modal yang tinggi? Walhal kepada mereka, mereka boleh membuat satu produk yang masih rendah kosnya, apakah cara, apakah insentif bagi mereka?

Persoalan saya adakah kerajaan berpuashati dengan usaha-usaha ataupun maklum balas daripada industri-industri di negara kita ini. Sebab saya dengar, mereka tidak begitu berminat untuk berpindah kepada industri 'capital intensive' sebab akan memakan modal yang tinggi, sebab kos yang mereka ada sekarang ini rendah. Apakah kerajaan bercadang sebagai contoh juga mengenakan sekatan kepada pasukan pekerja asing ini? Kita dalam negara ini sedang menghadapi banyak masalah dari pekerja asing, adakah salah satu cara untuk memaksa, kalau saya boleh menggunakan 'memaksa', ataupun menggalak dengan lebih orang kata keras sedikit, supaya mereka benar-benar mengubah kepada 'capital intensive'.

Bagaimana setakat ini perancangan dan bagaimana setakat ini maklum balas atau feedback dari kementerian tentang halacara yang baru ini?

Tuan Kerk Choo Ting: Tuan Yang di-Pertua, untuk maklumat Ahli Yang Berhormat dari Rompin, sebenarnya, di dalam beberapa sektor perindustrian ini, industri telah dengan sukarela menuju atau cuba mengamalkan 'capital intensive' dan 'technology intensive'. Misalnya, di dalam sektor tekstil, ramai orang yang sudah menggunakan 'CAD/CAM' dalam memproseskan baju. Dengan menggunakan teknikal yang lebih intensif dan capital intensive itu, mereka mendapat keuntungan yang lebih banyak dan menambahkan daya saing yang lebih kuat atau lebih bagus di dalam pasaran antarabangsa. Gejala ini amat menggalakkan dan di dalam sektor-sektor lain pun begitu juga, industri makanan, industri canggih yang tidak payah kita sebutkan di sini, ia mesti menggunakan teknologi dan lebih canggih dan modal yang tinggi. Mengikut maklumat yang kita kutip, kemajuan ini menggalakkan.

Ahli Yang Berhormat dari Kubang Kerian melahirkan kebimbangan beliau tentang nasib pekerja kilang tempatan apabila kita mengubah kepada pengeluaran teknologi tinggi.

Tuan Yang di-Pertua, berikutan peralihan industri kepada aktiviti-aktiviti pengilangan yang canggih dan

berteknologi tinggi, lebih ramai tenaga manusia yang terlatih dan mahir adalah diperlukan untuk mempertingkatkan daya saingan industri tempatan di pasaran dunia.

Sebagai negara membangun, kita tidak dapat mengelak dari menghadapi masalah kekurangan kemahiran buruh. Oleh itu, pergantungan kepada buruh asing adalah perlu kerana pengurangannya secara tiba-tiba akan membawa implikasi negatif terhadap pertumbuhan sektor pembuatan.

Namun demikian, pengambilan tenaga kerja asing adalah merupakan langkah jangka pendek sahaja. Dalam hal ini, usaha-usaha dalam pembangunan sumber manusia melalui pendidikan, latihan dan latihan semula sedang dipergiatkan.

Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka telah memberi

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: [*Bangun*]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Rompin bangun lagi.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Sedikit sahaja penjelasan! Isu ini penting, kalau hanya sebagai memberi galakan, pengilang-pengilang masih lagi boleh membawa pekerja dari luar dan mereka akan terus membawa pekerja-pekerja dari luar. Untuk jangka masa yang panjang, adakah kementerian bercadang mengenakan satu masa, tetapkan satu masa, lima tahun daripada sekarang, katakan kita tidak akan benarkan membawa pekerja-pekerja luar ini? Bahawa kilang-kilang ini mesti menggunakan alat-alat yang automation, menggunakan jenis cara pemprosesan melalui automation supaya kita tidak lagi bergantung kepada pekerja-pekerja asing ini, sebab kita dengar kesan sosial pekerja-pekerja asing ini tidak baik kepada kita, hari-hari kita dengar dalam akhbar.

Adakah kerajaan bercadang untuk menetapkan satu tarikh, 'beyond which' dengan izin, kita tidak akan benarkan pekilang-pekilang ini membawa pekerja dari luar negara?

Tuan Kerk Choo Ting: Tuan Yang di-Pertua, perkara ini boleh dibahagikan kepada dua aspek. Kepada industri-industri yang baru, yang memohon perlesenan, jika kita berpendapat industri itu berintensifkan buruh, kita tidak memberi perlesenan kepada syarikat-syarikat tersebut.

Tetapi, kepada industri atau syarikat-syarikat yang sedia ada, kita tidak ada sekatan ini, sama ada kerajaan akan atau tidak membuat keputusan ini,

ini terpulang kepada kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka telah memberi teguran berhubung dengan pembelian Lotus Group oleh Proton. Pihak Proton sedar bahawa untuk berdaya saing, ia perlu tentukan supaya keluarannya adalah bermutu tinggi dan dapat dijual dengan harga yang kompetitif.

Untuk mencapai matlamat ini, Proton telah mendapatkan faedah ekonomi bidangan atau 'economy of scale', dengan izin, serta menguasai teknologi dan merekabentuk produk dengan meningkatkan kebolehan dan kemahiran untuk menjalankan aktiviti R&D. Usaha-usaha ini perlu diperhebatkan melalui projek-projek usahasama dengan syarikat-syarikat pengeluaran kereta utama di dunia seperti Lotus Car Limited dari United Kingdom. Kerajaan yakin melalui pelaburan baru oleh Proton Berhad itu ia akan berjaya menikmati banyak faedah secara jangka panjang.

Ahli Yang Berhormat dari kawasan Tambun telah mencadangkan supaya kerajaan perlu mengkaji

Dr. Tan Seng Giaw: [*Bangun*]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Kepong bangun.

Tuan Kerk Choo Ting: Ya.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Saya tertarik kepada faedah yang akan didapati kerana kita membeli Lotus yang mempunyai teknologi yang lebih canggih dan adakah ini bermakna Lotus ini akan dipindah ke Malaysia pada satu hari kelak supaya teknologi ini dapat dipindahkan daripada United Kingdom kepada Malaysia?

Tuan Kerk Choo Ting: Tuan Yang di-Pertua, pada setakat ini, belum ada lagi cadangan supaya kita pindahkan Lotus ke Malaysia, mungkin satu hari nanti kita mungkin, tetapi bukan saya yang dapat menjawab soalan ini hari ini.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari kawasan Tambun telah mencadangkan supaya kerajaan perlu mengkaji terma-terma perdagangan dengan Jepun, memandangkan terdapat kenaikan mata wang Yen dan masalah mendapatkan komponen gantian. Kementerian telah sedia maklum dan prihatin terhadap masalah ketidakseimbangan perdagangan dan peningkatan nilai defisit dagangan dengan Jepun. Ini disebabkan oleh faktor import jentera-jentera dan komponen gantian untuk memenuhi keperluan pembangunan sektor industri

negara dan pelaksanaan projek-projek perindustrian hasil daripada peningkatan pelaburan asing dari Jepun.

Secara amnya, pada masa kini Malaysia tidak mempunyai syarat-syarat perdagangan dengan Jepun atau mana-mana negara. Walau bagaimanapun, langkah untuk mengatasi masalah defisit dagangan dengan Jepun telah diambil.

Ahli Yang Berhormat dari Tambun juga membangkitkan mengenai isu WTO yang dikaitkan dengan isu-isu bukan perdagangan. Tuan Yang di-Pertua, isu pelbagai hala yang diperkenalkan oleh negara-negara maju ke dalam WTO seperti piawaian buruh, alam sekitar dan peraturan, pelaburan pelbagai hala adalah hasrat negara-negara maju untuk mengenakan syarat dan disiplin pelbagai hala. Ini disebabkan oleh kekurangan daya saing negara-negara maju terhadap negara-negara perindustrian baru dari kalangan negara-negara membangun seperti Malaysia.

Syarat-syarat dan disiplin yang dikenakan boleh membebaskan negara-negara membangun. Beberapa negara membangun termasuk Malaysia telah menentang sekeras-kerasnya usaha untuk membincangkan isu-isu pelbagai hala tersebut di dalam agenda WTO khususnya menjelang Persidangan Peringkat Menteri WTO di Singapura bulan Disember akan datang ini.

Berhubung dengan cadangan Yang Berhormat dari Tambun supaya tempoh pelaksanaan AFTA disingkatkan. Tuan Yang di-Pertua, ASEAN telah menetapkan bahawa tarikh 2003 adalah sesuai bagi pelaksanaan sepenuhnya AFTA iaitu 5 tahun lebih awal daripada tarikh asal 2008. Tarikh 2003 telah ditetapkan berasaskan kepada keupayaan pengusaha-pengusaha sektor swasta ASEAN untuk menghadapi saingan untuk mencapai daya saingan yang membolehkan mereka mendapatkan bahagian pasaran yang lebih luas di pasaran antarabangsa.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari.....

Tuan Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah:
[Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Tambun bangun.

Tuan Kerk Choo Ting: Minta maaf. Dari Tambun juga, biar saya habiskan, banyak perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Tambun. Ini juga dari Ahli Yang Berhormat dari

Tambun.

Berhubung dengan peranan MATRADE untuk memasarkan produk-produk Malaysia, sukacita saya jelaskan bahawa MATRADE berperanan untuk meningkatkan sektor barangan dan perkhidmatan Malaysia di pasaran antarabangsa. Di samping itu, badan ini juga mempunyai komitmen untuk membantu syarikat-syarikat tempatan memahami tentang keadaan dan persekitaran perdagangan negara-negara luar supaya mereka dapat merancang aktiviti-aktiviti yang sesuai bagi meningkatkan jumlah eksport barangan dan perkhidmatan mereka.

Berhubung dengan pertanyaan sejauh mana MATRADE berjaya menembusi pasaran seperti kawasan Timur Tengah. Ingin saya jelaskan bahawa pasaran Timur Tengah sememangnya merupakan pasaran yang penting bagi barangan dan perkhidmatan Malaysia. Dalam tahun 1995, eksport Malaysia ke rantau Timur Tengah telah mencatat peningkatan sebanyak 27% kepada RM40.04 bilion. Bagi tempoh 5 tahun kebelakangan ini, eksport Malaysia ke rantau ini juga telah menunjukkan pertumbuhan purata sebanyak 20%. Menyedari akan kepentingan pasaran ini, potensinya untuk berkembang di masa-masa hadapan kelak, MATRADE telah menubuhkan 3 buah pejabat perdagangan di rantau itu iaitu di Jeddah, Dubai dan Kuwait.

Mengenai usaha untuk meningkatkan peluang membekalkan barangan perkhidmatan kepada agensi-agensi di bawah Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, MATRADE telah memasukkan maklumat mengenai pembekal Malaysia di dalam direktori barangan dan perkhidmatan PBB untuk membolehkan maklumat tersebut dirujuk oleh semua agensi/badan tersebut. Di samping itu, MATRADE sudah menyiapkan katalog syarikat-syarikat Malaysia yang berminat untuk mengambil bahagian dalam tender yang ditawarkan oleh agensi-agensi di bawah Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

Ahli Parlimen dari Tambun juga menyarankan peruntukan yang lebih wajar diberi kepada aspek latihan supaya penyelidikan dan pembangunan di dalam syarikat-syarikat dan agensi-agensi kerajaan. Tuan Yang di-Pertua, kerajaan sememangnya prihatin tentang perkara ini dan telah pun menambahkan peruntukan pembangunan dan perbelanjaan bagi projek pendidikan dan latihan serta penyelidikan dan pembangunan di dalam syarikat-syarikat dan agensi-agensi kerajaan.

Tuan Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah:

Tuan Yang di-Pertua, tadi Yang Berhormat ada menyentuh tentang imbalan perdagangan dengan Jepun di mana defisitnya begitu besar dan Yang Berhormat ada mengatakan bahawa tindakan dan langkah-langkah telah diambil. Saya berharap Yang Berhormat dapat memberi gambaran yang lebih jelas dan spesifik apakah tindakan-tindakan yang telah diambil.

Saya menekankan isu ini adalah kerana isu ini begitu serius. Kita dapati dari tahun 1990 hingga 1995, kenaikan defisit 5 kali lebih besar dari RM6 bilion kepada RM27.5 bilion sampai off set segala surplus kita dengan negara-negara lain. Ini menjadikan imbalan kira-kira perdagangan secara menyeluruh defisit. Dalam kajian saya, hubungan Jepun dengan Malaysia dari segi perdagangan adalah lebih menguntungkan negara Jepun. Saya membuat kajian tentang sektor perbekalan untuk industri Jepun, hampir 85% diimport dari negara Jepun sendiri dan kalau ada pun pembuatan dalam negara kita, ini juga dibuat oleh syarikat-syarikat Jepun. Begitu juga dari segi hubungan ekonomi, 'economy linkages' dari segi subkontrak, 'farm-out project', perkhidmatan dan sebagainya, dikuasai 100% oleh orang Jepun, termasuk isu latihan dan sebagainya.

Jadi, sekiranya ini tidak di atasi oleh kerajaan, kita bimbang dalam hubungan perdagangan akan datang, umpamanya yang saya sentuh dalam multimedia super corridor, 100 syarikat Jepun berminat untuk menempatkan perniagaan mereka di sini. Jikalau perdagangan kita pada peringkat sekarang tidak diatasi masalahnya, apakah akan terjadi pada masa akan datang apabila banyak lagi syarikat-syarikat Jepun yang datang ke negara kita. Jadi, saya minta kepada Yang Berhormat supaya lebih spesifik kepada tindakan dan langkah-langkah yang telah diambil oleh kerajaan tersebut. Terima kasih.

Tuan Kerk Choo Ting: Tuan Yang di-Pertua, jawapan yang terperinci boleh saya berikan dengan secara bertulis tetapi di sini saya cuma hendak menjawab kepada Yang Berhormat tindakan-tindakan yang diambil oleh kerajaan ialah menggalakkan supaya jentera-jentera, komponen-komponen dan 'parts' yang dikeluarkan di Jepun dipindah ke Malaysia untuk mengeluarkan. Inilah satu cadangan dan banyak kilang di Malaysia atau syarikat-syarikat kita digalakkan untuk mengadakan usaha sama dengan syarikat-syarikat di Jepun atau mana-mana tempat supaya jentera-jentera, mesin-mesin, kelengkapan, komponen, 'parts' itu dapat banyak dikeluarkan di Malaysia.

Ketidakseimbangan perdagangan yang terbesar sekali datangnya daripada sektor jentera, kelengkapan, komponen dan 'parts'. Inilah salah satunya. Yang lain itu, sila berhubung dengan kementerian kita, kita akan beri secara terperinci.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Parlimen dari Kluang melahirkan kebimbangan beliau terhadap banyak kilang di negara ini yang dimiliki oleh pelabur asing telah menghentikan operasi. Tuan Yang di-Pertua, baru-baru ini terdapat beberapa kilang yang dimiliki oleh pelabur asing telah menghentikan operasi dan sebilangan pekerja yang terpaksa dihentikan kerja. Namun demikian, seperti yang dimaklumkan oleh rakan saya dari Kulim-Bandar Bahru, pekerja-pekerja itu semua mendapat kerja daripada kilang-kilang yang berhampiran.

Jadi, kita tidak menghadapi apa-apa masalah pengangguran berkenaan perkara ini.

Yang Berhormat dari Yan menggesa kerajaan supaya hanya membayar kepada pihak yang berkenaan mengenai pemindahan teknologi setelah dipastikan pemindahan teknologi benar-benar memberi faedah kepada Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, walaupun kerajaan menilai Perjanjian Pemindahan Teknologi, kejayaan sebenar pemindahan teknologi adalah bergantung kepada keupayaan dan kebolehan syarikat-syarikat tempatan untuk menyerap dan menguasai teknologi yang dipindahkan. Beberapa kriteria telah ditetapkan dalam penilaian untuk kelulusan Perjanjian Pemindahan Teknologi, dengan demikian, kerajaan dapat memastikan pemindahan teknologi benar-benar memberi faedah kepada Malaysia.

Pada kebiasaannya kelulusan Perjanjian Pemindahan Teknologi diberikan untuk tempoh 5 tahun dan syarikat-syarikat yang ingin melanjutkan tempoh perjanjian perlu memohon semula untuk dinilai tahap pemindahan teknologi yang telah dilakukan. Di antara aspek-aspek yang dinilai termasuklah latihan teknikal, pengurusan yang diadakan oleh pihak licensor kepada licensee, dengan izin bagi meningkatkan kemahiran tenaga kerja jenis tahap teknologi yang telah dipindah serta teknologi yang akan dipindahkan.

Yang Berhormat dari Serdang meminta supaya dijelaskan strategi-strategi dan langkah-langkah yang diambil untuk mengatasi masalah-masalah penarikan balik GSP oleh Amerika Syarikat. Kerajaan sejak awal lagi telah mengingatkan para pengeksport dan pengguna GSP negara ini untuk membuat pelbagai persediaan bagi menghadapi situasi seperti

penarikan balik keistimewaan ke dalam GSP oleh mana-mana negara pembelian, termasuk Amerika Syarikat. Di antara langkah-langkah dan strategi yang telah diambil ialah untuk mempertingkatkan produktiviti dan nilai tambah pengeluaran serta meningkatkan daya saing dengan penumpuan ke arah kualiti dan harga yang kompetitif.

Ahli Parlimen dari Batang Lepar membangkitkan soal mengenai syarat kelayakan untuk menikmati reinvestment allowance, dengan izin, hasil dari peningkatan produktiviti yang tinggi. Kerajaan memang sedar bahawa perlunya satu garis panduan yang jelas mengenai syarikat-syarikat yang layak menikmati elaun pelaburan semula, hasil daripada peningkatan produktiviti yang tinggi. Kerajaan sedang menyediakan kriteria kelayakan untuk melibatkan elaun pelaburan semula bagi meningkatkan produktiviti yang diumumkan dalam Belanjawan 1997 ini. Di antara isu-isu yang perlu diambil kira ialah bagaimana hendak mengukur tahap produktiviti yang wujud sekarang mengikut industri dan tahap produktiviti yang ingin dicapai bagi satu-satu tahun yang layak diberi elaun pelaburan semula ini.

Mengenai kualiti produk tempatan, kerajaan telah memperkenalkan strategi-strategi yang menekankan kepelbagaian pemodenan, pengukuhan asas perindustrian dan menggalakkan industri menjalankan pengeluaran secara besar-besaran dengan lebih canggih dan keluaran yang lebih bermutu.

Mengenai saranan Yang Berhormat dari Wangsa Maju supaya kerajaan terus menggalakkan pelaburan dari luar negeri untuk memastikan jurang perbezaan di antara tabung dalam negeri dan pelaburan telah dapat ditabungkan oleh modal daripada luar negeri. Cadangan dan teguran daripada Ahli Yang Berhormat diterima dengan baik dan kerajaan akan terus menggalakkan pelaburan dari luar untuk memastikan jurang perbezaan tersebut dapat ditabung oleh modal daripada luar negeri. Selain daripada insentif pelaburan yang menarik dan iklim pelaburan yang baik, kerajaan akan terus mengadakan misi pelaburan di luar negeri dengan tujuan menarik pelabur-pelabur asing melabur di negara ini terutama sekali industri-industri berteknologi tinggi.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Bukit Mertajam telah menyatakan bahawa harga kereta dalam negeri terlalu mahal dan menggesa kerajaan mengambil langkah untuk mengurangkan harga

kereta terutama kereta Malaysia seperti Proton dan Perodua.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan sentiasa prihatin akan keperluan rakyat, namun begitu tumpuan juga haruslah diberi kepada pembangunan industri automotif negara demi untuk menjaga kepentingan semua pihak dalam jangka panjang. Di samping itu kerajaan juga perlu mengambil kira komitmen negara di bawah WTO dan AFTA dan membuat persediaan untuk menghadapi cabaran dan mengambil kesempatan peluang-peluang yang akan muncul untuk diterokai. Tetapi kerajaan juga meminta Proton dan Perodua supaya mengurangkan kosnya agar pada satu hari kelak mungkin harga itu dapat dikurangkan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kluang dan Mentakab menyatakan masih ramai pengusaha IKS tidak tahu ataupun sedar akan program bantuan yang disediakan. SMIDEC yang baru sahaja beroperasi mulai bulan Mei tahun ini telah pun mempunyai pelbagai program publisiti dan seranta untuk meningkatkan kesedaran tentang program dan bantuan tersebut di kalangan pengusahaan IKS. Ini termasuk menyediakan homepage SMIDEC, dengan izin, mengeluarkan brochures dan maklumat mengenai program-program IKS dalam tiga bahasa, penyertaan di dalam pameran atau ekspo industri tertentu melalui media massa akhbar, televisyen serta radio. Di samping itu SMIDEC juga akan menyebarkan maklumat-maklumat melalui dialog dan seminar industri tempatan bersama-sama Persatuan Perkilangan Malaysia (FMM) dengan izin, dan juga kerajaan negeri.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Parlimen dari Parit Sulong merakamkan kesangsian beliau terhadap kemudaran yang akan menimpa pelabur-pelabur Malaysia yang masih giat melabur di Hong Kong menjelang tahun 1997. Walaupun jumlah pelaburan Malaysia di Hong Kong masih besar, kesangsian ke atas masa hadapan Hong Kong tidak timbul kerana ramai pelabur Malaysia telah dan akan melabur di Republik Rakyat China.

Menurut data Bank Negara pelaburan Malaysia di Republik Rakyat China telah meningkat dari tahun ke tahun. Ini menunjukkan pelabur Malaysia masih yakin ke atas masa hadapan ekonomi Republik Rakyat China dan Hong Kong yang akan diambil alih oleh Republik Rakyat China. Yang belum diketahui ialah sistem pemerintahan dan iklim pelaburan di Hong Kong selepas pengambilan tersebut.

Daripada maklumat-maklumat yang diterima Kerajaan Republik Rakyat China akan meneruskan sistem pemerintahan yang liberal di Hong Kong apabila negara tersebut mengambil alih tanah jajahan tersebut. Oleh yang demikian, pelabur-pelabur asing tersebut termasuk dari Malaysia tidak perlu bimbang atas pelaburan mereka di Hong Kong.

Ahli Yang Berhormat dari Kemaman telah pun memberi cadangan supaya koridor Pantai Timur harus diberi lebih perhatian yang sewajarnya kerana sistem prasarana masakini adalah tidak lengkap dan tidak cekap.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat MITI telah mengadakan mesyuarat dengan beberapa agensi pusat serta Kerajaan Negeri Pahang, Terengganu, Sabah dan Sarawak untuk mengenal pasti masalah serta mencari jalan bagi mengatasi situasi tersebut. Hasil mesyuarat tersebut Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri telah diminta untuk menyediakan pelan tindakan untuk tempoh 10 tahun iaitu sehingga tahun 2005. Pembangunan pelan ini dirangka secara bersama di antara agensi-agensi di peringkat pusat dengan agensi-agensi kerajaan-kerajaan negeri. Pelan ini dijangka akan dikemukakan kepada kerajaan pada awal tahun 1997 untuk keputusan dan tindakan selanjutnya.

Yang Berhormat dari Balik Pulau membangkitkan bahawa defisit perdagangan melambangkan kelemahan struktur perdagangan antarabangsa. Sebenarnya defisit yang dialami tersebut tidak mencerminkan kelemahan struktur perdagangan antarabangsa negara. Sebaliknya ia hanya melambangkan tahap perubahan struktur ekonomi yang sedang dilalui oleh negara dalam proses menuju pencapaian kemajuan perindustrian yang lebih canggih dan tinggi.

Defisit yang dialami di dalam perdagangan barangan antarabangsa negara adalah satu fenomena biasa yang dialami oleh sesuatu negara yang sedang dalam peringkat perindustrian seperti Malaysia. Import barang-barang perantaraan dan pelaburan sejak beberapa tahun kebelakangan ini telah membantu negara dalam memperkembangkan asas pengeluaran dan eksport negara.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Balik Pulau juga, mencadangkan.....

Dr. Nungsari bin Ahmad Radhi: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Balik Pulau bangun.

Dr. Nungsari bin Ahmad Radhi: Penjelasan, Tuan Yang di-Pertua. Sebenarnya saya masih lagi berpegang kepada kenyataan saya bahawa defisit dalam akaun semasa adalah menunjukkan symptoms bahawa keseluruhan ekonomi negara mempunyai kelemahan struktur, kerana defisit dalam akaun semasa yang dialami oleh negara bukan dalam dua, tiga tahun yang lepas tetapi telah berterusan begitu lama.

Salah satu daripada akaun dalam akaun semasa itu, akaun dari segi perdagangan merchan dise. Jadi, saya masih lagi berpegang kepada kenyataan bahawa walaupun kita tahu sebenarnya apakah dia sumbangan yang menyebabkan defisit itu berlaku tetapi kita masih merasakan bahawa kita tidak boleh mengatakan secara berterusan bahawa apa yang menyebabkan defisit itu berlaku adalah disumbang oleh peralihan kita kepada satu ekonomi yang berbentuk lebih commodity oriented kepada satu ekonomi yang lebih kepada manufacturing.

Sebahagian daripada defisit itu boleh kita agihkan kepada proses tersebut tetapi the persistence of the deficit, dan struktur perdagangan serta juga hala tuju import dan eksport kita menunjukkan bahawa negara masih lagi mempunyai kelemahan. Tumpuan pasaran kita dari segi negara dagangan yang lebih tertumpu kepada beberapa negara khususnya dengan Jepun, misalnya seperti yang dibangkitkan oleh Tambun. Tumpuan eksport dan import kita kepada jenis barangan atau komponen yang agak terhad tidak sebenarnya menyumbang ke arah kematangan ekonomi negara dan juga kepada ke pelbagaian struktur perdagangan negara.

Jadi, itu sebenarnya kebimbangan yang saya lahirkan dan kalau boleh diperjelaskan lagi, bagaimanakah dalam jangka masa panjang ini dalam konteks kebanyakan dagangan dalam dunia hari ini dilakukan oleh multi-national dan bukan oleh negara sebenarnya? Macam mana kita hendak menggubal satu strategi dari segi pembangunan perdagangan dan perindustrian antarabangsa untuk menangani masalah ini?

Kadang-kadang yang berdagang ini bukan negara dengan negara, yang berdagang ini syarikat dengan syarikat. Jadi, struktur fenomena multi-national yang begitu banyak dalam negara kita yang tertumpu kepada bidang-bidang yang tertentu, dan hala tuju perdagangan kita yang tertumpu kepada beberapa negara tertentu sahaja adalah merupakan kelemahan struktur. Ianya tidak boleh dikatakan sebagai satu proses ke arah kemandapan ekonomi

kerana ianya sebenarnya adalah concentrated kepada beberapa perkara tertentu tetapi bukan kepada perkara-perkara, bahan-bahan buatan yang mana negara mempunyai kuasa pasaran dalam barangan yang lebih awal.

Misalnya yang berdasarkan komoditi, perdagangan dalam barang-barangan buatan berdasarkan kepada barang imput yang mana Malaysia mempunyai market power. Jadi, perkara-perkara macam itulah sebenar yang saya timbulkan. Terima kasih.

Tuan Kerk Choo Ting: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat berkenaan yang memberi concern begitu mendalam dalam perkara ini. MITI memang prihatin terhadap perkara ini dan pada bulan ini kita akan melancarkan IMP yang kedua (Pelan Induk Perindustrian Kedua). Fenomena dalam pelan itu banyak strategi-strategi isu sudah ditangani dan cadangan-cadangan untuk menyesuaikan itu pun sudah dicadangkan.

Oleh sebab itu, saya tidak bersedia untuk menjawab dengan panjang lebar di sini. Jadi tunggulah sampai 20hb. atau 27hb. pelan induk ini akan dilancarkan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Balik Pulau juga mencadangkan supaya tumpuan yang lebih diberikan kepada produktiviti.....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, sekejap. Saya minta Timbalan Menteri mengemukakan usul dulu.

Tuan Kerk Choo Ting: Baiklah.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEKALKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Haji Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

“Bahawa menurut Peraturan Mesyuarat 12(1), majlis mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 6.30 petang atau setelah selesai perbahasan dasar Rang Undang-undang Perbekalan 1997 dan usul bersangkut dengannya mana yang terkemudian”.

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ahli-ahli Yang Berhormat masalahnya ialah:

“Bahawa menurut Peraturan Mesyuarat 12(1), Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 6.30 petang atau setelah selesai perbahasan dasar Rang Undang-undang Perbekalan 1997 dan usul bersangkutan dengannya mana yang terkemudian”,

hendaklah disetujui.

Usul dikemukakan bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

“Bahawa menurut Peraturan Mesyuarat 12(1), Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 6.30 petang atau setelah selesai perbahasan dasar Rang Undang-undang Perbekalan 1997 dan usul bersangkutan dengannya mana yang mana terkemudian”.

Perbahasan disambung semula.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Sila, Yang Berhormat.

Tuan Kerk Choo Ting: Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Balik Pulau juga mencadangkan supaya tumpuan yang lebih diberi kepada produktiviti dan bukan kepada penambahan input dalam industri pembuatan. Kerajaan sedar bahawa peningkatan produktiviti perlu diberi penekanan utama bagi mengekalkan keupayaan persaingan negara ini di peringkat antarabangsa. Untuk maksud ini, industri pembuatan digalakkan untuk meningkatkan pengeluaran faktor total mereka atau total factor productivity, dengan izin. Perbadanan Produktiviti Negara (NPC), mengendalikan kursus dan bengkel untuk industri pembuatan supaya penekanan kepada produktiviti dapat dilaksanakan di dalam industri perkilangan.

Berhubung dengan teguran tiada kepelbagaian dalam struktur perdagangan antarabangsa, pada tahun lepas industri perkilangan telah menyumbang 79.7 peratus daripada jumlah eksport negara. Pelaburan dalam industri perkilangan telah ditekankan pada tahun 70-an kerana pada masa itu negara terlalu bergantung kepada eksport barangan dan komoditi yang amat bergantung kepada iklim dan corak permintaan serta harga dunia.

Pada masa yang sama penekanan terhadap industri perkilangan dijadikan sebagai satu cara untuk mengurangkan pengangguran di kalangan rakyat Malaysia pada masa ini. Pada masa kini kejayaan dalam mempelbagaikan eksport negara telah ketara dan pengangguran dalam negara ini adalah pada tahap yang paling minimum, bahkan semua sektor ekonomi mengalami kekurangan tenaga manusia.

Mengenai teguran bahawa kita terlalu bergantung kepada pelaburan asing langsung atau foreign direct investment, dengan izin, dalam industri elektronik dan elektrik, ini tidak menyebabkan pemindahan teknologi.

Sukacita dimaklumkan bahawa walaupun pelaburan asing secara langsung dalam industri ini masih tinggi, pelaburan tempatan pada keseluruhannya telah menunjukkan peningkatan. Pada tahun 1995, pelaburan tempatan mencatat jumlah sebanyak RM11.7 bilion berbanding dengan jumlah pelaburan asing sebanyak RM9.1 bilion. Ini jelas menunjukkan bahawa struktur pelaburan telah berubah dan lebih tercondong kepada pelaburan tempatan.

Adalah juga diharapkan pelaburan tempatan dan pemindahan teknologi akan bertambah apabila program-program khas seperti di dalam Pelan Induk Perindustrian Kedua yang akan dilancarkan pada bulan ini dilaksanakan.

Mengenai teguran Ahli Yang Berhormat dari Kepong bahawa bilangan ibu pejabat operasi OHQ di Malaysia, dengan izin, adalah kecil berbanding dengan Singapura, sukacita dinyatakan bahawa insentif bukanlah merupakan pendorong utama kepada syarikat multinational untuk mendapatkan OHQ mereka. Faktor-faktor lain seperti lokasi, seperti adanya hubungan perniagaan yang erat turut diambil kira oleh syarikat di dalam membuat keputusan.

Dalam usaha untuk menggalakkan penempatan OHQ, insentif-insentif yang ada memang akan dikaji dari masa ke semasa dengan tujuan untuk memperbaikinya. Dalam Belanjawan tahun 1997, kerajaan telah turut mengumumkan beberapa insentif baru bagi menggalakkan penempatan pejabat-pejabat pembelian antarabangsa (international procurement office).

Tuan Yang di-Pertua, sekianlah sahaja penjelasan yang ingin saya berikan kepada beberapa isu penting yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang menyentuh bidang kuasa Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri.

Saya juga ingin merakamkan ucapan terima kasih di atas teguran dan pandangan yang tidak sempat dijawab buat kali ini dan perkara tersebut akan diambil perhatian sewajarnya.

Sekianlah, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kementerian Pertahanan.

5.53 ptg.

Timbalan Menteri Pertahanan [Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Belanjawan negara yang sedikit sebanyak telah menyentuh bidang tugas Kementerian Pertahanan.

Ucapan-ucapan Yang Berhormat dari Keningau, Larut, Kubang Kerian dan Mersing menunjukkan bahawa Ahli-ahli Yang Berhormat begitu mengambil berat dan prihatin di atas masalah keselamatan dan pertahanan negara.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Keningau telah membangkitkan isu mengenai masalah penggunaan kad pengenalan palsu untuk memasuki perkhidmatan Angkatan Tentera yang telah berlaku di Kem Lok Kawi di Sabah.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dan Dewan yang mulia ini, kerajaan memandang berat di atas perkara ini dan akan memastikan bahawa hanya warganegara Malaysia sahaja yang diambil bekerja untuk berkhidmat di dalam ATM. Walau bagaimanapun, adalah tidak dapat dinafikan bahawa terdapat kes-kes di mana warganegara asing di Sabah telah mencuba memasuki ATM dengan menggunakan kad pengenalan palsu. Namun demikian, ianya tidak merupakan satu masalah yang serius.

Sehingga kini, hanya terdapat 7 kes sahaja yang telah dikenal pasti, iaitu 6 kes bagi mereka yang memohon memasuki Tentera Darat dan satu kes memohon memasuki Tentera Laut DiRaja Malaysia. Perkara ini telah dilaporkan kepada pihak Polis DiRaja Malaysia untuk diambil tindakan undang-undang yang sewajarnya.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, kesemua....

Tuan Henrynus Amin: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Kinabalu bangun.

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan: mereka ini tidak diambil untuk berkhidmat dengan ATM.

Tuan Henrynus Amin: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin penjelasan. Dalam senarai daftar memilih, saya dapati bahawa lebih kurang 89,000 telah digugurkan daripada senarai daftar memilih, ertinya bahawa ada percubaan untuk mendaftar sebagai memilih. Ertinya, mereka mempunyai kad pengenalan, sama ada betul atau tidak, mungkin palsu. Jadi, adakah Kementerian Pertahanan sudah mengkaji se dalam-dalamnya sejak tahun 1960-an dan 1970-an, kemungkinan kumpulan-kumpulan tersebut sudah menyusup masuk ke dalam Angkatan Tentera Malaysia?

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, saya sudah katakan tadi, memang ada kes-kes yang tertentu, tetapi setakat ini hanya 7 orang sahaja yang telah mencuba, tetapi gagal. Jadi, tidak ada kes-kes yang mana ada yang termasuk di atas kesilapan ATM.

Tuan Yang di-Pertua, masalah penggunaan pesawat-pesawat lama oleh pihak TUDM, khasnya pesawat Nuri telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Larut, Yang Berhormat dari Kubang Kerian serta Yang Berhormat dari Mersing.

Dalam soal kemalangan pesawat Nuri yang telah melibatkan ramai pegawai dan anggota TUDM terkorban seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Larut dan Yang Berhormat dari Mersing, suka saya memaklumkan bahawa Kementerian Pertahanan sentiasa mengambil berat dan prihatin terhadap masalah keselamatan pesawat dan juruterbangnya.

Untuk makluman Yang Berhormat, kementerian melalui TUDM sedaya mungkin cuba mengelakkan berlakunya kemalangan-kemalangan seperti yang disebutkan tadi. TUDM akan sentiasa memastikan supaya sebelum sesebuah pesawat itu diterbangkan, ianya akan disahkan selamat digunakan dan pesawat-pesawat diwajibkan menjalani pemeriksaan penyelenggaraan dan rawatan mengikut jadual yang telah ditetapkan. Jika pemeriksaan dan penyelenggaraan tersebut mempunyai kelemahan, ia akan diubah suai supaya tahap keselamatan pesawat sentiasa dipertingkatkan.

Pihak TUDM juga telah menubuhkan sebuah badan, Lembaga Air Worthiness (Air Worthiness Board), bagi mengawasi tahap air worthiness setiap pesawat TUDM. Usia sesuatu pesawat yang terlibat di dalam kemalangan tidaklah menjadi faktor utama

yang boleh dikaitkan dengan punca kemalangan kerana setiap pesawat diwajibkan menjalani pemeriksaan dan diisytiharkan serviceable, dengan izin, sebelum dibenarkan untuk diterbangkan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, daripada kajian pihak kementerian, adalah didapati bahawa banyak kemalangan pesawat Nuri dan pesawat-pesawat TUDM yang lain telah berlaku akibat daripada kecuai manusia dan bukan semata-mata terhad kepada masalah teknikal sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pertahanan sentiasa membuat kajian yang terperinci dari masa ke semasa mengenai penggunaan pesawat-pesawat lama. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pihak TUDM sedang melaksanakan program Kajian Separuh Hayat (Mid Life Review) untuk kesemua pesawat-pesawat TUDM yang kini ada di dalam inventory kita.

Tujuan program ini adalah untuk memanjangkan hayat guna pesawat dengan pemeriksaan dan pembaikan teknikal yang terperinci serta peningkatan ataupun upgrading, dengan izin, kepada peralatan penerbangan-penerbangan navigasi yang terkini.

Berhubung dengan cadangan Yang Berhormat juga supaya kementerian membeli pesawat baru dan memberhentikan penggunaan pesawat-pesawat lama, adalah dimaklumkan bahawa Kementerian Pertahanan sentiasa membuat kajian yang terperinci mengenai perolehan pesawat-pesawat baru dari mana-mana negara pembekal. Perolehan pesawat baru untuk menggantikan yang lama adalah satu proses yang berterusan.

Walau bagaimanapun, perolehan pesawat-pesawat baru adalah tertakluk kepada kemampuan kewangan dan keutamaan memperolehi aset bagi mempertahankan ruang angkasa negara. Di samping itu, kementerian berpendapat bahawa pesawat-pesawat lama yang masih lagi boleh digunakan akan sentiasa dipertingkatkan keupayaannya melalui program-program modifikasi dan upgrading.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Dewan yang mulia ini, pesawat Nuri walaupun ianya telah digunakan melebihi 20 tahun, namun demikian pesawat berkenaan masih selamat diterbangkan dan berupaya untuk memenuhi keperluan operasi TUDM sebagai pesawat angkut, mencari dan menyelamatkan. Di samping itu, ianya masih lagi mendapat sokongan alat ganti dengan memuaskan. Dari segi penyelenggaraan pesawat, TUDM dan industri aerospace tempatan mempunyai tenaga manusia yang berpengalaman untuk terus mendukungkannya.

Dalam hal ini, Kementerian Pertahanan melalui TUDM telah dan sentiasa berusaha untuk mempertingkatkan lagi sistem pengawalan dan latihan juruterbang dan juruteknik pesawat.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat dari Larut supaya pesawat-pesawat lama TUDM digunakan untuk tujuan latihan di atas tanah sahaja seperti untuk mengenal spare-parts dan bahagian-bahagian enjin pesawat dan tidak untuk diterbangkan, saya ingin menjelaskan bahawa TUDM sememangnya melaksanakan seperti apa yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat. TUDM telah menggunakan pesawat-pesawat TUDM yang telah ditamatkan perkhidmatannya, dengan izin, decommission aircraft, sebagai alat bantuan latihan atas tanah. Sebagai tambahan kepada latihan ini pihak TUDM telah membeli, dengan izin, computer based trainer untuk melatih juruteknik tentang aspek-aspek penyelenggaraan pesawat.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan isu yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Mersing berkaitan dengan kemalangan pesawat Nuri semasa misi menyelamat di Pulau Pinang tempoh hari, suka saya menjelaskan bahawa siasatan ke atas kemalangan yang berlaku pada 16hb. Oktober, 1996 itu masih lagi dijalankan. Dalam kejadian tersebut, TUDM menerima tugas yang diarahkan atas dasar keprihatinan dan tanggungjawab untuk menyelamatkan mangsa. Sekiranya berlaku kecuaiian di mana-mana pihak semasa operasi berkenaan yang menyebabkan berlakunya insiden tersebut, maka Kementerian Pertahanan akan mengambil tindakan yang sewajarnya.

Berhubung dengan kesesuaian penggunaan pesawat Nuri semasa operasi tersebut yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Mersing, pihak TUDM tidak mempunyai pilihan yang lain dan mendapati bahawa hanya pesawat Nuri sahajalah yang boleh melaksanakan operasi berkenaan memandangkan mangsa yang akan diselamatkan adalah dalam keadaan yang sangat kritikal. Tindakan segera perlu diambil untuk menyelamatkan mangsa berkenaan. Walaupun kurang sesuai melaksanakan tugas ini di waktu malam, namun pesawat berkenaan masih diperlukan untuk menjalankan tugas-tugas tersebut. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pihak TUDM sedang mengkaji untuk melengkapi pesawat Nuri dengan peralatan yang lebih canggih atau yang tercanggih untuk membolehkan pesawat-pesawat ini beroperasi di waktu malam.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat dari Larut juga supaya pihak tentera ditugaskan bersama-sama dengan pihak polis untuk menghalang kemasukan pendatang haram, sukacita saya memaklumkan bahawa peranan utama Angkatan Tentera Malaysia adalah untuk mempertahankan kedaulatan negara. Salah satu daripada peranan sekunder ATM ialah untuk membantu agensi kerajaan memelihara keselamatan negara, yakni termasuklah mengawasi kawasan sempadan darat, laut dan udara. Sehubungan dengan itu, ATM memang sudah mempunyai tugas untuk membantu agensi kerajaan yang lain terutamanya polis dan Imigresen dalam menghalang kemasukan pendatang haram melalui kawasan sempadan di darat mahupun di laut.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Tentera Darat ditugaskan untuk menjaga kawasan sempadan darat, sempadan Malaysia-Thailand dan sempadan Sabah-Sarawak dan Kalimantan.

Tuan Henrynus Amin: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Kinabalu bangun lagi.

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan: Nanti habis dulu ya. Sementara itu, Tentera Laut ditugaskan di kawasan perairan Selatan Melaka dan Pantai Timur Sabah. Tugas membanteraskan pendatang haram secara bersama dengan pihak polis telah pun wujud terutamanya di sempadan Malaysia dan Thailand. Untuk kawasan di Sabah, penglibatan secara bersepadu Polis dan Tentera juga telah diwujudkan dan dipraktikkan sehingga kini. Penubuhan Pasukan Petugas Khas Persekutuan (PPKP) di Sabah merupakan langkah untuk mencegah dan mengusir pendatang-pendatang tanpa izin di Sabah.

Tuan Henrynus Amin: Tuan Yang di-Pertua, tidak dapat dinafikan bahawa Angkatan Tentera Malaysia sedang berusaha untuk menyelesaikan masalah ini. Namun demikian, dalam Dewan ini kita selalu diberitahu bahawa salah satu masalah yang kita hadapi di Sabah adalah pesisir pantai ataupun sempadan yang terlalu panjang dan itu menyusahkan kawalan. Jadi, persoalan saya, adakah pihak kementerian sudah berpuas hati tentang langkah-langkah pihak kementerian untuk mencegah kemasukan pendatang asing ini?

Dan adakah pihak kementerian bercadang, kalaulah belum dapat mempertahankan kedaulatan negara kita di Sabah, adakah bercadang untuk

menambah kekuatan tentera kita, jumlah peralatan dan lain-lain lagi kerana kehadiran pendatang asing di Sabah sudah mencapai ke tahap lebih kurang setengah daripada warganegara kita dan ini menakutkan kita oleh kerana perkembangan politik - tuntutan Filipina belum selesai, dengan Indonesia pun kita ada masalah juga. Walaupun saya katakan masalah itu hipotatikal tetapi protectionnya ada. Jadi, pertanyaan saya sekali lagi adakah kementerian bercadang untuk menambah kekuatan ketenteraan di Sabah?

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, itu satu pandangan yang baik yang telah pun diambil kira oleh pihak kerajaan dan pihak kerajaan khususnya ATM sedang membuat pelbagai persediaan untuk mempertingkatkan lagi kehadiran anggota tentera kita baik darat, laut, udara, di sekitar perairan di Sabah serta juga untuk membekalkan dengan bot-bot dan lain-lain kelengkapan yang lebih terkini, Insya-Allah, dalam masa yang tidak beberapa lama lagi untuk kita memperkukuhkan lagi perairan antara negeri Sabah dengan lain-lain negara jiran, Insya-Allah.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan cadangan Ahli Yang Berhormat dari Kubang Kerian supaya pesawat Skyhawk diberhentikan perkhidmatannya dan digantikan dengan pesawat yang lain, suka saya memaklumkan bahawa pesawat berkenaan telah pun diberhentikan perkhidmatannya oleh TUDM pada tahun 1994 lagi. Hanya beberapa pesawat yang berkeadaan sempurna sahaja dipanjangkan perkhidmatannya bagi tujuan-tujuan khas sehingga bulan Ogos tahun ini sahaja. Tugas-tugas pesawat-pesawat berkenaan telah diambil alih kini oleh pesawat baru jenis Hawk.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kubang Kerian juga telah membangkitkan mengenai pembelian peralatan-peralatan tentera yang dikatakan tidak mengikut garis panduan dan piawaian yang sepatutnya yang dikatakan dan ditimbulkan oleh bekas Panglima Tentera Udara Malaysia. Dalam hal ini, suka saya menjelaskan di Dewan yang mulia ini bahawa bekas Panglima Tentera Udara Malaysia telah mengingatkan pegawai-pegawai TUDM supaya lebih prihatin dan berhati-hati di dalam mengendalikan perolehan peralatan pertahanan supaya tidak menerima peralatan tidak bermutu demi untuk menjaga kepentingan negara. Kementerian tidak menerima laporan mengenai peralatan pertahanan yang tidak bermutu yang telah dibekalkan kepada TUDM khususnya dan ATM amnya. Oleh itu, penerimaan peralatan yang tidak mengikut spesifikasi adalah tidak benar.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, berdasarkan kepada sistem perolehan kerajaan negara kita kini, sebelum sesuatu pembelian itu dibuat, pihak ATM akan menentukan spesifikasi peralatan tersebut. Selepas itu, keperluan peralatan berkenaan akan ditender dan tawaran akan dibuat kepada petender yang memenuhi spesifikasi yang ditentukan itu. Sebelum peralatan itu dibekalkan, satu team penilaian akan memeriksa peralatan tersebut untuk menentukan pematuhan kepada spesifikasi dan kesahihan peralatan berkenaan dan seterusnya sebelum peralatan itu diterima, pemeriksaan akhir (final inspection) akan dibuat bagi menentukan peralatan dibekalkan mengikut spesifikasi yang disebutkan tadi.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kubang Kerian juga ada menyentuh mengenai pertikaian tuntutan bertindih Pulau Batu Putih dan Pulau Sipadan dengan negara-negara jiran. Dalam hal ini, saya ingin menjelaskan bahawa Malaysia memang menghadapi beberapa masalah tuntutan bertindih dengan negara-negara jiran di rantau ini. Ini adalah disebabkan oleh kedudukan geography Malaysia yang berada di tengah-tengah rantau Asia Tenggara di mana perkara ini telah mengakibatkan kita berkongsi sempadan darat dan laut dengan kesemua rakan dalam Asean. Dalam hubungan antarabangsa, masalah ini tidak dapat dielakkan lebih-lebih lagi negara-negara rantau ini mempunyai sejarah penjajahan yang begitu panjang.

Namun demikian, kebolehan dan kejayaan Malaysia menangani beberapa isu dengan pentafsirannya yang terlibat dapat terus hidup dalam keadaan yang harmoni dan berjaya meneruskan usaha pembangunan ekonomi dan sosial haruslah dibanggakan. Dengan demikian, adalah jelas bahawa masalah tuntutan bertindih tidak menghalang negara-negara di rantau ini mengecapi kejayaan dan kemakmuran yang telah membawa kepada perhubungan kerjasama serantau yang baik dan dinamis. Ini jelas terbukti melalui kejayaan ASEAN.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai cadangan Yang Berhormat juga supaya anggota ATM ditempatkan di pulau-pulau tersebut, Kementerian Pertahanan pada masa ini tidak mempunyai perancangan untuk menempatkan anggota di pulau-pulau berkenaan. Ini adalah selaras dengan pendirian yang telah diambil oleh kerajaan kita dan kerajaan yang berkenaan untuk mengekalkan keadaan *status-quo* di pulau-pulau tersebut semasa keputusan untuk membawa isu tuntutan bertindih ini ke peringkat Mahkamah Antarabangsa atau dengan izin, International Court of Justice.

Tuan Yang di-Pertua, itulah beberapa yang dapat saya jelaskan....

Dr. Maximus Johnity Ongkili: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Bandau bangun.

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan: berkenaan dengan perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang berkenaan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Hendak beri jalan?

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan: Yang terakhir.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Tuan Yang di-Pertua, tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri menyentuh soal tuntutan yang berlapis ini. Tidak berapa lama yang lalu Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah mengatakan bahawa isu tuntutan yang berlapis ini dari segi negara Indonesia akan dirujuk kepada Mahkamah Antarabangsa. Apakah perkembangan terkini dalam perkara ini dan khususnya berkaitan dengan Pulau Sipadan? Terima kasih.

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, tentang masalah tuntutan antara kita dengan Indonesia itu baru-baru ini sahaja, saya ingat dua-tiga bulan sudah telah pun diputuskan bahawasanya pihak Indonesia telah pun bersetuju untuk kita bersama-sama memandangkan kes ini untuk pertimbangan ICJ.

Tuan Yang di-Pertua, itulah sahaja yang dapat saya bangkitkan pada perbahasan berkenaan Kementerian Pertahanan. Sekiranya terdapat isu-isu dan masalah-masalah yang tidak dapat disentuh di sini, pihak saya dan Kementerian Pertahanan akan mengambil maklum dan bertindak selanjutnya. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

6.17 ptg.

Menteri Pembangunan Luar Bandar [Dato' Haji Annuar bin Haji Musa]: Tuan Yang di-Pertua, sepanjang perbahasan banyak perkara berkaitan Kementerian Pembangunan Luar Bandar yang telah dibangkitkan dan dicadangkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Perkara-perkara tersebut

menyentuh program-program pembangunan rakyat termiskin, pembangunan prasarana desa, peningkatan ekonomi luar bandar, program industri luar bandar, program pembangunan manusia dan sebagainya. Saya ucapkan terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua, tahun 1997 merupakan tahun kedua pelaksanaan Rancangan Malaysia Ketujuh dan juga tahun kedua pelaksanaan transformasi kedua pembangunan luar bandar berasaskan fasa dan strategi baru pembangunan luar bandar. Ianya merupakan satu falsafah yang penting bertujuan membawa perubahan besar yang sistematik dan menyeluruh kepada sektor pembangunan luar bandar negara kita. Pengalaman tahun 1996 termasuk pandangan-pandangan dan teguran dari Ahli Yang Berhormat semua akan diambil kira bagi memastikan peningkatan keberkesanan pelaksanaan program Kementerian mengikut dasar baru yang tersebut.

Kementerian Pembangunan Luar Bandar telah mengenal pasti beberapa kelemahan dalam pelaksanaan program yang insya-Allah akan diperbaiki dengan segera. Sebagaimana yang telah dinyatakan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri semasa membentangkan Belanjawan 1997 bahawa satu daripada strategi Belanjawan adalah ke arah memantapkan agenda pembangunan sosial. Ini termasuklah usaha untuk merapatkan jurang perbezaan antara bandar dan desa. Untuk itu, Kementerian akan terus berusaha menjayakan strategi di atas, lebih-lebih lagi dalam konteks kepesatan pembangunan negara dan perubahan-perubahan yang turut berlaku bersamanya.

Usaha-usaha bagi memperluaskan kefahaman falsafah dan strategi baru pembangunan luar bandar menjadi penting dan akan dilaksanakan secara lebih menyeluruh oleh Kementerian dan akan melibatkan pelbagai agensi baik di peringkat pusat, negeri, daerah, mahupun di kampung-kampung. Kefahaman yang disertai dengan penghayatan terhadap falsafah dan strategi baru ini adalah penting untuk menjayakan strategi tersebut. Bagi tujuan tersebut, Kementerian sudah pun merangka beberapa pelan tindakan supaya pelaksanaan program dapat dilaksanakan dengan lebih berkesan.

Sukacita saya memaklumkan memandangkan banyak pandangan-pandangan yang telah dikemukakan, saya akan memberikan ulasan secara umum dan menyeluruh.

Suka ditegaskan bahawa Kementerian akan terus memperbaiki kualiti hidup penduduk luar bandar dan melepaskan mereka dari belenggu kemiskinan

melalui usaha berterusan menyediakan kemudahan-kemudahan asas dan infrastruktur, memodenkan kampung serta meningkatkan kesejahteraan hidup serta taraf ekonomi penduduk luar bandar. Skop kriteria dan kaedah pelaksanaan program-program jalan kampung, program bekalan elektrik luar bandar, bekalan air luar bandar, pusat pertumbuhan desa dan penyusunan semula kampung tradisional akan diperkembangkan.

Proses kemajuan kita sedar bahawa tidaklah bergantung kepada pembangunan fizikal dan program kerajaan semata-mata. Ke arah mempercepatkan proses pembangunan kampung-kampung di luar bandar, satu gerakan yang dinamakan Gerakan Desa Wawasan telah diperkenalkan mulai tahun 1996 di mana pada tahun ini 500 buah kampung sedang terlibat dengan gerakan tersebut, dan sehingga akhir tahun 2000 sebanyak 3,000 buah kampung akan terlibat dengannya. Pendekatan yang digunakan dalam Gerakan Desa Wawasan, suka saya jelaskan sekali lagi ialah melibatkan pemimpin-pemimpin masyarakat kampung dalam merancang, menentu dan melaksanakan aktiviti-aktiviti dan projek pembangunan kampung masing-masing. Di bawah Gerakan Desa Wawasan ini juga pembangunan kampung-kampung akan dilaksanakan secara bersepadu dengan memberikan penekanan kepada pembangunan fizikal, ekonomi dan pembangunan insan.

Beberapa orang Ahli Yang Berhormat telah menyentuh tentang Lembaga-lembaga Kemajuan Wilayah. Kerajaan telah membuat keputusan untuk membubarkan Lembaga-lembaga Kemajuan Wilayah yang didapati peranan-peranan utamanya telah dapat disempurnakan. Walau bagaimanapun, berasaskan kepada rayuan oleh kerajaan-kerajaan negeri tertentu dan mengambil kira beberapa agenda yang belum sempurna di negeri-negeri tersebut, kerajaan telah membuat keputusan dan bersetuju untuk mengekalkan beberapa buah Lembaga Kemajuan Wilayah termasuklah Lembaga Kemajuan Wilayah Kedah dan Lembaga Kemajuan Wilayah Terengganu selain daripada Lembaga Kemajuan Wilayah Pulau Pinang dan Kelantan yang dikekalkan terlebih dahulu.

Saya ingin memberikan penegasan dan keyakinan bahawa di negeri-negeri yang Lembaga Kemajuan Wilayah dibubarkan pada tahun hadapan, semua program-program pembangunan rakyat terutamanya program-program yang berkaitan

dengan pembangunan rakyat termiskin akan diteruskan oleh agensi-agensi lain yang telah pun dikenal pasti.

Dalam perbincangan Rang Undang-undang Perbekalan 1997, isu pembangunan luar bandar yang paling banyak dibangkitkan ialah berhubung dengan masalah kemiskinan di kawasan pedalaman Semenanjung Malaysia, Sabah dan Sarawak serta masalah kemiskinan di kawasan bandar. Sekurangnya 12 orang Ahli Yang Berhormat termasuk dari Labuan, Kota Belud, Seremban, Beluran, Gaya, Sri Aman, Gelang Patah, Kota Bharu dan Pokok Sena telah membangkitkan beberapa isu yang berkaitan dengan masalah kemiskinan di negara ini. Sepertimana Yang Berhormat semua maklum, masalah kemiskinan rakyat luar bandar menjadi satu agenda yang paling utama yang dipertanggungjawabkan kepada Kementerian Pembangunan Luar Bandar. Kementerian telah menyiapkan satu garis panduan bagi melicinkan proses perancangan dan pelaksanaan program PPRT dan garis panduan ini sedang dalam proses diedarkan kepada agensi yang terlibat dan diharapkan kesemuanya akan menggunakan garis panduan tersebut agar perancangan yang lebih berkesan dapat dilaksanakan mulai tahun hadapan.

Walaupun demikian, suka saya menjelaskan bahawa program pembasmian kemiskinan bukan sahaja dijalankan oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar tetapi juga oleh kementerian dan agensi lain mengikut fungsi dan peranan masing-masing. Sebagai contohnya, selain daripada program bantuan, seperti program pemulihan rumah, program peningkatan ekonomi kampung di bawah Kementerian Luar Bandar, terdapat beberapa program lain seperti di bawah Kementerian Kesihatan iaitu program bantuan kekurangan zat makanan, Kementerian Pendidikan dalam aspek bantuan pemakanan dan susu kanak-kanak di sekolah dan bantuan kepada masyarakat Orang Asli oleh Kementerian Pembangunan Negara dan Pembangunan Masyarakat, serta Kementerian Pertanian yang memberi bantuan kepada petani-petani untuk meningkatkan taraf pendapatan dan sebagainya.

Oleh kerana banyak jabatan dan kementerian yang terlibat dalam program PPRT ini, satu langkah telah diambil untuk membentuk sebuah jawatankuasa pemandu, peringkat kebangsaan yang dipengerusikan oleh Menteri Pembangunan Luar Bandar dan dianggotai oleh kesemua agensi-agensi

dan kementerian-kementerian yang terlibat. Melalui jawatankuasa ini, penyelarasan dibuat supaya tidak timbul soal pertindihan fungsi berhubung dengan projek dan program yang dilaksanakan. Bentuk dan fungsi jawatankuasa yang hampir sama juga telah diputuskan untuk diwujudkan di peringkat negeri di mana Kerajaan Persekutuan telahpun bersetuju untuk meminta dan melantik kesemua Menteri-menteri Besar dan Ketua Menteri sendiri untuk menjadi pengerusi jawatankuasa berkenaan di peringkat negeri, sementara kita memahami keberkesanan sebenar pelaksanaan ini adalah di peringkat daerah. Pada masa yang lalu, jawatankuasa dipengerusikan oleh pegawai-pegawai daerah dan daripada kajian yang dibuat didapati sumbangan daripada wakil-wakil rakyat dan termasuk Ahli-ahli Parlimen di sesetengah tempat telah tidak diambil kira.

Untuk mengatasi masalah ini, kementerian telah membuat ketetapan untuk mengubah format jawatankuasa pembasmian kemiskinan di daerah-daerah dengan selain daripada melantik pegawai daerah sebagai pengerusi, salah seorang daripada wakil rakyat dilantik sebagai co-chairman untuk bersama-sama dengan DO, memastikan program ini dijalankan dengan sempurna dan juga membuat ketetapan, kesemua wakil rakyat adalah diwajibkan dilantik ke dalm jawatankuasa yang berkenaan. Ini adalah bagi tujuan untuk memastikan matlamat mensifarkan kemiskinan mutlak yang telah menjadi sasaran kerajaan dapat dilaksanakan dengan berkesan. Selain dari itu juga, beberapa langkah yang penting sedang dijalankan bagi memastikan keberkesanan program ini.

Sukacita saya mengumumkan bahawa pada 21hb. November yang akan datang, sempena pelancaran Tahun Antarabangsa Membasmi Kemiskinan, kita akan melancarkan apa yang dipanggil Tunggak 11 ataupun Program Induk 11 perkara yang ditumpukan kepada perkara-perkara pokok bagi menjayakan matlamat mensifarkan golongan termiskin dalam tempoh 4 tahun dari sekarang. Antaranya termasuklah usaha-usaha menggiatkan pembasmian kemiskinan dengan turut menumpukan kepada kemiskinan di dalam bandar, mengamalkan pendekatan pelaksanaan secara bersepadu di semua peringkat, mewujudkan pelan tindakan di peringkat negeri dan di peringkat daerah-daerah, terutamanya daerah-daerah dengan bilangan rakyat termiskin yang paling tinggi, serta mengenal pasti kaedah untuk memungkinkan mengemblengkan tenaga dan penglibatan NGO dan sektor swasta secara lebih tersusun, termasuklah

juga memantapkan satu perancangan strategi jangka panjang untuk pembasmian kemiskinan di kalangan Orang Asli, termasuk juga satu program yang khusus dan spesifik bagi pembasmian kemiskinan di Sabah dan Sarawak.

Selain daripada itu, satu program yang khusus juga diatur bagi mempercepatkan usaha mengeluarkan kumpulan rakyat termiskin daripada senarai kemiskinan. Satu program untuk menggunakan 24,000 hektar tanah yang sedang dimajukan oleh FELCRA dengan kerjasama kerajaan negeri dengan memberikan keutamaan kepada senarai-senarai keluarga termiskin tanpa perlu menjalankan proses temuduga, tetapi diberikan pemilikan ekuiti secara automatik agar mereka dapat menerima dividen terus daripada FELCRA kepada satu tahap yang melepaskan mereka daripada garis rakyat termiskin. Dianggarkan, sekiranya dipersetujui oleh kerajaan-kerajaan negeri, seramai 17,000 keluarga lagi akan dapat dikeluarkan daripada kumpulan termiskin menjelang hujung tahun hadapan.

Selain daripada itu, bagi memantapkan lagi program pembasmian kemiskinan, kerajaan telah bersetuju untuk memberikan peranan yang lebih kepada Amanah Ikhtiar Malaysia dengan memberikan peruntukan sebanyak RM200 juta bagi membolehkan Amanah Ikhtiar Malaysia menambah programnya. Kita memahami AIM menghadapi masalah-masalah tertentu dan jemaah menteri telah pun membincangkan perkara ini dan langkah-langkah tertentu akan diambil untuk membolehkan AIM menjalankan program mereka dengan lebih berkesan dan menggunakan sepenuhnya peruntukan RM200 juta yang telah diperuntukkan kepada mereka. Sukalah saya mengambil kesempatan ini untuk merayu kepada Ahli-ahli Yang Berhormat semua, bahawa kita insaf dan sedar bahawa pelaksanaan Program Pembasmian Kemiskinan akan menjadi lebih bermakna dan berkesan dengan penglibatan secara langsung wakil-wakil rakyat dan Ahli-ahli Parlimen semua. Kita juga ingin melihat bahawasanya Ahli-ahli Parlimen dapat memainkan peranan bagi memastikan tidak ada sebarang pilih kasih dalam melaksanakan program pembasmian kemiskinan dan menentukan agar segala peraturan yang disediakan dan program yang diwujudkan benar-benar sampai kepada kumpulan sasar tanpa sebarang prasangka ataupun sikap memilih kasih.

Adalah difahamkan sebahagian daripada rancangan PPRT menghadapi jalan buntu kerana amalan-amalan yang dilakukan di peringkat akar

umbi yang tidak mengikut ketetapan-ketetapan yang telah dibuat. Kerajaan sedar bahawa pembasmian kemiskinan tidak mengenal batasan kaum, warna kulit, agama atau fahaman politik dan keazaman kerajaan untuk membebaskan kemiskinan rakyat tanpa mengira identifikasi yang sedemikian.

Tuan Yang di-Pertua, beberapa wakil rakyat juga, termasuk Ahli Yang Berhormat dari Gelang Patah dan Seremban membangkitkan tentang masalah fenomena kemiskinan di dalam kawasan bandar. Sukacita saya memaklumkan bahawa kementerian telah mewujudkan satu jawatankuasa khusus bagi mengkaji tentang pendekatan-pendekatan menghadapi masalah kemiskinan di bandar yang turut dianggotai oleh majlis-majlis perbandaran dan penguasa-penguasa tempatan. Jawatankuasa ini dalam peringkat menggubal satu pendekatan dan kaedah serta penyusunan strategi bagi membolehkan masalah dan fenomena kemiskinan dalam bandar juga mempunyai program-program yang tertentu. Satu kajian, dengan kerjasama pihak universiti sedang dijalankan mengenai fenomena kemiskinan dengan menumpukan pada peringkat awalnya terhadap fenomena kemiskinan yang sedang berlaku di kawasan Lembah Kelang dan apabila kajian ini siap, satu rangka program yang lebih spesifik akan diperkenalkan bagi program pembasmian kemiskinan di kawasan bandar.

Ramai dari kalangan Ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan soal prasarana infrastruktur asas luar bandar yang juga merupakan isu yang paling banyak dibangkitkan termasuklah soal infrastruktur di kawasan pedalaman, terutamanya di Sabah dan Sarawak. Sekurang-kurangnya seramai 12 orang Ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan perkara tersebut dan saya cuba memberikan penjelasan secara menyeluruh agar ianya dapat difahami bersama dan mendapat kerjasama daripada Yang Berhormat semua. Sukacita saya memaklumkan bahawa terdapat aduan-aduan daripada Ahli-ahli Yang Berhormat tentang perancangan projek-projek prasarana luar bandar yang masih berjalan secara tidak tersusun.

Sukalah saya menjelaskan sebenarnya terdapat banyak jabatan dan agensi yang terlibat dalam perancangan projek luar bandar ini. Misalnya, bagi projek jalan kampung, antara agensi yang terlibat termasuklah pihak ICU, Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Kerajaan Tempatan dan juga agensi-agensi pembangunan tanah yang masing-masing diberikan peruntukan. Kadangkala memang berlaku

pertindihan dan kadangkala berlaku priority yang sering berubah-ubah dan sukacita saya tegaskan ada juga kadangkala di peringkat pejabat daerah yang tidak mengemukakan permohonan mengikut jadual yang ditetapkan.

Kementerian menghadapi masalah untuk menyusun dan menyelaraskan perkara ini. Untuk mengatasi masalah ini, kita telah bersetuju untuk mewujudkan satu pelan induk prasarana desa ke arah tahun 2000 yang, insya-Allah akan disiapkan dalam tempoh kira-kira dua bulan daripada sekarang. Penyediaan prasarana induk desa ini akan memerlukan kerjasama semua pegawai daerah seluruh negara dan diharapkan di peringkat pejabat-pejabat daerah, sekali lagi pandangan wakil-wakil rakyat diambil kira untuk menentukan priority yang muktamad.

Kementerian akan mengedarkan format-format tertentu kepada seluruh pegawai di seluruh negara pada minggu hadapan agar format ini diisi dan dikembalikan kepada kementerian sebelum akhir tahun ini dengan menyatakan secara lengkap semua permohonan jalan-jalan kampung, permohonan untuk bekalan air dan permohonan untuk bekalan elektrik bagi kawasan yang tertinggal.

Format yang sama akan diedarkan juga kepada semua Ahli Parlimen untuk membolehkan Ahli-ahli Parlimen turut mengemukakan senarai-senarai [*Tepuk*] dan disusun mengikut prioriti dan ini akan diselaraskan oleh kementerian di antara permohonan wakil-wakil rakyat dan pejabat-pejabat daerah akan diselaraskan dan kemudiannya akan didokumenkan ke dalam satu bentuk perancangan empat tahun bagi melaksanakan program prasarana desa secara yang lebih tersusun mulai tahun hadapan. Dengan itu akan berkuranglah permohonan-permohonan secara ad-hoc yang sampai dengan banyaknya ke pejabat dan kementerian saya.

Selain daripada itu, kementerian juga berpendapat peranan sektor swasta hendaklah ditingkatkan dalam membangunkan prasarana desa. Setakat ini beberapa pihak swasta telah pun bersetuju pada prinsipnya termasuklah pihak IPP yang akan turut mengambil bahagian sama dalam mempercepat dan memperluaskan program prasarana luar bandar.

Selain daripada itu, kementerian akan menambah dua program lagi, selain daripada bekalan air, bekalan elektrik dan jalan luar bandar, kementerian sedang bekerjasama untuk memperbaiki dan

memperluaskan perkhidmatan pos dan telefon ke kawasan-kawasan luar bandar dengan kerjasama agensi-agensi yang tersebut.

Diharapkan dengan adanya pelan induk prasarana luar bandar ini, perancangan untuk meningkatkan kualiti prasarana luar bandar bukan sahaja dapat dijalankan dengan lebih sistematik tetapi juga peruntukan yang disediakan dapat diagihkan dan keberkesanan pelaksanaannya akan dapat dipertingkatkan.

Walaupun demikian, suka saya memaklumkan kepada semua Ahli Yang Berhormat bahawa peruntukan Rancangan Malaysia Ketujuh untuk projek PJK sepertimana yang telah kita maklum, hanyalah cukup untuk memenuhi 40% sahaja daripada permohonan yang ada setakat ini iaitu bagi kira-kira 8,000 kilometer daripada hampir 20,000 kilometer jalan yang dianggarkan diperlukan sepanjang Rancangan Malaysia Ketujuh. Oleh itu, amatlah penting susunan prioriti dibuat agar kawasan yang lebih utama, ataupun jalan yang lebih utama dapat dilaksanakan terlebih dahulu.

Ahli Yang Berhormat dari Seremban, Sibu, Kangar dan Larut juga menyentuh tentang program jalan-jalan kampung. Untuk pengetahuan Ahli-ahli Yang Berhormat, kementerian menyedari bahawa buat masa ini, memanglah banyak lagi kawasan-kawasan luar bandar yang masih mempunyai kualiti jalan yang rendah, tidak berturap, mudah rosak dan sebagainya.

Agensi-agensi pelaksana telah diingatkan berkali-kali agar memerhatikan dan memastikan pelaksanaan projek-projek ini dibuat mengikut spesifikasi yang tertentu. Dan langkah-langkah telah diambil untuk mempertingkatkan mutu spesifikasi ini dengan kerjasama JKR. Bagi jalan-jalan kampung yang mempunyai rizab jalan minimum JKR dan mempunyai justifikasi tertentu, program jalan kampung akan dibina terus kepada peringkat ataupun standard jalan JKR iaitu R (1A) mengikut istilah yang ditetapkan oleh Malaysia Record Information System (MARIS), dengan lebar maksimum muka jalan bertar bolehlah diperluaskan sehingga 14 kaki. Ini tidak dibenarkan dulunya bagi jalan-jalan kampung.

Dari segi pelaksanaan pula, pihak kementerian dan agensi pelaksana sememangnya inginkan semua jalan yang diluluskan untuk pelaksanaan dapat dibuat dan disiapkan secepat mungkin. Kita telah mengenal pasti satu daripada masalah ini ialah proses tender yang berulang-ulang walaupun projek itu hanya bagi

projek yang kecil dan terdapat di kawasan yang dianggap, dengan izin, remote.

Oleh sebab itu, kementerian telah pun mengemukakan cadangan kepada Agensi Pusat untuk memperkenalkan kaedah tender di mana tender-tender dikeluarkan mengikut kawasan atau negeri secara berkelompok untuk mengurangkan dan menjimatkan masa yang digunakan untuk melaksanakan projek jalan-jalan kampung.

Ahli Yang Berhormat dari Keningau, Sandakan dan Beluran membangkitkan isu program jalan luar bandar. Berbeza dengan jalan kampung, jalan luar bandar adalah jalan-jalan yang lebih besar, yang memerlukan perancangan yang lebih awal dan akan melibatkan kos yang lebih banyak. Sukacita saya maklumkan, jalan-jalan luar bandar adalah tertakluk di bawah jalan-jalan negeri dan agensi pelaksanaannya ialah JKR, walaupun peruntukannya disediakan oleh kementerian.

Walau bagaimanapun, bagi tujuan penyelenggaraan perhubungan kawasan di luar bandar, pihak kementerian juga telah melaksanakan program jalan luar bandar di mana agensi pelaksanaannya iaitu JKR-JKR negeri. Bagi negeri Sabah khususnya, kementerian melaksanakan program jalan luar bandar menerusi Jabatan Pembangunan Persekutuan Negeri Sabah.

Kita menerima banyak aduan tertentu dan kita harap aduan-aduan itu haruslah lebih spesifik supaya tindakan dapat diselaraskan dengan kerjasama Jabatan Pembangunan Persekutuan Negeri Sabah termasuklah soal kualiti jalan, tempoh pelaksanaan dan maintenance jalan-jalan yang sedemikian. Dan saya percaya kerjasama Yang Berhormat dalam perkara seperti ini akan dapat membantu kementerian melicinkan lagi pelaksanaan jalan-jalan luar bandar di negeri Sabah.

Mengenai cadangan dari Ahli Yang Berhormat dari Sri Aman supaya jalan-jalan balak yang sedia ada melintasi kampung-kampung diambil alih, perkara ini boleh dibuat kajian dengan teliti kerana sekiranya jalan-jalan berkenaan masih lagi digunakan oleh syarikat-syarikat pembalakan, maka agar sukar bagi kita untuk mengambil alih kerana kadar kerosakan yang tinggi.

Walau bagaimanapun, bagi kawasan yang lama dan tidak ada lagi aktiviti pembalakan secara aktif, kementerian sedia menimbangkan jalan-jalan tersebut.

Ahli Yang Berhormat dari Seremban, Sibu, Keningau, Kota Belud menyentuh tentang perkara-perkara berkaitan dengan bekalan air dan bekalan

elektrik luar bandar. Untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat, kerajaan memang sedar masih terdapat kawasan-kawasan di pedalaman yang masih belum dibekalkan dengan kemudahan air dan elektrik. Sungguhpun begitu, kerajaan akan memberi perhatian dan berusaha bagi meningkatkan bekalan elektrik luar bandar dan bekalan air luar bandar dengan lebih sempurna lagi.

Dalam hal ini suka saya memaklumkan bahawa terdapat kerajaan-kerajaan negeri yang tidak mengemukakan sebarang permohonan untuk program bekalan air luar bandar yang menyebabkan berlaku short fall, dengan izin, yang besar di Kementerian Pembangunan Luar Bandar kerana peruntukan yang disediakan telah tidak dipergunakan oleh kerajaan negeri. Suka saya meminta kerjasama Ahli Yang Berhormat semua untuk menentukan pihak kerajaan negeri mengemukakan permohonan-permohonan mengikut kaedah-kaedah yang telah ditetapkan.

Berkaitan dengan persoalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Sibul, kerajaan akan terus mengawasi pelaksanaan projek yang telah diserahkan kepada pihak swasta ataupun yang telah ditawarkan untuk melaksanakan projek-projek termasuk projek elektrik luar bandar di negeri Sarawak. Suka saya menjelaskan pendekatan untuk memberikan projek secara kelompok bagi seluruh negeri Sarawak kepada satu syarikat adalah untuk mengelakkan berlakunya kelambatan dan kelewatan bagi pelaksanaan projek elektrik luar bandar bagi kawasan-kawasan pedalaman.

Setakat ini, pendekatan yang dipersetujui oleh Kementerian Kewangan ini didapati telah dapat meningkatkan keberkesanan pelaksanaan bagi projek bekalan elektrik luar bandar di Sarawak. Oleh sebab itu, pendekatan yang sama akan diperluaskan pula ke Sabah mulai tahun hadapan.

Berhubung dengan saranan dari Ahli Parlimen Kota Belud mengenai bekalan elektrik luar bandar di negeri Sabah, pendekatan yang sama akan diambil, sepertimana Ahli Yang Berhormat semua maklum, peruntukan yang besar disediakan untuk Sabah dan saya akan memastikan agar pelaksanaannya berjalan dengan baik.

Selain daripada itu bagi kawasan yang terlalu jauh ke pedalaman, pendekatan-pendekatan tertentu untuk menggunakan sistem alternatif seperti penggunaan solar, jent set dan mini hidro telah pun mula dilaksanakan secara percubaan di Sabah dan Sarawak dan jika didapati sesuai, program ini insya Allah, akan kita perluaskan.

Bagi bekalan air di luar bandar di Sabah, sepertimana yang telah saya jelaskan, peruntukan yang besar telah disediakan tetapi sebahagiannya telah tidak dikeluarkan. Kementerian akan menghubungi kerajaan negeri untuk merancang bersama bagi memastikan peruntukan yang ada bagi bekalan air luar bandar di Sabah dapat dipergunakan sepenuhnya.

Ahli Yang Berhormat dari Sandakan telah menyentuh tentang perlunya diberikan perhatian kepada infrastruktur industri bagi mewujudkan dan menggalakkan pertumbuhan industri luar bandar dan sebagai pemangkin kepada pihak swasta melabur. Dalam hal ini, suka saya menjelaskan bahawa kerajaan memang mempunyai dasar untuk memperbaiki infrastruktur industri bagi menggalakkan industri di luar bandar. Dalam Rancangan Malaysia Ketujuh, RM50 juta telah disediakan dan peruntukan ini akan dipergunakan dengan sebaik mungkin.

Ahli Yang Berhormat dari Kangar

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, panjang lagi dak?

Dato' Haji Annuar bin Haji Musa: Sedikit lagi!

Tuan Yang di-Pertua: Sedikit lagi ya? Kita kesuntukan masa, Yang Berhormat.

Dato' Haji Annuar bin Haji Musa: Last para! Bagi program industri luar bandar, Ahli Yang Berhormat dari Kangar telah membangkitkan mengenai isu industri luar bandar. Sukacita saya menyebutkan teguran yang dikeluarkan oleh Ketua Audit Negara telah diambil perhatian oleh kementerian dan memang terdapat beberapa pemohon yang telah tidak menggunakan dengan sebaiknya mesin-mesin yang telah diluluskan. Untuk masa hadapan, bagi pemohon-pemohon yang gagal menggunakan dengan sempurna mesin-mesin yang telah diberikan oleh kerajaan, kerajaan tidak teragak-agak untuk menarik balik segala kemudahan yang telah diberikan dan kemudahan itu akan diberikan kepada orang lain.

Akhir sekali, Ahli Yang Berhormat dari Kangar juga membangkitkan tentang kegagalan pemasaran produk luar bandar terutamanya oleh NASCO. Suka saya menjelaskan bahawa NASCO adalah satu daripada syarikat percubaan yang diwujudkan oleh kementerian untuk membantu pemasaran produk industri luar bandar dan masalah ini diakui masih merupakan satu masalah yang memerlukan pendekatan-pendekatan tambahan yang lain. Walau

bagaimanapun, pandangan yang diberikan itu insya-Allah akan kita ambil perhatian dan tindakan-tindakan yang sewajarnya.

Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana terlalu banyak lagi perkara-perkara lain yang dibangkitkan, saya ucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dan telah menyentuh beberapa perkara berhubung dengan kementerian ini yang tidak dapat disentuh dalam ucapan menggulung ini, saya beri jaminan bahawa perkara-perkara itu akan diberikan perhatian yang sewajarnya dan suka saya mengambil kesempatan untuk mengajak semua Ahli Parlimen dan Ahli-ahli Yang Berhormat untuk terus memberikan kerjasama bagi menjayakan program-program pembangunan luar bandar. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan.

6.41 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan [Dato' Mohd. Noh bin Rajab]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi cadangan, pendapat serta teguran-teguran yang membina terhadap isu-isu yang berkaitan dengan Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan dalam perbincangan Belanjawan 1997.

Ahli Yang Berhormat dari Labuan telah menarik perhatian Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan sama ada menyedari bahawa Taman Negara Bako, Mulu di Sarawak dan Wilayah Persekutuan Labuan tidak diberi perhatian sewajarnya dalam mempromosikannya kepada para pelancongan luar negeri mahupun dalam negeri berbanding dengan tempat-tempat lain yang menarik mengenai Malaysia seperti Taman Negara Pahang.

Tuan Yang di-Pertua, suka dimaklumkan bahawa kementerian telah menjalankan pelbagai usaha untuk mempromosikan Malaysia sebagai destinasi pelancongan yang unik dan menarik bagi pasaran antarabangsa mahupun pasaran domestik. Dalam usaha ini, tumpuan yang sama rata telah dan akan diberikan kepada semua destinasi-destinasi dan negeri-negeri di Malaysia.

Bagi negeri Sarawak, kementerian sentiasa bekerjasama dengan Kementerian Pelancongan dan Alam Sekitar Sarawak, Sarawak Tourism Board dan pihak-pihak swasta di Sarawak dalam pelbagai aspek penggalakkan pelancongan dan antaranya ialah:

- (a) mengadakan program pengiklanan melalui media cetak, elektronik dan papan tanda di dalam dan juga di luar negeri yang menonjolkan Sarawak sebagai salah satu destinasi yang kaya dengan sumber kebudayaan, pengembaraan dan keunikan alam semulajadi. Malah, di dalam Kempen Malaysia Destinasi Mempesonakan, Sarawak adalah salah satu destinasi yang diberikan tumpuan khusus;
- (b) Sarawak sebagai destinasi pelancongan yang diberi penekanan dalam pelbagai program lawatan suai-kenal termasuk program suai-kenal untuk usaha pelancongan luar negeri yang dikenali 'Make It Malaysia', program suai-kenal untuk pengusaha pelancongan dalam negeri melalui 'Malaysia Destinasi' dan program keraian media dalam dan luar negeri yang dijalankan sepanjang tahun.

Mengadakan program suai-kenal untuk semua pembantu pelancongan dari Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia dengan izin, 'front liners' juga telah dianjurkan ke Sarawak. Ini adalah bertujuan untuk mendapatkan pendedahan seluas-luasnya mengenai tarikan pelancongan di Sarawak agar maklumat ini dapat dihebahkan kepada pelancong-pelancong.

Hasil usaha ini telah mendapat pulangan yang baik iaitu dengan meningkatnya jumlah ketibaan pelancong ke Sarawak sebanyak 3.2% iaitu 205,782 orang pada tahun 1995 berbanding 199,420 orang pada tahun 1994. Manakala jumlah pendapatan yang diperolehi oleh negeri Sarawak dari industri pelancongan menunjukkan pertumbuhan 7.6% iaitu RM357.5 juta pada tahun 1995 berbanding dengan RM332.2 juta pada tahun sebelumnya.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian juga mempromosikan Wilayah Persekutuan Labuan sebagai salah satu destinasi pelancongan di Malaysia. Kementerian telah menerbitkan risalah mengenai Labuan dalam bahasa Inggeris dan telah diedarkan melalui pejabat-pejabat Lembaga Penggalakan Pelancongan dalam dan di luar negara.

Di samping itu, pihak kementerian telah mewujudkan sebuah pusat penerangan pelancongan di Labuan pada tahun 1994. Usaha ini telah mendapat pulangan yang baik iaitu dengan meningkatnya jumlah ketibaan pelancong ke Labuan sebanyak 29.3% iaitu 39,296 orang pada tahun 1995 berbanding dengan 30,393 orang pada tahun 1994.

Manakala jumlah pendapatan yang diperolehi oleh Labuan dari industri pelancongan menunjukkan pertumbuhan 70.3% iaitu RM23 juta pada tahun 1995 berbanding dengan RM13.5 juta pada tahun sebelumnya.

Usaha untuk mempromosikan negeri Sarawak dan Labuan dan semua negeri di Malaysia akan diteruskan tanpa sebarang pilih kasih demi kepentingan dan pembangunan industri pelancongan negara.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Jerlun telah mencadangkan supaya ditubuhkan pusat latihan untuk menaikkan profesionalisme di dalam industri pelancongan. Negara memerlukan pemandu pelancong yang terlatih dan mahir dalam pelbagai bahasa dan berpengetahuan dalam sejarah negara. Ahli Yang Berhormat juga mencadangkan supaya diadakan kursus motivasi kepada pegawai-pegawai kerajaan yang terlibat dalam industri pelancongan seperti Jabatan Kastam dan Imigresen untuk meningkatkan sektor pelancongan ini.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan sentiasa berusaha untuk menambah kecekapan mereka yang terlibat secara langsung dalam industri pelancongan termasuklah pemandu pelancong. Kementerian dengan kerjasama sektor swasta khususnya sekolah dan pusat-pusat latihan pelancongan yang berlesen di bawah kementerian sedang berusaha meningkatkan mutu pembelajaran melalui kurikulum yang standard, 'national standard occupational skills' di dalam pelbagai bidang termasuklah bidang pemandu pelancong dan perhotelan.

Sehingga kini, kementerian telah meluluskan sebanyak 27 institusi latihan pelancongan. Institusi ini menjalankan kursus seperti pemandu pelancong, perhotelan, catering dan sebagainya. Bagi menambahkan kecekapan pemandu pelancong, kementerian sentiasa menjalankan usaha dengan mengadakan kursus jangka pendek seperti kursus kecekapan. Kursus bahasa asing juga dijalankan bersama-sama dengan Pusat Kebudayaan Asean contohnya, bahasa Jepun.

Tuan Yang di-Pertua, ke arah meningkat dan menambah kecekapan serta memberi motivasi kepada anggota perkhidmatan awam yang terlibat dalam bidang pelancongan, kementerian merancang Program Latihan Kesopanan. Kursus pendek latihan kesopanan ini diadakan dua kali setahun di setiap negeri dengan bilangan keseluruhan peserta hampir 3,000 orang. Bilangan tersebut termasuklah kakitangan dari jabatan-jabatan kerajaan seperti Jabatan Imigresen, Kastam dan Polis. Adalah

diharapkan dengan kursus ini, kakitangan-kakitangan awam dapat memberikan perkhidmatan yang sebaik mungkin kepada pelancong bagi meningkatkan imej industri pelancongan negara.

Ahli Yang Berhormat dari Baram meminta kementerian memaklumkan sama ada kerajaan bercadang untuk membina hotel kos rendah di negeri Sarawak terutamanya di Gua Mulu atau Bario.

Tuan Yang di-Pertua, projek hotel kos sederhana merupakan usahasama antara Kerajaan Persekutuan dan kerajaan negeri, di mana Kerajaan Persekutuan menyediakan peruntukan pembangunan manakala kerajaan negeri menyediakan tapak hotel. Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan sedang menunggu negeri-negeri yang berminat terutamanya negeri-negeri yang masih belum mempunyai hotel kos sederhana khususnya Hotel Seri Malaysia, mengemukakan secara rasmi cadangan tapak hotel yang sesuai untuk pertimbangan kementerian.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, buat masa ini pihak kementerian masih belum menerima cadangan tapak dari negeri Sarawak untuk pembinaan Hotel Seri Malaysia di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah memberi teguran, pandangan dan cadangan yang membina kepada kementerian sama ada secara langsung mahupun tidak langsung. Semua teguran, cadangan dan pandangan ini akan diambil perhatian dan diberi pertimbangan sewajarnya di dalam merancang strategi dan program-program kebudayaan dan pelancongan kementerian. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi.

6.50 ptg.

Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi [Dr. Goh Cheng Teik]: Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kubang Kerian membangkitkan masalah jutawan baru yang dilahirkan oleh FELDA berikutan tanah mereka dimajukan oleh pihak swasta.

Seperti Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, tanah-tanah peneroka yang dimajukan oleh pihak swasta adalah melibatkan kawasan yang telah diberi hak milik dan telah menjelaskan sepenuhnya bayaran kembali kepada kerajaan. Sebagai tuan tanah, peneroka berhak membangunkan kawasan tanah

milik mereka tertakluk kepada persetujuan kerajaan-kerajaan negeri setelah berunding dengan Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi.

Bagi memastikan kepentingan peneroka dan masa depan mereka terjamin, Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi sudah memutuskan supaya para peneroka tanah rancangan FELDA yang telah bersetuju untuk tanah mereka dimajukan, diwajibkan melabur semula sekurang-kurangnya 30% daripada harga tanah mereka, sama ada di Amanah Saham Nasional, Amanah Saham Bumiputera ataupun melalui Koperasi Peneroka FELDA.

Ahli Yang Berhormat dari Bagan menimbulkan isu berkaitan kelewatan kelulusan tukar syarat dan pecah sempadan bagi tujuan pembangunan. Kerajaan sememangnya sedar bahawa masih berlaku kelewatan memproses permohonan tersebut di beberapa tempat. Kementerian akan mengambil langkah-langkah untuk memaklumkan kepada kerajaan negeri-kerajaan negeri berkenaan supaya mempercepatkan proses membuat keputusan permohonan-permohonan tersebut.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat proses meluluskan permohonan hak milik strata sehingga kini telah mencapai beberapa kemajuan. Misalnya di Pulau Pinang sehingga 30hb. Jun 1969 sejumlah 364 permohonan yang diterima sejumlah 308 telah diluluskan, daripada permohonan yang diluluskan sejumlah 24,689 hak milik strata telah dikeluarkan.

Menjawab isu yang dibangkitkan mengenai pampasan tanah bagi projek yang dilaksanakan oleh Jabatan Pengairan dan Saliran pada tahun 1987 berjumlah RM600,000 yang masih belum dijelaskan kepada tuan-tuan tanah oleh Ahli Yang Berhormat dari Batang Sadong, kementerian berjanji akan menyiasat perkara ini dengan teliti. Sekiranya didapati benar ada bayaran pampasan yang belum dijelaskan, kementerian akan mengambil langkah yang sewajarnya. Kementerian akan berusaha memastikan bahawa bayaran pampasan bagi projek-projek pengambilan pada masa hadapan dibayar pada masa yang sepatutnya.

Dalam hal keruntuhan akhlak yang dikatakan teruk berlaku di kawasan FELDA seperti yang dibangkitkan oleh Wakil Rakyat dari Jerantut, perlulah dijelaskan bahawa masalah keruntuhan akhlak ini bukan sahaja berlaku di FELDA semata-mata, tetapi ianya berlaku juga di kawasan-kawasan lain sama ada di bandar atau di luar bandar.

Sebagai langkah membendung gejala tersebut daripada terus berlaku, kementerian ini melalui FELDA telah melaksanakan pelbagai program untuk belia di peringkat rancangan. Misalnya sebanyak 295 persatuan belia telah ditubuhkan di rancangan-rancangan FELDA. Selain itu Program Rakan Muda telah dilaksanakan yang melibatkan 18,000 orang belia. Wakil belia turut menganggotai Jawatankuasa Kemajuan Rancangan dan Pertubuhan Belia FELDA mempunyai seramai 39,661 ahli.

Sepertimana Ahli-ahli Yang Berhormat memaklumi, sebenarnya ibu bapalah yang mempunyai peranan yang utama di dalam pembangunan akhlak anak-anak.

Akhir sekali, Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan Tanah Simpanan Melayu yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Yan. Pada dasarnya kementerian ini amat bersetuju dan mengucapkan berbanyak terima kasih di atas saranan supaya tanah rizab Melayu dibangunkan oleh ahli-ahli korporat Melayu yang berjaya agar ianya dapat dinikmati oleh bangsa Melayu sendiri. Sekian.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Belia dan Sukan.

6.55 ptg.

Menteri Belia dan Sukan [Tan Sri Dato Haji Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah pun memberikan perhatian kepada Kementerian Belia dan Sukan sepanjang tempoh perbahasan Rang Undang-undang Perbekalan 1997 di Dewan yang mulia ini.

Ahli Yang Berhormat dari Kangar telah pun mengambil maklum bahawa Pusat Rakan Muda tidak akan ditubuhkan di negeri Perlis dan bertanya, apakah rasionalnya? Matlamat kerajaan adalah untuk membina sebuah Pusat Rakan Muda di setiap daerah yang mempunyai konsentrasi penduduk tidak kurang daripada 38,000 orang. Di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh, kerajaan telah pun meluluskan peruntukan sebanyak RM90 juta yang dapat membiayai pembinaan sebanyak 18 pusat sahaja. Dengan itu asas pemilihan lokasi ialah yang memberikan keutamaan kepada daerah yang mempunyai konsentrasi penduduk belia yang tinggi.

Bagi negeri Perlis yang telah pun mempunyai sebuah Kompleks Belia dan Sukan Negeri, kementerian sedang berusaha untuk memperleengkapkan kompleks tersebut supaya dapat

berfungsi sebagai Pusat Rakan Muda dan pusat tumpuan generasi muda setempat.

Beberapa orang Ahli-ahli Yang Berhormat termasuk dari Johor Bahru dan Parit Sulong telah pun bertanya mengenai keberkesanan Program Rakan Muda dalam usaha untuk mengatasi masalah sosial remaja. Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum, program ini lebih bersifat Program Pembangunan Manusia dan adalah sukar untuk ditentukan keberkesanannya dalam satu tempoh yang singkat.

Usaha untuk membangun sahsiah dan peribadi generasi muda memerlukan tempoh masa yang agak panjang untuk menyerlahkan keberkesanannya, tetapi kementerian yakin bahawa program ini perlu dipergiatkan dan akan menampakkan hasil dalam bentuk gaya hidup yang sihat dan produktif. Sejak program ini diperkenalkan, generasi muda ditawarkan dengan ruang-ruang untuk mengisi pelbagai aktiviti gaya hidup yang menepati citarasa mereka. Petanda awal menunjukkan bahawa lebih daripada 1 juta anak muda telah pun diperkenalkan kepada lebih kurang 12,000 aktiviti gaya hidup sebagai pilihan alternatif mengisi masa 'seenggang' mereka. Dengan cara ini mereka terhindar dari aktiviti negatif yang menimbulkan masalah sosial kepada negara.

Program Rakan Muda memang diolah sebagai program massa untuk menarik seberapa ramai remaja. Dalam pelaksanaannya kementerian telah pun menjuruskan kepada kumpulan sasar yang lebih khusus, iaitu para remaja dalam lingkungan umur 18 hingga 25 tahun. Sebagai satu gerakan besar-besaran, kementerian sedar bahawa tugas ini tidak mampu dilaksanakan oleh kementerian secara terasing dan memerlukan bantuan dan sokongan padu daripada semua lapisan masyarakat.

Menangani masalah remaja adalah agenda nasional dan dalam hubungan ini semua jentera awam, swasta dan pertubuhan bukan kerajaan perlu digerakkan untuk bersama-sama memikul tanggungjawab ini. Faktor-faktor yang mendorong belia ke arah perlakuan negatif adalah pelbagai dan ini termasuklah kelunturan institusi kekeluargaan, kepesatan pembangunan industri yang mengakibatkan tekanan kepada anak muda yang terpaksa berhijrah ke bandar untuk mencari rezeki, pengaruh ledakan informasi dan media, pengaruh teman sebaya, kerapuhan pegangan kerohanian dan macam-macam lagi. Rakan Muda hanya menjanjikan program dan aktiviti gaya hidup yang memberikan manfaat kepada belia, tetapi

penyelesaian masalah sosial di kalangan belia tidak dapat tidak, mesti mendapatkan komitmen dan sokongan masyarakat umum lebih-lebih lagi ibu bapa.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya meletakkan Program Rakan Muda dalam perspektif sebenarnya. Jika andaian bahawa Program Rakan Muda adalah tidak berkesan selagi wujud masalah sosial di kalangan generasi muda, saya khuatir bahawa dichotomy, dengan izin - dichotomy ini tidak akan ada kesudahannya. Walau beberapa program dilaksana dan sebesar mana pun peruntukan yang dicurahkan, keberkesanan Program Rakan Muda akan tetap dipersoalkan oleh Ahli Yang Berhormat serta masyarakat umum. Program Rakan Muda hanya berkesan sebagai satu usaha pembangunan belia secara jangka panjang. Ianya lebih bersifat usaha pencegahan dan pembangunan insan dan bukan program pemulihan. Mereka yang belum terjerumus ke dalam kegiatan yang tidak sihat ataupun baru terlibat boleh dibendung daripada terlibat terus dalam kegiatan yang tidak sihat.

Walaupun bagaimanapun jika seorang remaja telah pun terlibat dalam kegiatan penyalahgunaan dadah, Rakan Muda bukanlah penawar yang berkesan kepada masalah itu. Kementerian Belia dan Sukan juga telah mengenal pasti aktiviti yang berbentuk muzik dan seni yang boleh menawan jiwa remaja khususnya mereka yang kurang meminati aktiviti fizikal dan luaran. Oleh itu Kementerian Belia dan Sukan akan terus berusaha untuk mengenal pasti bidang yang diminati oleh belia yang bermasalah dan akan menggunakan kegiatan yang mereka minati sebagai wahana untuk memikat mereka supaya menyertai aktiviti yang berfaedah dan sekali gus menghindarkan mereka terjebak dalam kegiatan yang tidak sihat.

Kementerian Belia dan Sukan akan terus bekerjasama dengan pengurusan pusat-pusat membeli belah dengan menjadikan pusat tersebut sebagai Pusat Rakan Muda di mana remaja yang berkunjung di pusat membeli belah boleh menyertai aktiviti-aktiviti yang ditawarkan. Program ini akan dianjurkan dengan bantuan kepakaran daripada Pertubuhan Sukarela Belia dan Sukan yang akan mengendalikan aktiviti-aktiviti yang sesuai.

Ahli Yang Berhormat dari Kluang mengambil perhatian laporan bahawa hampir 6,000 pertubuhan belia di peringkat akar umbi tidak aktif dan meminta Kementerian Belia dan Sukan mempertingkatkan usaha pertubuhan belia di peringkat induk supaya mereka dapat membantu, membimbing cawangan menentukan agenda dan garis panduan aktiviti-aktiviti yang berfaedah.

Ahli Yang Berhormat dari Sibu juga merayu kepada kerajaan agar memberikan bantuan kewangan kepada persatuan belia dan sukan dan mencadangkan agar semua belia diwajibkan untuk dilatih secara ala-tentera supaya dapat memperkukuhkan disiplin dan semangat cinta kepada negara.

Sukacita saya memaklumkan di sini bahawa kementerian selamanya telah pun mengambil langkah menambahkan pemimpin yang berkaliber dan terlatih. Mulai tahun hadapan kementerian saya akan memilih pemimpin dan belia untuk menjalani latihan reformasi pergerakan belia melalui program Pimpinan Perdana. Program reformasi ini bertujuan untuk menentukan supaya persatuan belia di negara ini bergerak aktif di semua peringkat dan kementerian juga akan melatih mereka yang terpilih itu dengan pelbagai aspek kepimpinan seperti soal pengurusan organisasi, pengurusan kewangan, pentadbiran, kemahiran melatih dan juga dalam soal 'event management', dengan izin.

Adalah dijangkakan seramai 30,000 yang akan dilatih setahun dalam jangka masa lima tahun. Di peringkat pelaksanaan juga, kementerian telah dan sedang mengaturkan untuk meramaikan pegawai untuk membantu menyemarakkan kegiatan di persatuan-persatuan belia.

Mengenai cadangan supaya diwajibkan latihan ala-tentera dan soal ini telah pun kerap dibangkitkan di Parlimen, perlu dinyatakan bahawa syor-syor tersebut serta cadangan saya sendiri iaitu Program Khidmat Sosial Negara sedang pun dihalusi. Pasukan petugas khas yang dipengerusikan oleh Yang Berbahagia Profesor Tan Sri Awang Had Salleh, sedang pun kaji cadangan dan pandangan serta reaksi semua peringkat masyarakat termasuk membuat perbandingan dengan negara lain.

Pasukan petugas khas ini juga meninjau implikasi mewajibkan penyertaan remaja yang menunggu keputusan SPM untuk mengikuti program tersebut dan pasukan petugas khas ini juga telah pun diberikan tempoh tiga bulan untuk membuat laporan yang konkrit mengenai kemungkinan melaksanakan cadangan program Khidmat Sosial Negara ini.

Di peringkat kementerian pertimbangan akan dibuat tentang kesesuaian program ini dan bagaimana bentuk program yang akan dilaksanakan hanya setelah menimbangkan perakuan-perakuan laporan pasukan petugas khas yang dibentangkan kepada jawatankuasa induk yang dipengerusikan oleh saya sendiri yang setakat ini kerajaan belum

lagi membuat apa-apa keputusan untuk melaksanakan program ini.

Mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat dari Batu Gajah, sukacita dimaklumkan di sini bahawa promosi untuk Kuala Lumpur 1998 iaitu Sukan Komanwel ke XVI dilaksanakan oleh SUKOM '98 Berhad selaku badan penganjur. Sebagai penganjur SUKOM '98 Berhad dengan kerjasama Kementerian Penerangan telah pun mengambil tindakan promosi yang meluas baik dalam negeri mahu pun di kalangan negara-negara Komanwel. Antara aktiviti promosi ialah seperti berikut:

- (i) penerbitan dan penerangan;
- (ii) buletin, dengan izin, 'Quest for Glory'; yang akan diedarkan di Malaysia dan negara-negara Komanwel yang lain;
- (iii) risalah Kenali Sukan Anda, yang dicetak tiga kali setahun, kontrak telah pun ditandatangani dengan Dewan Bahasa dan Pustaka untuk menjadikan tiga majalahnya iaitu Dewan Siswa, Dewan Masyarakat dan Dewan Pelajar sebagai penerbitan rasmi Bahasa Malaysia Kuala Lumpur 1998;
- (iv) kempen poster pendidikan bersama dengan Nestle dan Milo mengenai warisan sejarah Sukan Komanwel diedarkan ke sekolah-sekolah rendah dan menengah di seluruh negara. Sebanyak tiga poster setahun akan dicetak mulai 1996 hingga 1998. Memuatkan semua maklumat tentang Kuala Lumpur 1998 dalam SUKOM Homepage, dengan izin, melalui Internet dan World Wide Web;
- (v) mengadakan program-program melalui siaran radio seperti rancangan Arena Sukan;
- (vi) pengiklanan SUKOM '98 Berhad dengan kerjasama Dewan Bandaraya Kuala Lumpur melaksanakan beberapa kempen pengiklanan luar di sekitar Lembah Klang. Di antara bentuk pengiklanan ialah seperti berikut:
 - (a) papan-papan tanda, dengan izin 'bill-boards';
 - (b) papan-papan banners, dengan izin, tajaan penaja dan pembekal Partners SUKOM '98 Berhad mengadakan 'street lighting boxes', dengan izin;
 - (c) dan papan-papan tanda jalan yang lain dan sebagainya.

Mengenai pertanyaan Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mertajam tentang kemudahan sukan selepas Sukan Kuala Lumpur 1998, sukacitalah saya memaklumkan bahawa kemudahan-kemudahan tersebut akan terus digunakan untuk mempertingkatkan mutu sukan negara dan akan membuka ruang untuk permintaan lebih ramai rakyat dalam bidang sukan. Walaupun ada antara kemudahan-kemudahan tersebut yang akan diswastakan.

Tuan Yang di-Pertua, akhir kata saya sudah dengan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah pun mengambil bahagian dalam perbincangan dan ucapan terima kasih di atas perkara-perkara yang telah dikemukakan berhubung dengan Kementerian Belia dan Sukan. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat.

7.08 mlm.

Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat [Datuk Peter Tinggom anak Kamarau]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengucapkan berbilang-bilang terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh tentang perkara-perkara di bawah bidang kuasa Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat. Izinkan saya memberi penjelasan kepada beberapa perkara yang telah di kemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat.

Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat mengucapkan setinggi terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Kota Bharu dan Ahli Yang Berhormat dari Batang Sadong. Berhubung isu saksamaan hak terhadap wanita dan kerana begitu prihatin terhadap isu penyertaan wanita dalam bidang pendidikan, kesihatan, ekonomi dan bagi mengatasi kelemahan penguatkuasaan dan pentadbiran Islam dan mahkamah syariah.

Kementerian ini sememangnya senantiasa berusaha mengatasi permasalahan wanita seperti mengkaji perundangan yang dirasakan kurang memihak kepada wanita. Mengadakan kursus-kursus yang dapat membantu wanita meningkatkan tahap kemahiran mereka dan juga memastikan wanita mendapat peluang yang saksama dalam pelbagai bidang. Manakala pelan tindakan pembangunan wanita telah pun digubal untuk mengatasi isu-isu yang timbul mengenai wanita.

Kerajaan juga telah menerima APCET II konvensyen penghapusan segala bentuk diskriminasi terhadap wanita dengan komitmen untuk melaksanakannya. Kementerian ini sedang mengadakan mekanisme yang boleh memonitor atau mengawasi CEDAW iaitu memastikan persamaan hak antara wanita dan lelaki dalam bidang pendidikan, kesihatan, pekerjaan, penglibatan politik dan lain-lain.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai permasalahan masyarakat Orang Asli supaya kelompok ini tidak jauh ketinggalan dalam melaksanakan pembangunan kepada masyarakat Orang Asli. Jabatan Hal Ehwal Orang Asli di bawah kementerian ini sentiasa membentuk masyarakat Orang Asli dalam pelbagai program agar mereka tidak ketinggalan dengan kaum-kaum lain di negara ini sama ada di segi kemajuan sosial, ekonomi dan juga politik.

Pelaksanaan projek-projek yang diberikan kepada masyarakat Orang Asli adalah supaya mereka dapat menjalani kehidupan yang lebih moden dan selaras dengan keperluan zaman dan mereka dapat diintegrasikan dengan masyarakat lain di negara ini. Ini dilaksanakan melalui projek-projek sosial ekonomi

Tuan Yunus bin Rahmat: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ada yang bangun, Yang Berhormat. Nak bagi jalan ke tidak? Tidak, dia tidak bagi jalan.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Bagi satu.

Tuan Yunus bin Rahmat: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, saya cukup tertarik dengan komitmen kementerian terhadap Orang Asli.

Saya ingin mendapat sedikit penjelasan, Tuan Yang di-Pertua. Semenjak peralihan pentadbiran sekolah-sekolah Orang Asli kepada Kementerian Pendidikan, apa yang kita harapkan ialah kementerian akan memberikan perhatian kepada soal kebajikan dan kemudahan prasarana kepada sekolah-sekolah yang dahulunya ditadbirkan oleh Jabatan Orang Asli.

Apa yang merunsingkan pada waktu ini ialah kebanyakan ketua-ketua masyarakat Orang Asli telah tidak mendapat kepercayaan daripada kalangan masyarakat Orang Asli sendiri sehingga menyebabkan urusan permasalahan anak-anak untuk pergi ke sekolah pun telah terjejas dan terdapat ketua-ketua masyarakat Orang Asli ataupun kita panggil "Tok Batin" kebanyakannya telah give-up dengan tugas-tugas yang dibebankan.

Jadi, persoalannya apakah langkah dan cadangan kementerian ke arah menyatupadukan semula masyarakat Orang Asli ini di dalam kumpulan mereka supaya apa yang akan disumbangkan oleh kerajaan untuk membantu mereka mempertingkatkan kehidupan akan dapat mencapai sasaran dan targetnya. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberi penjelasan?

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Berkenaan dengan Orang Asli di Semenanjung, mengikut apa yang disentuh oleh Yang Berhormat dari Jelevu itu mungkin benar. Jadi, apabila saya bertugas di kementerian ini, saya melihat tujuan kerajaan memang baik, tetapi apa yang saya sendiri melihat, iaitu pada hari Jumaat yang lepas, saya menyerahkan sebuah sekolah rendah di Pos Jerenang di Perak iaitu jauhnya dari sekolah biasa lebih kurang 16 kilometer, tetapi apabila saya sampai di situ, Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak, Menteri Pendidikan membawa saya menaiki heli, tetapi saya suka menggunakan jalan raya.

Jadi, apabila saya sampai di situ, saya pun melihat namanya Pos Jerenang. Jadi, Pos Jerenang ini jauh di pedalaman. Rupa-rupanya sekolah yang diserahkan itu memang baik sebab ia baru siap. Tetapi saya mendapat tahu anak-anak Orang Asli serta ibu bapa masing-masing belum memahami berkenaan dengan sekolah ini.

Jadi, apabila saya sampai di kementerian, saya beri perbandingan dengan keadaan yang ada di Sarawak, saya rasa memang masih panjang masanya untuk kita memberi segala perhatian ataupun memberi segala perangsang kepada Orang Asli ini yang kebanyakannya masih ada di pedalaman.

Jadi, oleh kerana itu, kerajaan menerusi kementerian ini memang berusaha. Sungguhpun begitu, saya rasa memang lambat. Bagi pihak kementerian, saya mengaku. Jadi, apa yang disentuh oleh Yang Berhormat itu saya harap pegawai yang ada di sini boleh mengambil tindakan supaya dapat diperjelaskan di dalam kementerian agar usaha dapat dibuat untuk merangsang Orang Asli supaya anak mereka dapat pergi ke sekolah.

Kementerian menyambut baik cadangan yang telah dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Bharu mengenai beberapa cadangan yang menyentuh tentang penempatan Orang Asli. Tindakan yang telah diambil bagi penempatan baru supaya mana-mana perkampungan Orang Asli hendaklah disediakan kemudahan-kemudahan asas yang sempurna terlebih dahulu sebelum masyarakat Orang Asli diminta berpindah.

Di samping menitikberatkan prasarana, kerajaan harus juga prihatin kepada sosio-budaya dan ekonomi masyarakat Orang Asli. Kementerian juga sentiasa peka dan mengawasi masalah sosial di kalangan masyarakat Orang Asli yang dikatakan semakin serius di mana Orang Asli telah mengambil kesempatan berkahwin atau bersekedudukan dengan wanita-wanita Orang Asli.

Ahli Yang Berhormat dari Batu Gajah telah membangkitkan perkara mengenai masalah wanita dan penjagaan kanak-kanak dan memohon agar kementerian ini membantu menubuhkan nursery di tempat-tempat kerja.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian ini melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat bertanggungjawab mendaftar, mengawal dan memeriksa Taman Asuhan Kanak-kanak. Pada masa ini kementerian sedang menyelaraskan prosedur penubuhan Taska dengan beberapa pihak yang terlibat seperti Pihak berkuasa Kerajaan Tempatan, Jabatan Bomba dan Kementerian Kesihatan supaya permohonan untuk menubuhkan Taska dapat dipercepatkan.

Pegawai Taska akan sentiasa melawat Taska-taska yang telah berdaftar dengan tujuan memberi bimbingan dan panduan supaya pengusaha dapat mengendalikan program dengan bertujuan menyokong perkembangan kanak-kanak dan mengasuh ke arah menjadi warganegara yang baik.

Kementerian juga ada menjalankan kursus untuk para pengasuh dengan tujuan memberi pengetahuan dan kemahiran dalam pengasuhan kanak-kanak. Para pengasuh diwajibkan mengikuti kursus asas asuhan kanak-kanak dalam tempoh satu tahun daripada mula bertugas di Taska.

Ahli Yang Berhormat dari Kapar menyentuh mengenai kepentingan institusi keluarga bagi membendung masalah sosial. Yang Berhormat juga menyentuh mengenai masalah sosial di kalangan masyarakat India.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian ini juga prihatin terhadap masalah sosial yang wujud di kalangan masyarakat India. Mengenai masalah sosial di kalangan masyarakat India, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat bercadang akan melancarkan Program Tindakan Sosial di estet-estet dan kawasan lain. Tujuannya ialah untuk menggerakkan Program Tindakan Sosial melalui program-program Rukun Tetangga. Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat melalui agensi-agensi di bawahnya juga bercadang menjalankan beberapa program percubaan tidak lama lagi.

Tuan Yang di-Pertua, dari segi kekeluargaan, kementerian ini melalui Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara akan memantapkan lagi program pembangunan keluarga yang termasuk latihan kekeluargaan, khidmat kaunseling keluarga dan lain-lain program pembangunan keluarga dilaksanakan melalui aktiviti-aktiviti pendidikan kepada kumpulan-kumpulan sasaran tertentu seperti agensi-agensi berkaitan, NGO, ibu bapa, belia dan pemimpin-pemimpin masyarakat.

Program-program ini bertujuan untuk melahirkan individu yang berakhlak dan beretika melalui pembangunan potensi manusia. Program ini juga bertujuan untuk mengukuhkan institusi keluarga dan mewujudkan keluarga yang berdaya tahan dan sedia menghadapi cabaran dalam menangani pelbagai permasalahan sosial dan kekeluargaan.

Kementerian ini tidak dapat mengambil langkah-langkah berkesan tanpa kerjasama semua lapisan masyarakat. Oleh itu, kementerian melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat telah berusaha untuk menggalakkan Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) menjalankan program-program pencegahan di kawasan tempatan untuk menolong masyarakat menangani permasalahan sosial yang dihadapi. Media massa juga digalakkan menjalankan kempen kesedaran masyarakat dari segi pengukuhan institusi keluarga di mana keluarga yang tidak stabil didapati punca kepada kebanyakan masalah sosial. Sektor korporat juga tidak ketinggalan dilibatkan untuk memberi sumbangan dan kerjasama kepada program-program yang dijalankan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat dalam menangani masalah sosial dan kekeluargaan.

Tuan Yang di-Pertua, penyelidikan dan kajian kekeluargaan juga dijalankan untuk memahami proses dan aliran struktur keluarga dan kesan sampingan pembangunan ke atas institusi keluarga. Program-program dalam bidang keibubapaan, kesihatan keluarga, peningkatan potensi manusia dan peningkatan keluarga berkualiti di samping khidmat kaunseling kepada mereka yang memerlukannya amat berfaedah kepada masyarakat dari segi peningkatan ilmu pengetahuan dalam bidang kekeluargaan.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat sentiasa mengambil berat untuk menentukan kumpulan sasarannya turut menikmati perkembangan dan pertumbuhan ekonomi negara. JKM juga menentukan aspek pembangunan manusia dan

kekukuhan institusi keluarga diberi perhatian yang sama melalui penubuhan pasukan perlindungan kanak-kanak yang menjalankan program pencegahan dan pemulihan bagi kebajikan kanak-kanak seperti menangani masalah penderaan kanak-kanak di peringkat komuniti, pusat aktiviti kanak-kanak yang menggalakkan masyarakat tempatan memberi perkhidmatan kepada kanak-kanak dan keluarga yang berisiko tinggi, Jawatankuasa Kebajikan Juvana Daerah untuk mengembleng tenaga masyarakat setempat menyediakan aktiviti menolong keluarga menangani masalah remaja terutama masalah keruntuhan akhlak, program pemulihan dalam komuniti yang menekankan penglibatan masyarakat tempatan terutama keluarga dalam masyarakat itu sendiri, program Rumah Orang Tua tidak berwaris untuk menolong warga tua yang tidak mempunyai saudar-mara mendapat kemudahan tempat tinggal secara berkelompok supaya mereka boleh hidup dalam masyarakat tempatan yang akan bertanggungjawab ke atas warga tua mereka.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Seremban telah membangkitkan perkara mengenai kes penderaan dan pengabaian kanak-kanak. Kementerian ini bersetuju dengan Ahli Yang Berhormat bahawa masalah kes penderaan kanak-kanak bukanlah baru dan telah meningkat dan berlaku dalam pelbagai aspek. Kes penderaan dan penganiayaan kanak-kanak berlaku di setiap lapisan masyarakat di Malaysia tidak kira bangsa, pekerjaan atau kedudukan ekonominya. Statistik juga menunjukkan bahawa bilangan kanak-kanak yang dianiaya telah meningkat setiap tahun. Kementerian ini tidak menganggap hal ini sebagai satu hal yang ringan. Di antara langkah-langkah yang telah diambil oleh kementerian ini ialah dengan penguatkuasaan Akta Perlindungan Kanak-kanak 1991, mengadakan program-program seperti gerakan keluarga bahagia, perayaan Hari Keluarga Kebangsaan setiap tahun di setiap negeri, daerah dan kawasan setempat.

Ini adalah dengan tujuan untuk meningkatkan kesedaran masyarakat tentang pentingnya ikatan kekeluargaan serta fungsi keluarga dalam menentukan perkembangan dan kesejahteraan kanak-kanak. Mencadangkan perkhidmatan teledera 24 jam, mencadangkan pusat aktiviti kanak-kanak yang bertujuan supaya kanak-kanak daripada keluarga yang berisiko tinggi boleh menyertai program di pusat aktiviti, ahli-ahli masyarakat juga boleh menyumbangkan tenaga, program-program pencegahan untuk membanteras penderaan kanak-kanak dan pihak media massa juga perlu memainkan

peranan untuk mendidik masyarakat agar lebih peka dan prihatin terhadap kebajikan kanak-kanak.

Tuan Yang di-Pertua, tindakan menghadapkan pendera ke mahkamah adalah di bawah bidang kuasa pihak polis. Hukuman paling tinggi yang dikenakan oleh pihak mahkamah ialah pendera dijatuhkan hukuman mati di bawah Kanun Keseksaan. Hukuman yang paling ringan ialah di mana ibu bapa pendera dibebaskan dengan ikat jamin berkelakuan baik.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai warga tua yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Seremban, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat kini sedang mentadbir 8 buah institusi penjagaan warga tua yang juga dikenali sebagai Rumah Seri Kenangan di seluruh negara bagi menampung keperluan warga tua yang memerlukan tempat tinggal. Mengikut perangkaan Jabatan Kebajikan Masyarakat, jumlah warga tua yang sedang mendapat jagaan dan perlindungan di Rumah-rumah Seri Kenangan tersebut adalah 1,993 orang.

Tuan Yang di-Pertua, untuk menyedarkan golongan generasi muda agar terus menjaga ibu bapa yang daif dan uzur, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat telah mengambil langkah-langkah tersebut. Kempen masyarakat penyayang yang dilancarkan oleh kerajaan merupakan usaha ke arah menggerakkan ahli masyarakat untuk terus bertanggungjawab terhadap peranan mereka sebagai penjaga kepada kedua-dua ibu bapa atau saudara-mara mereka sendiri. Usaha-usaha juga dijalankan bagi menggalakkan generasi muda terlibat secara langsung dalam aktiviti-aktiviti sukarela yang memberi faedah kepada warga tua. Kesannya memang dapat dilihat di mana ramai generasi muda bergiat aktif dalam pertubuhan-pertubuhan sukarela seperti pertubuhan sukarela yang mengendalikan institusi penjagaan warga tua.

Bagi menambahkan lagi keprihatinan generasi muda terhadap warga tua, mulai tahun 1992 kerajaan telah menetapkan 1hb. Oktober tiap-tiap tahun sebagai Hari Warga Tua Kebangsaan. Objektif sambutan Hari Warga Tua Kebangsaan adalah untuk memberikan penekanan kepada peningkatan kesedaran di kalangan masyarakat umum terhadap kesejahteraan hidup warga tua. Dasar warga tua yang telah diluluskan oleh kerajaan pada tahun 1995 juga merupakan usaha yang paling ketara dalam menggerakkan semua lapisan masyarakat termasuk generasi muda ke arah memberi perhatian yang

sewajarnya kepada warga tua di negara ini.

Di samping itu, usaha-usaha juga sedang dijalankan bagi mewujudkan masyarakat warga tua yang sejahtera, bermaruah, mempunyai martabat diri yang tinggi serta menentukan mereka menikmati semua peluang di samping mendapat penjagaan dan perlindungan sebagai ahli keluarga, masyarakat dan negara.

Tuan Yang di-Pertua, selain daripada Rumah Orang Tua yang dikendali oleh JKM, pihak jabatan juga memberi geran tahunan kepada Majlis Pusat Kebajikan Semenanjung Malaysia yang menguruskan sebanyak 108 Rumah Orang Tua di seluruh negara yang menempatkan seramai 930 orang tua pada masa ini.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Marang dan Senai telah membangkitkan perkara mengenai masalah remaja dan masalah sosial yang berkaitan dengannya. Kementerian sedar, di samping berbangga dengan kejayaan pembangunan ekonomi dan peningkatan kualiti hidup secara keseluruhan, perhatian serius yang diberi bagi kemunculan gejala-gejala sosial yang negatif memberikan satu pengharapan bahawa kerajaan sedar dan peka bahawa terdapat kepincangan di dalam langkah-langkah yang diambil sehingga kini, baik dari segi pelaksanaan, pengawasan mahupun penguatkuasaan. Dalam usaha mencari jalan penyelesaian yang efektif pada jangka pendek dan jangka panjang, penilaian semula terhadap perubahan-perubahan sosial di peringkat masyarakat dan keluarga perlu dirumuskan.

Tuan Yang di-Pertua, selaras dengan keprihatinan kerajaan ke atas isu-isu sosial yang timbul, satu Jawatankuasa Kabinet bagi membanteras masalah sosial telah diwujudkan pada 21hb. Januari, 1996 yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri. Urusetia jawatankuasa ini ialah Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat.

Tuan Yang di-Pertua, bidang tugas Jawatankuasa Kabinet ini ialah:

- mengenal pasti masalah-masalah sosial dan punca masalah-masalah ini,
- menggubal strategi-strategi dan dasar-dasar untuk mengatasi masalah-masalah sosial berkenaan,
- menyelaraskan dan menyatupadukan program-program untuk membanteras masalah-masalah sosial dan untuk menghindar timbulnya masalah-masalah sosial baru.

- Mengesan pelaksanaan strategi-strategi dasar dan program-program pembangunan sosial dan keluarga untuk membanteras masalah-masalah sosial;
- Mengesan impak pembangunan ekonomi, teknologi maklumat dan lain-lain ke atas kesejahteraan institusi keluarga dan masyarakat amnya.

Tuan Yang di-Pertua, dengan tertubuhnya Jawatankuasa Kabinet bagi membanteras masalah-masalah sosial yang lebih merupakan sebuah jawatankuasa peringkat tertinggi, pelbagai kementerian dan agensi, adalah dijangkakan Jawatankuasa Kabinet ini akan dapat membuat keputusan-keputusan tertentu mengenai cadangan-cadangan program projek yang menuju ke arah menyelesaikan masalah sosial masa kini.

Akhirnya, saya sekali lagi ingin mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua Ahli Yang Berhormat atas segala ulasan dan cadangan yang telah dikemukakan berkaitan dengan Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat. Segala pandangan dan cadangan yang telah dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat adalah sangat dihargai dan akan diberi perhatian serta diambil kira oleh kementerian ini dalam menjalankan tugas dan tanggungjawab yang telah diamanahkan kepadanya. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kementerian Kesihatan.

7.33 mlm.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan [Dato' M. Mahalingam]: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kesihatan mengucapkan berbanyak terima kasih atas teguran-teguran yang dibuat oleh Ahli-ahli Yang Berhormat di sepanjang perbahasan Belanjawan 1997 ini. Izinkan saya memberi sedikit sebanyak ulasan dan jawapan ke atas teguran-teguran yang telah dibuat itu.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong, Ahli Yang Berhormat dari Kubang Kerian, Ahli Yang Berhormat dari Seremban telah membangkit masalah AIDS dan mencadangkan pelepasan cukai untuk pesakit yang mengidap 'acute' ditambah menjadi RM20,000. Secara amnya pihak Kementerian Kesihatan Malaysia menyokong cadangan pihak Ahli-ahli Yang Berhormat mengenai pelepasan cukai bagi pesakit yang mengidap penyakit AIDS dan penyakit acute atau terminal yang lain.

Kementerian Kesihatan sedar tentang kos rawatan yang tinggi bagi menampung keperluan

pengidap penyakit AIDS. Dengan itu, pihak Kementerian Kesihatan akan lebih berhati-hati dalam perkhidmatan rawatan bagi mereka yang memerlukannya. Bagi memastikan rawatan kepada pesakit AIDS benar-benar berkesan, ianya akan disokong dengan perkhidmatan kaunseling. Kementerian Kesihatan akan terus bekerjasama dengan mana-mana pihak termasuk badan bukan kerajaan dalam usaha menangani masalah AIDS di negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Keningau telah membangkitkan isu mengenai perjanjian penswastaan perkhidmatan hospital dan berharap penswastaan perkhidmatan tersebut tidak akan membebaskan rakyat. Beliau juga menyarankan pembinaan klinik kesihatan desa di kawasan luar bandar dan pedalaman di Sabah diberi keutamaan sewajarnya. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, penswastaan perkhidmatan sokongan hospital kerajaan dilaksanakan untuk mempertingkatkan serta memperkukuhkan lagi perkhidmatan sokongan hospital supaya rakyat dapat menikmati kemudahan-kemudahan di hospital dalam suasana yang lebih selesa. Penswastaan perkhidmatan sokongan hospital kerajaan tidak akan membebaskan rakyat kerana kadar bayaran yang dikenakan kepada pesakit masih dikekalkan seperti yang ditetapkan dalam Perintah Fee (Perubatan) 1982.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Senai telah membangkitkan trend peningkatan harga ubat-ubatan dan caj rawatan pakar yang meningkat menjadi beban kepada golongan berpendapatan rendah. Masalah harga ubat-ubatan menjadi beban kepada golongan berpendapatan rendah tidak timbul sama sekali kerana kerajaan tidak mengenakan sebarang caj ubat-ubatan kepada pesakit di semua hospital kerajaan. Bagi caj rawatan pakar pula, tiada caj rawatan dikenakan pada pesakit dalam. Caj-caj rawatan pakar hanya dikenakan bagi pesakit luar bandar sahaja seperti berikut:

- (i) RM30.00 dikenakan terhadap pesakit yang dirujuk oleh pengamal perubatan swasta. Tiada caj dikenakan sekiranya pesakit dirujuk oleh doktor kerajaan.
- (ii) RM5.00 dikenakan bagi setiap kes rawatan susulan di klinik pakar bagi semua kategori.

Perbandingan ini menunjukkan caj rawatan pakar di hospital kerajaan jauh lebih murah daripada caj pakar swasta. Sekiranya pesakit memilih untuk menggunakan kemudahan klinik swasta, ianya di atas pilihan mereka dan bukan disebabkan kekurangan kemudahan hospital atau klinik yang

disediakan oleh kerajaan. Ahli Yang Berhormat juga telah mencadangkan selain daripada langkah mengkaji semula cukai perkhidmatan atas hospital swasta, ubat-ubatan asas dijadikan barangan kawalan, menurunkan cukai ke atas peralatan kecemasan, insentif khas diberikan kepada institusi rawatan perubatan yang memberi perkhidmatan kepada pesakit-pesakit miskin.

Kementerian sehingga kini tidak bercadang menjadikan ubat-ubatan sebagai barangan kawalan. Cukai ke atas peralatan kecemasan telah diturunkan dalam cadangan Belanjawan baru-baru ini. Mengenai insentif-insentif khas, kerajaan belum bercadang melaksanakannya, namun akan mengkaji semula sebarang cadangan yang baik di masa depan. Dalam RMK-7 kerajaan telah memutuskan supaya hospital swasta juga menyediakan perkhidmatan kepada golongan berpendapatan rendah.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Sibuloh telah meminta Kementerian Kesihatan mengadakan lebih banyak klinik/hospital di daerah-daerah di Sarawak. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, di bawah RMK-7, projek-projek kesihatan yang telah diluluskan untuk negeri Sarawak ialah 90 projek iaitu kemudahan latihan, kesihatan awam, kemudahan kesihatan dan hospital.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kluang, Ahli Yang Berhormat dari Labuan, Ahli Yang Berhormat dari Ledang dan Ahli Yang Berhormat dari Sepang pula telah membangkitkan kadar pembayaran hospital swasta yang begitu tinggi dan membebankan. Pada masa ini hospital-hospital swasta adalah dilesenkan di bawah Akta Hospital Persendirian 1971 dan Peraturan-peraturan Hospital Persendirian 1973. Kementerian sentiasa mengawal selia hospital-hospital swasta ini agar mematuhi peraturan di dalam akta tersebut. Dari segi pembayaran perubatan, Kementerian Kesihatan tidak menetapkan kadar kos yuran yang dikenakan oleh hospital swasta. Walau bagaimanapun, hospital swasta boleh menggunakan Akta Fee 1951 sebagai panduan untuk menetapkan kadar bayaran. Di samping itu, Persatuan Perubatan Malaysia dan Persatuan Hospital Swasta juga menyediakan garis panduan mengenai kadar bayaran yang perlu dikenakan kepada pesakit.

Pengendalian hospital swasta adalah berpanduan kepada konsep 'open market' di mana kos perkhidmatan bergantung kepada 'supply and demand,' dengan izin. Penubuhan hospital swasta

sama ada bertaraf mewah atau berbentuk 'budget hospital' dengan izin, adalah mengikut keputusan pengurusan hospital swasta masing-masing. Kementerian Kesihatan juga sentiasa menasihati pengamal-pengamal perubatan swasta agar lebih prihatin terhadap bayaran yang dikenakan kepada pesakit, mematuhi etika perubatan dan tidak hanya mementingkan keuntungan semata-mata tetapi perlu menyumbangkan khidmat sosial kepada masyarakat.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Bandau telah menyentuh pelaksanaan MS ISO 9000. Berbagai program peningkatan kualiti dalam perkhidmatan awam telah dilaksanakan di kementerian ini bertujuan meningkatkan tahap kualiti perkhidmatan kepada pelanggan, di antaranya Program Kepastian Kualiti, Pengurusan Kualiti Menyeluruh, Piagam Pelanggan, Prosedur Kerja melalui Manual Prosedur Kerja dan Fail Meja. Kementerian Kesihatan akan melaksanakan MS ISO 9000 secara berperingkat dan telah menetapkan pelaksanaannya sepenuhnya pada tahun 1998.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Santubong pula telah membangkitkan isu jururawat yang telah mendapat latihan lebih 3 tahun tetapi menjalan kerja-kerja kerani di wad-wad. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kementerian memang sedar bahawa terdapat Jururawat terlatih di hospital yang menjalankan tugas perkeranian, akan tetapi kerja-kerja perkeranian yang dijalankan hanya merupakan sebahagian kecil dari tugas harian mereka. Walau bagaimanapun, sehingga tahun ini kementerian telah mewujudkan sebanyak 253 jawatan Pembantu Tadbir (Perkeranian/Operasi) Gred N9 untuk menjalankan kerja-kerja perkeranian di wad-wad hospital. Dalam pada itu, kementerian sedang mempergiatkan penggunaan komputer dan information technology di hospital-hospital kerajaan bagi mengurangkan kerja-kerja yang bercorak perkeranian.

Saya juga ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat kerana telah menyokong konsep Hospital Rakan Bayi. Konsep Hospital Rakan Bayi dilaksanakan semenjak tahun 1993, bertujuan mempertingkatkan taraf penyusuan susu ibu di negara ini. Ekoran pelaksanaan konsep ini, aktiviti latihan pengurusan laktasi bagi semua kakitangan hospital dan pusat kesihatan kerajaan telah dimulakan. Buat masa ini, hanya beberapa hospital swasta sahaja dapat dilatih kerana kekurangan peruntukan kewangan. Walau bagaimanapun, kementerian sedang berusaha memohon peruntukan yang lebih bagi tujuan ini.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kuala Krai meminta supaya caj rawatan yang tinggi dikenakan kepada pendatang asing. Beliau juga meminta supaya bidan-bidan kampung diberi kursus kebidanan supaya mendapat keyakinan daripada orang-orang kampung. Sejak tahun 1994, mengikut Perintah Fee (Perubatan) (Pindaan) 1993, caj rawatan yang lebih tinggi telah pun dikenakan kepada pendatang asing yang mendapat rawatan di semua hospital, klinik kesihatan dan klinik desa kerajaan.

Kursus latihan bagi bidan kampung telah dan sedang dijalankan di daerah-daerah di mana kegiatan bidan kampung masih lagi aktif. Mereka diajar cara mengendalikan kes bersalin di rumah secara aseptik dan menggunakan peralatan yang bersih. Bagi daerah Kuala Krai, terdapat lebih kurang 35 orang bidan kampung di mana pada tahun 1995, kementerian telah menganjurkan kursus dan latihan untuk mereka. Satu lagi kursus yang sama akan diadakan pada tahun 1997.

Pada masa ini tiada klinik desa di Kampung Mambang di daerah Kuala Krai seperti yang didakwa oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Krai dan Kementerian Kesihatan tiada rancangan untuk menempatkan bidan atau jururawat desa di kampung tersebut. Buat masa ini terdapat satu pasukan bergerak terdiri dari anggota paramedik daripada Pejabat Kesihatan Daerah Kuala Krai membuat lawatan sebulan sekali ke Kampung Mambang.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Jerantut telah membangkitkan berkenaan beberapa buah kampung di Jerantut yang tidak mempunyai klinik bidan dan terdapat juga beberapa buah klinik kesihatan yang tidak mempunyai perkhidmatan ambulan. Mengikut norma, klinik desa diperuntukan bagi minima 4,000 orang penduduk. Walau bagaimanapun, terdapat sedikit kelonggaran bagi kawasan pedalaman. Pada masa ini terdapat 2 buah klinik kesihatan dan sebuah klinik desa yang memberi perkhidmatan bagi kampung-kampung di sepanjang Sungai Tembeling dan Jerantut. Permohonan telah pun dikemukakan untuk membekalkan ambulan kepada klinik kesihatan Jerantut pada tahun 1997.

Ahli Yang Berhormat dari Teluk Kemang meminta supaya dipertingkatkan kemudahan peralatan perubatan di estet-estet di dalam kawasannya. Perkhidmatan ambulan tidak mahu masuk ke dalam estet kerana keadaan jalan yang buruk. Di bawah Akta Piawaian Minimum

Perumahan dan Kemudahan Pekerja 1990 yang di bawah bidang kuasa Ketua Pengarah Jabatan Buruh, pihak pengurusan ladang adalah bertanggungjawab menyediakan kemudahan kesihatan dan peralatan perubatan untuk penduduk ladang.

Tuan Yang di-Pertua, ahli Yang Berhormat dari Kota Bharu berharap masyarakat Orang Asli akan dapat menikmati taraf perkhidmatan perubatan yang lebih baik. Sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, risiko wabak penyakit, terutama malaria memanglah tinggi di kalangan Orang Asli di kawasan pedalaman. Kejadian malaria di kalangan Orang Asli telah berkurangan daripada 4,823 kes pada bulan Januari hingga Ogos tahun 1995 kepada 2523 kes bagi tempoh yang sama dalam tahun 1996. Ini menunjukkan penurunan sebanyak 47.7%. Bagi meningkatkan taraf kesihatan Orang Asli, kementerian telah dan sedang memberi perkhidmatan kesihatan yang merangkumi pendidikan dan kesihatan keluarga, pesakit luar dan rawatan penyakit berjangkit. Unit perubatan dari Hospital Orang Asli Gombak pula memberi perkhidmatan kesihatan dengan menggunakan helikopter di kawasan penempatan yang tidak dapat dihubungi dengan jalan darat.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Sepang telah meminta dikaji semula insuran kesihatan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerajaan masih lagi mengkaji penubuhan skim pembiayaan penjagaan kesihatan yang sesuai bagi Malaysia.

Ahli Yang Berhormat dari Sri Aman telah membangkitkan isu pendatang tanpa izin di Sarawak seramai 3 juta orang memenuhi hospital-hospital kerajaan dan membawa penyakit ke Sarawak. Sehingga Ogos, 1996, 1.97% dari jumlah kemasukan di semua hospital di Sarawak adalah warga asing. 3.9% kejadian penyakit berjangkit adalah di kalangan mereka. Jabatan Kesihatan Negeri Sarawak sentiasa mengawasi kejadian penyakit berjangkit di kalangan pekerja asing melalui sistem survalen yang sedia ada.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kemaman telah meminta agar hospital Kemaman diganti dengan yang baru. Dalam RMK-7, kementerian telah meluluskan peruntukan untuk menaikkan taraf Hospital Kemaman dengan membina bangunan baru wad empat tingkat, dewan bedah, blok perkhidmatan pusat dan rumah kediaman bagi kakitangan Hospital Kemaman. Kesemua projek ini akan dilaksanakan dan dijangka siap dalam tempoh RMK-7.

Tuan Yang di-Pertua, sekianlah sahaja ulasan dan jawapan-jawapan saya kepada teguran-teguran yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat mengenai Kementerian Kesihatan. Jika terdapat teguran-teguran dan jawapan-jawapan yang tidak beri penjelasan di Dewan yang mulia ini, suka saya memberi jaminan bahawa kementerian ini tetap memberi perhatian yang berat kepada perkara-perkara dan cadangan-cadangan yang ditujukan kepada kementerian ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kementerian Pembangunan Usahawan.

7.47 mlm.

Menteri Pembangunan Usahawan [Dato' Mustapa bin Mohamed]: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pembangunan Usahawan ingin merakamkan terima kasih kepada 5 orang Ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh hal-hal yang berkaitan dengan kementerian semasa membahaskan Belanjawan 1997 iaitu Ahli Yang Berhormat dari Larut, Tambun, Kapar, Johor Bahru dan Yan.

Ahli Yang Berhormat dari Larut membangkitkan dua isu berkaitan dengan MARA. Pertama, berkaitan dengan kutipan semula pinjaman kepada penuntut-penuntut. Kedua, ialah mengenai kelewatan MARA membayar elaun sara hidup kepada pelajar-pelajar. Berkaitan dengan kutipan semula bayaran balik pinjaman, kita akui bahawa sebelum ini ada beberapa isu termasuklah keengganan peminjam-peminjam untuk membayar balik pinjaman mereka. Umpamanya pada tahun ini, MARA cuma mampu mengutip, sehingga bulan Oktober, kira-kira RM10.6 juta. Tahun lepas cuma RM13.3 juta berjaya dikutip daripada peminjam-peminjam yang mendapat tajaan MARA untuk pendidikan. Tahun 1994 sebanyak RM14.6 juta. Kementerian sedang merangka peraturan-peraturan yang lebih ketat dan berkesan untuk memastikan bahawa mereka yang diberi tajaan oleh MARA membayar balik pinjaman yang diberikan kepada mereka.

Isu kedua yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Larut ialah masalah kelewatan pelajar-pelajar universiti menerima elaun sara hidup mereka.

Tuan Zainal Abidin bin Osman: [Bangun].

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, ada bangun.

Tuan Zainal Abidin bin Osman: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya mohon penjelasan. Semasa membentangkan Belanjawan baru-baru ini, Yang Amat Berhormat Menteri Kewangan telah menyatakan bahawa kerajaan akan menggunakan perkhidmatan Lembaga Hasil Dalam Negeri untuk mengutip hutang. Jadi, saya ingin penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri sama ada method yang seperti ini juga akan digunakan oleh pihak kementerian untuk memungut hutang-hutang daripada para pelajar yang telah mendapat pinjaman daripada pihak MARA.

Dato' Mustapa bin Mohamed: Di bawah Tabung Pendidikan yang telah pun diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Kewangan, yang mana peruntukan sebanyak RM100 juta telah di peruntukan untuk tahun hadapan, cadangan dibuat supaya potongan daripada pinjaman dilakukan melalui Jabatan Hasil Dalam Negeri. Ini memerlukan pindaan kepada Akta Lembaga Hasil Dalam Negeri dan setelah akta dipinda, maka mereka yang menerima pinjaman di bawah Tabung Pendidikan akan dipotong pinjaman mereka secara automatik daripada gaji melalui Jabatan Hasil Dalam Negeri. Kerajaan akan mengubahsuai tajaan-tajaan selain daripada Tabung Pendidikan. Tabung Pendidikan akan beroperasi pada tahun hadapan dengan peruntukan sebanyak RM100 juta.

Dalam tempoh itu, MARA dan badan-badan lain terus akan memainkan peranan oleh kerana di tahun pertama peruntukannya sudah pasti tidak mencukupi hendak membiayai segala keperluan pelajar-pelajar kita.

Dalam tempoh peralihan ini, MARA akan meneruskan amalan biasa, sekurang-kurangnya hingga Akta Lembaga Hasil Dalam Negeri ini dipinda. Setelah Akta Lembaga Hasil Dalam Negeri dipinda membolehkan potongan dibuat, maka MARA dan juga badan-badan lain dalam kerajaan akan menggunakan kaedah yang sama.

Tuan Yang di-Pertua, isu yang kedua yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Larut ialah berkaitan kelewatan pelajar-pelajar tajaan MARA menerima biasiswa khususnya di institusi pengajian tinggi tempatan. Apa yang berlaku sebelum ini ialah MARA mengeluarkan peruntukan kepada institusi pengajian tinggi yang berkenaan dan kita dapati bahawa institusi berkenaan mengambil sedikit masa sebelum elaun itu dibayar kepada pelajar berkenaan.

Sekarang ini, kita sedang mencari kaedah untuk mempercepatkan kadar bayaran elaun ini. Sebelum ini, kita dapati kadang-kadang enam bulan seorang

penuntut memasuki universiti, barulah dapat menerima elaun. Ini juga berkaitan dengan lewatnya keputusan dibuat untuk menaja seorang pelajar. Untuk sesi akan datang, kita akan memilih penerima-penerima tajaan ini lebih awal dan kita juga akan memastikan bahawa elaun akan diterima dalam jangka masa yang lebih singkat. Itu perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Larut.

Ahli Yang Berhormat dari Johor Bahru membangkitkan tentang Giat MARA. Beliau menyarankan agar Giat MARA dibina di setiap kawasan Parlimen. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada masa ini terdapat 120 Giat MARA di seluruh negara dan di dalam Rancangan Malaysia Ketujuh, memang kerajaan telah memperuntukkan sejumlah kira-kira RM95.9 juta, untuk membina Pusat Giat MARA yang baru RM53.2 juta dan untuk menyambung Pusat Giat yang sedia ada RM42.7 juta - peruntukan ini besar.

Tetapi, saya ingin memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa kita sedang menyelesaikan beberapa isu dengan Agensi Pusat, apa yang berlaku sebelum ini ialah ada di antara Pusat-pusat Giat ini dibina tanpa kelulusan Agensi Pusat, maka itu kita sedang menghadapi sedikit masalah dalam membelanjakan peruntukan RM95.9 juta yang diluluskan di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh.

Untuk tujuan ini, kementerian sedang berunding dengan Kementerian Kewangan dan juga Unit Perancang Ekonomi bagi memastikan peruntukan yang disediakan itu dapat dibelanjakan untuk membina Pusat-pusat Giat MARA yang baru.

Saya menghargai pandangan dari Ahli Yang Berhormat yang inginkan Pusat Giat MARA ini kalau boleh dibina di setiap kawasan Parlimen. Kita faham bahawa Pusat Giat MARA telah banyak menyumbang kepada latihan di kawasan-kawasan Parlimen yang tertentu dan kita akan terus berunding dengan Kementeian Kewangan dan Unit Perancang Ekonomi bagi memastikan bahawa peruntukan yang telah disediakan itu akan dapat dibelanjakan.

Seterusnya Ahli Yang Berhormat dari Yan

Tuan Zainal Abidin bin Osman: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, ada yang bangun.

Tuan Zainal Abidin bin Osman: Tuan Yang di-Pertua, dalam sesi perbincangan yang diadakan oleh pihak kementerian dengan Ahli-ahli Parlimen satu ketika dahulu, saya pernah membangkitkan

persoalan berkenaan dengan memberi peluang yang lebih besar kepada orang ramai untuk mengikuti kursus-kursus yang dianjurkan oleh pihak Giat MARA khususnya pada sebelah malam. Jadi, saya ingin mendapat kepastian berkenaan dengan perkara ini dari Yang Berhormat Menteri.

Dato' Mustapa bin Mohamed: Tahun 1996 kita ada satu program bersama-sama Unit Penyelarasan Pelaksanaan (ICU) di mana kementerian disediakan peruntukan untuk membolehkan apa yang kita panggil diadakan Kelab Teknologi, di mana di sebelah malam diadakan kursus untuk membolehkan orang kampung, guru sekolah dan sebagainya menjadi mekanik. Program ini kita dapati berjaya dan tahun ini kita telah berjaya melatih kira-kira 2,500 orang di sebelah malam.

Untuk tahun hadapan kita sedang berunding dengan pihak Unit Penyelarasan Pelaksanaan (ICU) untuk menyambung program ini. Kita dapati program ini amat berfaedah. Kelas malam ini telah berjaya meningkatkan tahap kemahiran. Program ini telah dilaksanakan pada tahun ini dan di tahun hadapan kita masih lagi dalam peringkat perundingan dengan pihak ICU. Insya-Allah, kalau semuanya beres, maka kita akan dapat meneruskan program ini. Terima kasih Ahli Yang Berhormat.

Seterusnya Ahli Yang Berhormat dari Yan membangkitkan mengenai UDA, di mana beliau antara lain menyatakan, janganlah UDA dok cari keuntungan semata-mata dan janganlah UDA lari daripada matlamat asal penubuhannya. Isu ini juga hangat dibicarakan apabila kita meminda Akta UDA untuk membolehkan UDA dikorporatkan.

Dalam hubungan ini, saya ingin memberi beberapa maklumat, yang pertamanya, UDA tidak mendapat sebarang keistimewaan dari kerajaan, UDA tidak menerima peruntukan tanah kerajaan, UDA sebaliknya terpaksa membeli tanah pada harga pasaran, itu yang pertama.

Yang keduanya, UDA tidak menerima sebarang peruntukan di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh. Oleh kerana sekatan-sekatan ini, maka UDA terpaksa mengubahsuai pendekatannya.

Dalam pada itu saya ingin maklumkan bahawa UDA mengenakan bayaran ataupun kos yang lebih rendah terhadap bangunan dan juga rumah-rumah yang didirikan. Pada umumnya harga rumah yang didirikan oleh UDA adalah 10% lebih rendah daripada harga rumah yang dikenakan oleh pemaju swasta.

Pada umumnya UDA mengenakan sewa yang lebih rendah, sekurang-kurangnya 10% hingga 15% berbanding dengan sewa yang dikenakan oleh pemaju-pemaju swasta yang lain. Ini merupakan tanggungjawab yang dimainkan oleh UDA iaitu kadar sewa yang dikenakan dan juga kos rumah yang dikenakan kepada pembeli adalah lebih rendah daripada pemaju-pemaju biasa. Oleh itu, UDA tidak mencari keuntungan yang maksimum sepertimana yang dibuat oleh pemaju-pemaju perumahan dan juga pemaju hartanah yang lain.

Selain itu, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, UDA banyak membina rumah kos rendah dan sederhana. Sehingga kini UDA telah membina 4,475 rumah kos rendah dan 2,269 rumah kos sederhana iaitu antara RM25,000 hingga RM50,000 setiap buah rumah dan rumah kos rendah dan sederhana ini merupakan kira-kira 48.9% daripada jumlah bilangan rumah yang didirikan oleh UDA. Ini melambangkan UDA tidak lupa tanggungjawab sosial.

Selain itu, UDA memainkan peranan penting di Pulau Pinang melalui jawatankuasa bumiputera di Pulau Pinang di mana beberapa kawasan perumahan didirikan oleh UDA, begitu juga premis-premis perniagaan di Pulau Pinang banyak didirikan oleh UDA.

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya Ahli Yang Berhormat dari Kapar mahu supaya skim-skim yang dilancarkan oleh kementerian juga dimanfaatkan oleh kaum India. Saya ingin memaklumkan dalam konteks ini, bahawa program-program kementerian

adalah untuk semua kaum. Tetapi oleh kerana bumiputera tercicir jauh ke belakang, maka beberapa program adalah khusus untuk bumiputera. Dalam pada itu, saya ingin maklumkan bahawa salah satu program yang kita lakukan ialah program usahasama antara bumiputera dengan bukan bumiputera dan kaum India ada menyertai dua daripada program usahasama antara bumiputera dengan bukan bumiputera yang dikelolakan oleh kementerian.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya, Ahli Yang Berhormat dari Tambun menyarankan agar belanjawan yang lebih disediakan untuk latihan dan pembangunan kakitangan termasuklah di MARA. Kita ucapkan terima kasih atas pandangan ini. Kita akan cuba menyesuaikan belanjawan yang disediakan untuk kementerian bagi memastikan program latihan dan pembangunan kakitangan di MARA dan juga agensi-agensi di bawah kementerian akan dapat kita laksanakan dengan berkesan.

Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Larut, Tambun, Kapar, Johor Bahru dan Yan kerana membahaskan isu-isu berkaitan Kementerian Pembangunan Usahawan. Sekian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ini ditangguhkan sekarang sehingga jam 2.30 petang hari Isnin.

Dewan ditangguhkan pada pukul 7.58 malam.